

**EESKIRJAD
EESTI NSV TEEDEL JA
TÄNAVATEL
LIIKLEMISEKS**

A -

A - 20640

EESKIRJAD
EESTI NSV
TEEDEL JA TÄNAVATEL
LIIKLEMISEKS

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1955

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
MINISTRITE NÕUKOGU

KORRALDUS

3. juunist 1955. a. Nr. 650-k
Tallinn, Toompea

1. Kinnitada ja kehtestada arvates 1-st augustist 1955. a. Liiklemise eeskirjad Eesti NSV tänavail ja teedel liiklemiseks ja liiklusmärkide kirjeldus vastavalt lisale.

2. Kohustada Eesti NSV Siseministeeriumi kindlustama kinnitatud eeskirjade range täitmine.

3. Lugeda kehtetuks arvates 1-st augustist 1955. a. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus 21-st juunist 1952. a. Nr. 514.

(V. KLAUSSON)

*Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe
esimene asetäitja*

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

**KÕIGILE LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDELE,
TRANSPORDIMAJANDITE JUHATAJAILE,
JALAKÄIJAILE, KÕIGILE LASTEVANEMAILE
JA PEDAGOOGIDELE**

SELTSIMEHED LIIKLUSVAHENDITE JUHID!

Pidage meeles, et tänavliiklemise eeskirjade mittemundmise ja mittetäitmise tõttu juhtub nii linnatänavail kui ka maanteedel liiklusõnnetusi inimohvritega.

Nende liiklusõnnetuste tõttu hukkub kõige väärtuslikumat kõigist väärtustest — inimesi. Samuti langevad rivist välja väärtuslikud masinad, mis on sotsialistlikuks omandiks.

Täitke ise ja selgitage ka teistele tänavliiklemise eeskirjade täitmise vajalikkust. Olge valvsad ja tähelepanelikud tööl, ärge sallige kihutamist ja määratud kiirusenormide ületamist, olge ettevaatlikud jalakäijate radadel, trammipeatustel, teekäänakutel, jalakäijate kogunemiskohtades ja vähevalgustatud tänavail.

Pidage meeles, et teie valvsus väldib liiklusõnnetusi.

AUTOMAJANDITE JUHATAJAD!

Täitke rangelt kõiki tänavliiklemise eeskirjade nõudeid. Ärge sundige juhte täitma korraldusi, mis on vastuolus tänavliiklemise eeskirjadega (mittekorrasoleva liiklusvahendiga väljasõit-jms.), sest sellest oleneb avariideta töötamise edukus.

SELTSIMEHED JALAKÄIJAD!

Tänavliiklemise eeskirjade täitmine kaitseb teid õnnetusjuhtumite ja vigastumiste eest.

Tutvuge nende eeskirjadega ja täitke neid!

ISAD JA EMAD!

Olge eeskujuks lastele. Õpetage neid pidama distsipliini ja korda tänavail liigeldes.

SELTSIMEHED PEDAGOOGID!

Õpetage lapsi — oma õpilasi ennast kaitsma tänaval varitsevate ohtude eest tänavliiklemise eeskirjade täitmisega.

Organiseerige koolides iga liiklusõnnetuse juhu arutelu, mis on toimunud õpilastega tänavliiklemise eeskirjade täitmata jätmise tõttu.

EESKIRJAD

EESTI NSV TEEDEL JA TÄNAVATEL LIIKLEMISEKS

I. ULDEESKIRJAD

§ 1. Liiklemisjulgeolek nõuab liiklusvahendite juhtidelt ja jalakäijailt ranget distsipliini ning alalist valvelolekut.

Kõik kodanikud on kohustatud täpselt täitma käesolevaid liiklemise eeskirju, alluma miilitsatöötajate poolt liiklemise korra kohta antud korraldustele ja liiklusmärkide juhistele. Iga tänavliiklemisest osavõtja on kohustatud käituma nii, et ei tekiks ohtu temale enesele ega teistele liiklemisest osavõtjaile.

§ 2. Miilitsaorganite korraldused liiklustakistuste kõrvaldamiseks on kohuslikud kõigile kodanikele ja kõigi asutiste, ettevõtete ning organisatsioonide juhatajaile.

§ 3. Kellelgi ei ole õigust sundida liiklusvahendite juhte rikkuma käesolevaid eeskirju ning juhtidel ei ole õigust täita käske või korraldusi, mis on vastuolus käesolevate eeskirjadega või mis võivad põhjustada liiklusõnnetusi või liiklusvahendite rikkumisi.

§ 4. Liiklemiskitsendused ja -keelud teedel ja tänavail (läbisõidukeeld teatud või kõigile liiklusvahendele, pöörete tegemise keeld, liikumise kiiruse piiramine jne.) määratakse igal üksikul juhul kindlaks miilitsaorganite poolt kohaliku TSN täitevkomitee igakordsel kinnitamisel.

§ 5. Liiklusmärgid, teetähised ja ohutusjooned tänavatel ja teedel, millede järgi on kohustatud juhinduma liiklusvahendite juhid, seatakse üles või tähistatakse Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse Riikliku Autoinspeksiooni korraldusel või loal kokkuleppel vastavate kohalike TSN täitevkomiteedega.

Liiklusmärgid ja teetähised seatakse üles ning ohutusjooned märgitakse:

a) maanteedel — Eesti NSV Autotranspordi ja Maanteedeminiisteeriumi poolt, üleliidulise tähtsusega märgid aga Eesti Teedevalitsuse vastavate organite poolt;

b) Tallinna linnas — Tallinna Teede ja Sildade Trusti poolt; teistes linnades — kohalike TSN täitevkomiteede poolt;

c) raudtee-ülesõidukohtades — raudteed eksploateerivate organisatsioonide poolt.

§ 6. Juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevais eeskirjades, peab liiklusvahendite, jalakäijate ja organiseeritud kolonnide liiklemine toimuma nii, et ei tekiks takistusi ega ohtu liiklemisel.

§ 7. Sõjaväe liiklusvahendite juhid alluvad käesolevatele eeskirjadele, miilitsatöötajate korraldustele ja nõudmistele ühel alusel tsiviilliiklusvahendite juhtidega.

II. JALAKÄIJATE JA LIIKLUSVAHENDITE KASUTAJATE KOHUSED

§ 8. Jalakäijad on kohustatud:

a) käima kõnniteel, hoidudes kõnnitee parempoolsele äärel; elava liiklemise ja kitsa kõnnitee puhul, mille laius on kuni 1,5 meetrit, on jalakäijad kohustatud liikuma ainult parempoolsel kõnniteel liiklemise suunas;

b) kõnnitee või jalgraja puudumisel liikuma tee vasakpoolisel äärel või teepeenral, näoga vastutulevate liiklusvahendite poole, et vältida pealesõitu liiklusvahendite poolt;

c) suurte või määrivate esemete kandmisel, samuti käruga, kelguga või jalgrattaga käies liikuma sõidutee ääres kõnnitee ligi või teepeenral;

d) lastega lapsevankris või kelgul liikuma kõnniteel või teepeenral;

e) koertega liikudes hoidma neid enda juures lühikese oheliku küljes;

f) sõiduteest üle minema ainult ristteedel, kohtades, mis on varustatud tähisega „Ülekäik“, või kasutama ülekäigurada; kus puuduvad tähised „Ülekäik“ ja jalakäijate ülekäigurajad, tuleb alustada üleminekut ühe meetri kaugusel risttee nurgast;

g) reguleeritud liiklusega ristteedel ootama valgusfoori või militsionääri lubavat märguannet ja ületama sõidutee, kui liiklemine ristsuunas katkeb, jälgides tähelepanelikult liiklusvahendeid, mis sooritavad pöörded;

h) enne sõidutee ületamist veenduma, et üleminek on täiesti ohutu (algul vaadata vasakule ja lähenedes sõidutee keskele — vaadata paremale), lastes mööda liiklusvahendid, ootamata helisignaali andmist;

i) ootama peatuskohas trammi, trollibussi või autobussi kõnniteel, teepeenral või selleks ettenähtud ooteplatvormil, segamata liiklusvahendite liiklemist;

j) trammist väljudes vaatama paremale ja olles veendunud, et liikumine on ohutu, minema kõnniteele täisnurga all;

k) seisvast trammist mööduma eest, seisvast autobusist — tagant.

§ 9. Jalakäijaile on keelatud:

a) ületada sõiduteed läheneva liiklusvahendi läheduses ja ootamatult välja joosta liiklusvahendi tagant;

b) mängida, uisutada, kelgutada ja suusatada kõnni- ja sõiduteedel; nendes kohtades laste mängimise, uisutamise, kelgutamise ja suusatamise lubamise puhul on vastutavad laste vanemad või isikud, kelle hooldamisel lapsed on;

c) liikuda trammiteedel ja jääda peatuma trammi roopapaaride vahekohta ajal, mil kaks vastassuunas liikuvat trammi üksteisest mööduvad;

d) koguneda kõnniteel gruppidesse, takistades sellega jalakäijate liiklemist.

§ 10. Iga liiki liiklusvahendite kasutajail on keelatud:

a) siseneda, väljuda ja avada uksi enne trammi, trollibussi, autobussi või auto täielikku peatumist;

b) avada autode uksi enne, kui ei ole veendunud, et

see ei takista teiste liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemist;

c) väljuda autodest sõiduteepoolselt küljelt;

d) sõita liiklusvahendite astmelaudadel ja välisosadel ning veoauto veokastis püsti seistes või istudes küljeluukidel;

e) sõita trammides, trollibussides ja autobussides määrdunud riietuses ning kaasa vedada esemeid, mis võivad määrida või rikkuda reisijate riideid;

f) siseneda trammi, trollibussi või autobussi väljumiskäigu kaudu, omamata selleks õigust;

g) väljuda trammist, trollibussist või autobussist sisseminekukäigu kaudu.

M ä r k u s. Trammi haakevaguni esimese platvormi kaudu sisenemine on lubatud: miilitsatöötajail täies vormirõivastuses, tuletõrjujail tööriivastuses (kiivrites) ja reisijail pagasiga. Mootorvaguni esimese platvormi kaudu on lubatud siseneda isikuil, kel on sellekohane kaart ja Eesti NSV MV Riikliku Autoinspektsiooni töötajail täies vormirõivastuses.

§ 11. Pimedail on õigus kasutada varrukail eraldusmärki — kollane side laiusega 80 mm, millel on sinine sõõr läbimõõduga 60 mm. See eraldusmärk kohustab liiklusvahendite juhte erilisele ettevaatlikkusele.

§ 12. Militsionäär on kohustatud osutama abi lastele, raukadele ja invaliididele sõidutee ületamisel, vajaduse korral neid saates või liiklemist katkestades.

§ 13. Sõiduteed käsitsi kasta ja puhastada tuleb vastu liiklusvahendite liiklemissuunda.

III. RONGKÄIKUDE, KOLONNIDE JA SÕJAVÄE- OSADE LIIKLEMINE

§ 14. Organiseeritud rongkäikude ja kolonnide juhid ning sõjaväeosade komandörid on kohustatud:

a) liikuma kolonnidega tänava või tee paremal poolel kõnnitee või teepeenra ääres ning mitte rohkem kui neli inimest reas;

b) sildadel liikudes mitte lubama taktsammu käimist või jooksmist;

c) omama kolonni esimese ja viimase rea vasakul poolel hästi nähtavad punased lipukesed päeva ajal ja punase valgusega laternad pimedal ajal;

d) lastekolonnidega liikuma kõnniteel (teepeenral) kahekaupa reas ja neid viima üle tänava ainult kohtades, kus on lubatud üleminek jalakäijaile. Lastekolonni sõiduteest ülemineku momendist liiklusvahendite liiklemine peatatakse, kuni kolonn on sõidutee ületanud.

§ 15. Ristteedele lähenemisel on kolonni juht kohustatud käe või lipukese, pimedal ajal — signaallaterna tõstmisega hoiatama liiklusvahendite juhte ja liiklemist reguleerivat miilitsatöötajat vajadusest peatada liiklusvahendid kolonni möödalaskmiseks.

Reguleeritud liiklusega ristteede ületamine on lubatud ainult vastavate valgusfoori märktulede või miilitsionäri-reguleerija märguannete puhul. Vajaduse korral on miilitsionäri-reguleerijal õigus katkestada kolonni liikumist.

§ 16. Rongkäikude, kolonnide, sportlike ürituste ja sõjaväeosade kogunemiskohad ja teekonnad juhul, kui need võivad takistada tänavliiklust, kooskõlastatakse miilitsaorganitega.

IV. LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDE KOHUSED

§ 17. Iga liiki mehaaniliste liiklusvahendite ja iseliikuvate teedemasinate (mehaaniliste teerullide, ekskavaatorite, traktorite jms.) juhid on kohustatud:

a) kaasas kandma vastavaliigilise liiklusvahendi juhtimise luba, liiklusvahendi eksploateerimist õigustavat talongi ja vastavalt käesolevate eeskirjade ptk. XXVII nõuetele vormistatud teekonnalehte (välja arvatud individuaalomanikele kuuluvate jõuvankrite juhid). Asutistele ja ettevõtetele kuuluvate sõiduautode juhtidel peab peale selle veel kaasas olema bensiinilimiitramat;

b) hoolikalt kontrollima liiklusvahendi tehnilist seisukorda, tööriistade olemasolu ja korrasolekut garaazist (pargist) väljasõidu eel ja sõidus olles;

c) esitama miilitsatöötajaile nende esimesel nõudmisel juhtimisloa, teekonnalehe ja dokumendid liiklusvahendi ja koorma kohta.

§ 18. Iga liiki liiklusvahendite juhid on kohustatud:

a) viivitamata peatama oma liiklusvahendi:

1) juhul, kui on ähvardamas avariiht;

2) miilitsatöötajate nõudmisel, täites seejuures kõiki peatamise kohta kehtivaid nõudeid;

3) sõjaväeosade komandöride ja organiseeritud rongkäikude ning sportlike võidujooksude juhtide märguannetel;

b) tõrkumata ja tasuta andma teel oleva liiklusvahendi, välja arvatud autobussid, miilitsatöötajate käsutusse, kui nad näitavad ette teenistustõendi, järgmistel juhtudel:

1. miilitsa eest põgenevate isikute jälitamiseks;

2. tänaval viga saanud ja kiirabi vajate isikute ravi-asutisse toimetamiseks (selleks ei või kasutada toiduainete veoks määratud liiklusvahendeid);

3. avarii, õnnetusjuhtumi või loodusliku katastroofi kohale sõitmiseks (välja arvatud taksoautod);

4. raskelt purjusolevate isikute miilitsajaoskonda toimetamiseks (ainult koormata sõitvatel veoautodel).

Miilitsatöötaja, olles kasutanud liiklusvahendit, on kohustatud tegema selle kohta märkuse teekonnalehele, märkides ära liiklusvahendi kasutamise aja, oma nime, ametiastme, teenistustõendi numbri ja telefoni numbri.

§ 19. Avariide ja õnnetusjuhtumite puhul on juhid kohustatud:

a) viivitamata peatama liiklusvahendi;

b) kindlustama kannatadasaanute abistamise;

c) teatama juhtunust lähemale postimiilitsionäärile, miilitsajaoskonnale või Riikliku Autoinspektsiooni korrapidajale (Tallinnas), väljaspool asulaid — külanõukogule;

d) enne miilitsatöötaja kohalejõudmist, kui aga kannatada saanu on ilmselt saanud surma — ka prokuratuuri esindaja kohalesaabumist, ja ilma tema loata ava-

riiosalist liiklusvahendit paigast mitte liigutama, kui see ei takista liiklemist;

e) kui ei ole võimalik kiirabi välja kutsuda, on juht kohustatud esmajärjekorras toimetama vigasaanud ravi-asutisse, teatama seal oma nime, aadressi ja jõuvankri numברי, esitama teekonnalehe ja viivitamata teatama juhtunust miilitsasse.

§ 20. Juhtidel on keelatud:

a) välja sõita rikkis või korratu liiklusvahendiga;

b) juhtida liiklusvahendit kas või kergelt ebakaines olekus; tarvitada alkohoolseid jooke tööaja algusest kuni alalisse parkimiskohta (garaaži) tagasijõudmiseni;

c) anda juhtimine üle isikule, kellel puudub juhtimisluba või kellel on juhtimisluba, kuid kes pole märgitud teekonnalehel. Teekonnalehe olemasolu korral tuleb sellele teha märkus juhtimise üleandmise kohta teisele isikule, kel on juhtimisluba, ühes üleandmise aja äramärgimisega.

Autode ja mootorrataste individuaalomanikud võivad anda juhtimise üle isikuile, kel on juhtimisluba; kui omanik ise kaasa ei sõida, peab jõuvankrit juhtival isikul kaasas olema peale eksploatatsioonitalongi ka jõuvankri omaniku poolt välja antud volitus. See volitus võib olla antud perekonnaliikmele või isikule, kes töötab individuaalautoomaniku palgalise juhina;

d) tukkuda ja magada liiklusvahendi liikumise ajal;

e) süüdata suitsu jõuvankri liikumise ajal;

f) liikumise ajal vabastada käed roolilt või trammi juhtimis-käepidemelt;

g) lubada kodanikel kaasa sõita veoauto astmelauda-
del, istudes veokasti luukidel või veokastis püsti seistes;

h) lubada autos või juhirusmis kaasa sõita suuremal
arvul reisijail, kui on kohti ette nähtud; juhul, kui auto-
tehase poolt ei ole istekohtade arv kindlaks määratud,
tuleb juhile arvestada 60 sm, igale reisijale vähemalt
40 sm juhikabiini istme laiuusest, kusjuures reisijad ei
tohi olla takistuseks auto juhtimisel;

i) vedada reisijaid isekallutajais ja spetsiaalautodel
(sistern-, kraanaautodel jms.);

j) vedada reisijaid korvita mootorrattal, kui sel puu-
dub lisaiste ja jalatoed;

k) kasutada liiklusvahendit isikliku kasu saamise
sihiga;

l) juhtida liiklusvahendit, olles korratu välimusega
(raseerimata, määrdunud riietes jms.).

§ 21. Keelatud on juhtida jõuvankrit juhtidel, kel
väsimuse, alkohoolsete jookide või muude uimastus-
vahendite tarvitamise tagajärjel tunduvalt on nõrgene-
nud valvsus ja reageerimine; samuti on juhtimine kee-
latud pohmeluse tunnustega.

§ 22. Trammi-, trollibussi-, autobussi- ja taksoauto-
juhtidel on sõidu ajal keelatud peale §§ 20 ja 21 ette-
nähtu veel:

a) kõnelemine;

b) söömine;

c) suitsetamine.

§ 23. Trammi-, trollibussi- ja autobussijuhtidel on kee-
latud alustada liikumist enne konduktori lubavat märgu-

annet ja uste sulgemist, samuti avada uksi enne liiklusvahendi täielikku peatumist.

§ 24. Kui juht on teel olles kõrvaldatud liiklusvahendi juhtimisest miilitsatöötaja või garaaži (pargi) administratsiooni poolt, annab ta juhtimise üle kõrvaldaja poolt määratud isikule, mille kohta kõrvaldaja teeb märkuse teekonnalehele.

V. LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDE MÄRGUANDED

§ 25. Jõuvankrid peavad olema varustatud hästikuuldava, kuid mitte kärelda helisignaaliga.

Märkus. Esmaabi-, tuletõrje- ja miilitsa-operatiivautod võidakse Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) loal varustada peale tavaliste veel „sireen“-tüüpi helisignaalidega, mille kasutamine on lubatud ainult operatiivülesannete täitmisel. Tuletõrjeautodel võib helisignaali andmiseks kasutada ka kella.

§ 26. Juhid on kohustatud helisignaali kasutama ainult hoiatuseks kokkupõrke- või pealesõiduohu puhul.

Juht on kohustatud andma helisignaali lähenemisel teekäänakule mägisel teel ja piiratud nähtavusega kohtades. Helisignaali andmine muuks otstarbeks (sõitjate väljakutsumiseks jms.) on keelatud.

Signaali andmine ei anna juhile läbisõidu eesõigust (välja arvatud sireeni andmine) ega vabasta teda kõigi ettevaatusabinõude tarvituselevõtust.

Pärast helisignaali andmist on juht kohustatud veenduma, kas tema signaali on kuulnud.

Märkus. Tallinna linnas, alates kella 12-st öösi kuni kella 7-ni hommikul, on autobussi-, auto- ja mootorrattajuhtidel keelatud helisignaali kasutamine mistahes olukorras, välja arvatud tuletõrje-, kiirabi- ja operatiivautod, mis on varustatud sireen-tüüpi helisignaalseadisega.

§ 27. Tagasõitvate liiklusvahendite juhtide hoiatamiseks peab eesliikuva rööpmeta liiklusvahendi juht andma märku enne liikumissuuna muutmist, kiiruse vähendamist ja liiklusvahendi peatamist. Märguanne toimub suunanäitajaga ja stopptulega või suunanäitajate puudumisel ja stopptule rikkisoleku puhul käe väljasirutamise või juhuruumi ukse avamisega.

Ulaltähendatud märguanded kohustavad järelliikuvaid juhte erilisele ettevaatlikkusele.

Suunamuutmise märguanne tuleb anda linnades ja asulates vähemalt 50 m kauguselt ja maal maanteedel vähemalt 100 m kauguselt enne suunamuutmist.

Jalgratturid, hobuliiklusvahendite ja käsikäru juhid peavad andma suunamuutmise märguande vähemalt 15 m kauguselt enne ärapööramist.

Märguanne peab kestma kuni suuna muutmise sooritamiseni.

VI. LIIKUMISE KIIRUS

§ 28. Liiklusvahendite liikumise kiirus linnades ja asulates ei tohi ületada:

- a) sõiduautodel ja mootorratastel — 50 km tunnis;
- b) trollibussidel, autobussidel ja kaubaveoks kohandatud sõiduautodel — 40 km tunnis;
- c) veoautodel — 35 km tunnis;
- d) trammidel ja järelvankriga autodel, samuti reisijate veol veoauto veokastis — 30 km tunnis;
- e) iseliikuvail mehhanismidel (veotraktorid jms.) ja invaliidide mootorsõidukeil — 20 km tunnis;
- f) jalgratastel — 15 km tunnis.

Eeltähendatud kiiruse ülemmääraga võib sõita ainult tingimusel, kui liiklusvahend on tehniliselt täiesti korras, kui on hea nähtavus, kui sõidutee on vaba ja puuduvad kiirust piiravad märgid.

Autod, mis on varustatud sireen-tüüpi helisignaaliga, võivad liikuda kiirusega, mis tagab operatiivülesande õigeaegse täitmise, kuid ei ohusta teisi liiklajaid.

§ 29. Maal, maanteedel peab liiklusvahendite liikumise kiirus, olenevalt tee seisukorrast ja nähtavusest ning liiklemise olukorrast, tagama liiklemise ohutuse ning mitte ületama autobussidel 60 km tunnis, veoautodel — 50 km tunnis, reisijate veo puhul veoauto veokastis aga 30 km tunnis.

§ 30. Iga liiki liiklusvahendite liikumise kiirus ei tohi ületada 15 km tunnis:

- a) tänavate, teede ja jalakäijate ülekäigukohtade ületamisel, kui nendes kohtades on jalakäijaid;
- b) möödumisel sõjaväekolonnidest ja rongkäikudest;
- c) liiklusvahendite pukseerimisel painduva ühenduslüli abil;
- d) järskudel teelangudel;
- e) kiilasjääl puhul;
- f) tagasisõitmisel garaaži teel rikki läinud valgustusseadmega;
- g) sõitmisel rikkis ruudupühkijaga vihma- või lumesaju ajal;
- h) raudtee-ülesõidukohtade ületamisel;

§ 31. Iga liiki liiklusvahendite liikumise kiirus ei tohi ületada 5 km tunnis:

- a) pööretel paremale, vasakule ja tagasisuunas;
- b) sõitmisel tagurpidi;
- c) sõitmisel õues;
- d) möödumisel peatuskohas seisvast trammist reisijate pealemineku ja mahamineku ajal, kui möödasõitmine on lubatud.

§ 32. Väljasõitmisel kõrvaltänavailt pea- ja magistraaltänavaille (reguleerimata ristteedel) ja elava liiklusega maanteedele peab juht vähendama liikumise kiirust niivõrd, et on tagatud ohutu liiklemine, ja vajaduse korral peatama oma liiklusvahendi.

§ 33. Liiklemisel libedal teel, halva nähtavuse puhul, kitsenenud sõiduteel, jalakäijate kogunemiskohtades, lähenemisel jalakäijate ülekäiguradadele, ristteedele ja raudtee-ülesõidukohtadele, ristteede ja väljakute ületa-

misel otsesuunas, sõitmisel tänavate ja teede käänakutel, kohtades, kus on üles seatud hoiatavad märgid ja märgid „Helisignaali andmine keelatud“ ning „Jalakäijad“, kohtades, kus sõiduteel tehakse tööd, samuti liiklusvahendil tehniliste rikete tekkimisel on juhid kohustatud vähendama liikumise kiirust niivõrd, et on tagatud ohutu liikimine, sellise arvestusega, et vajaduse korral liiklusvahend õigeaegselt peatada.

§ 34. Libeda tee puhul peab trammide vahekaugus üksteisest olema vähemalt 120 meetrit, lähenemisel peatuskohale või takistuse ilmumisel sõiduteele peab trammijuht algama pidurdamist 90 m kaugusel peatuskohast või takistusest.

§ 35. Möödumisel loomakarjadest tuleb liikuda aeglaselt ja võimalikult kaugemal neist. Maanteel loomi saatva isiku märguandel on liiklusvahendi juht kohustatud peatuma ja vajaduse korral mootori seiskama.

§ 36. Liiklemisel linnades ja asulates vihmasel ja porisel ajal peavad liiklusvahendite juhid liikuma säärase kiirusega, et nende liiklusvahendid ei pritsiks pori kõnniteel liikuvaile jalakäijaile.

VII. LIIKLUSVAHENDITE PAIKNEMINE SÕITMISEL TÄNAVAIL JA VÄLJAKUIL

§ 37. Kahesuunalise liiklusega sõiduteedel on kumagi liiklemissuuna jaoks määratud eraldi teosad kõnniteest kuni sõidutee keskjooneni ning sõiduteedel

trammiliinidega — kõnniteest kuni trammitee äärmise rööpmeni või ooteplatvormini.

Kui trammitee kulgeb sõidutee ääres, siis on kummagi liiklemissuuna jaoks määratud pool sõidutee laiusest välimise rööpme ja kõnnitee vahel.

Maal, maanteel loetakse sõiduteeks teosa, mis asub teepeenarde vahel.

§ 38. Mõningail tänavail või tänavaosadel võib olla määratud liiklemine ainult ühes suunas (ühesuunaline tänav); neil tänavail loetakse sõiduteeks ühe liiklemissuuna jaoks kogu tänavaosa, mis asub kahe kõnnitee vahel (välja arvatud trammiteed, ooteplatvormid jms.).

§ 39. Liiklusvahendite liiklemine on lubatud paremal sõidutee poolel, välja arvatud ühesuunalise liiklusega tänavad, ühes, kahes, kolmes või neljas reas, arvates iga sõidurea jaoks vähemalt 3 meetrit.

Ühe sõidurea puhul on juht kohustatud oma liiklusvahendiga liikuma 0,5 kuni 1 meetri kaugusel kõnniteest või teepeenrast.

Kaherealise liiklemise puhul liiguvad sõiduaudod ja mootorrattad vasakpoolses reas ja muud liiklusvahendid parempoolses reas.

Kolmerealise liiklemise puhul liiguvad sõiduaudod ja mootorrattad vasakpoolses ja keskmises reas, autobussid ja trollibussid — keskmises ja parempoolses reas ning muud liiklusvahendid — parempoolses reas.

Neljarealise liiklemise puhul liiguvad sõiduaudod ja mootorrattad neljandas ja kolmandas reas (arvates paremalt), trollibussid, autobussid ja veoaudod — teises ja

esimeses reas ning muud liiklusvahendid — esimeses reas.

§ 40. Kui sõitmine ei ole võimalik kiirusega üle 15 km tunnis, siis peavad iga liiki rööpmeteta liiklusvahendid liikuma esimeses sõidureas, olenemata sõidutee laiuselt.

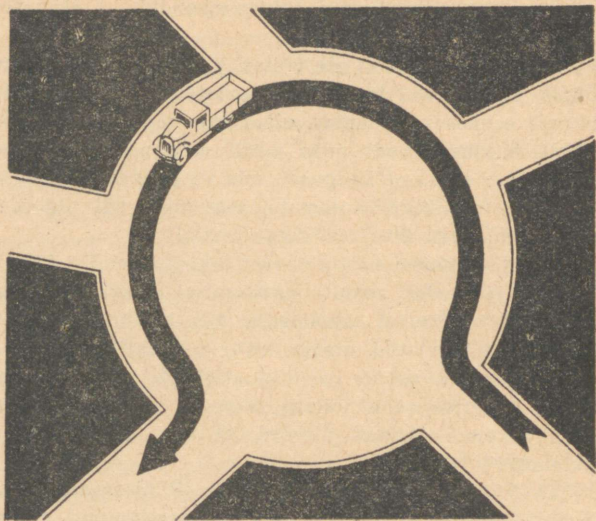
§ 41. Liiklusvahendi juht peab liikumisel hoiduma eesliikujast säärasel kaugusel, mis võimaldab õigeaegse peatumise eesliikuja ootamatu peatumise või pidurdamise puhul, eriti libeda sõidutee korral.

§ 42. Möödumisel vastutulevast liiklusvahendist kitsail tänavail ja teedel, samuti möödumisel seisvast liiklusvahendist või muust takistusest, mis piirab nähtavust, on juhid kohustatud olema eriti ettevaatlikud, jätma möödasõidetava eseme ja liiklusvahendi vahele vähemalt 1 meetrise vahekauguse, pimedal ajal aga vähendada liikumise kiirust niivõrd, et see tagab täieliku liiklemise julgeoleku.

§ 43. Väljakuil peab sõitma vastavalt ülesseatud liiklusmärkidele või sõiduteele tehtud liiklemissuunda tähistavaile joontele.

Märkide ja joonte puudumisel sõidetakse väljakuil ringliikumisenä paremat kätt või piki trammiteed, kui see läbib väljaku.

§ 44. Lähenemisel järsule teelangule, kus möödasõitmine on raskendatud, samuti liikumisel säärasel teelangul, on juht kohustatud andma teed alt üles sõitvale liiklusvahendile.

Joonis 1. Sõit väljakul ringliikumisena.

VIII. SÕITMINE RISTTEEDEL

§ 45. Lähenemisel ristteedele peavad rööpmeta mehaaniliste liiklusvahendite juhid vaatamata sellele, kas liiklemine on reguleeritud või mitte, ümberrivistumise korras asuma sõidurajale, mis vastab nende edasise liikumise suunale ja nimelt:

a) kui sõidutee laius võimaldab liiklusvahenditel liiklemist kahes reas, siis paremale pöörduvad liiklusvahendid asuvad esimesele sõidurajale, arvates kõnniteest, ning otsesõitjad ja vasakule pöördujad teisele sõidurajale;

b) kui sõidutee laius võimaldab liiklusvahenditel liiklemise kolmes või neljas reas, siis paremale pöörduvad liiklusvahendid asuvad esimesele sõidurajale, arvates kõnniteest, vasakule pöördujad — äärmisele vasakule sõidurajale ning otsesõitjad keskmistele sõiduradadele.

Juhid on kohustatud ümberrivistumist algama mitte kaugemal kui 50 m ristteest ja lõpetama selle mitte lähemal kui 10 m ristteest.

Juhid, kes ei ole õigeaegselt asunud sõidurajale, mis vastab kavatsetud sõidusuunale, on kohustatud jätkama liikumist selles suunas, mis vastab sellele sõidurajale, kus nad asuvad.

§ 46. Lähenemisel ristteele märguande ajal, mis keelab edasi liikuda, peatuvad liiklusvahendid stoppjoone taga.

Stoppjoone puudumisel peatuvad liiklusvahendid 2 meetrit enne lähimat jalakäijate ülekäigurada, selle puudumisel aga 2 meetrit enne risttee nurka, jättes koha jalakäijaile sõidutee ületamiseks.

§ 47. Lähenemisel ristteele, kus liiklust ei reguleerita, on liiklusvahendite juhid kohustatud:

a) asuma sõidurajale vastavalt sõidutee laiusele ja edasisele liikumissuunale;

b) andma eesõiguse läbisõiduks liiklusvahendeile, mis

liiguvad pea-(magistraal-)tänavail ja -teedel, olene-
mata nende liiklusvahendite tüübist ja liikumise suunast.

Väljasõitmisel kõrvaltänavailt ja -teedelt pea-(magist-
raal-)tänavale ja -teedele on liiklusvahendite juhid ko-
hustatud vähendama liikumise kiirust kuni täieliku
seismajäämiseni ja mööda laskma pea-(magistraal-)täna-
val sõitvad liiklusvahendid.

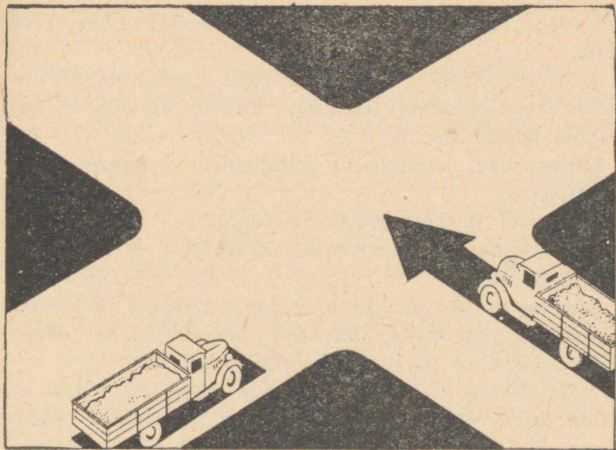
M ä r k u s. Pea-(magistraal-)tänavaiks loetakse nende
tähtsuse alanevas järjekorras: 1) liiklusvahendite
elava liiklemisega tänavad, millede jätkuks on
maanteed; 2) trammiliiklusega tänavad; 3) trolli-
bussiliiklusega tänavad; 4) elava liiklusega täna-
vad, millele väljasõidu ette on seatud liiklus-
märk „Piiratud kiirus 5 km/t“.

§ 48. Üheliigiliste tänavatega (teedega) reguleerimata
ristumiskohtade ületamisel on juht kohustatud andma
läbisõidu eesõiguse liiklusvahendeile, mis on ristteele
jõudnud varem; üheaegsel lähenemisel aga:

a) andma eesõiguse liiklusvahendeile, mis liiguvad
kallakteel (mäkke või mäest alla);

b) võrdsete teetingimuste puhul pidama kinni järgmi-
sest järjekorrast: 1) tramm, 2) trollibuss, 3) autobuss,
4) sõiduautod, 5) kaubaveoks kohandatud sõiduautod,
6) mootorrattad, 7) veoautod, 8) muud liiklusvahendid.

§ 49. Üheliigiliste liiklusvahendite üheaegsel lähene-
misel kahelt või kolmelt poolt võrdsete teetingimustega
ristteele on läbisõidu eesõigus liiklusvahendil, mille
parem külg on vaba, ning trammidest — trammil, millel
on suurem liinnumber.

Joonis 2. *Uheliigiliste liiklusvahendite läbisõidu järjekord ristteel.*

§ 50. Mingi liiklusvahendi sõitmisel reguleerimata liiklusega ristteele teatud suunas on lubatud samaaegselt mistahes liiki liiklusvahendil liikuda vastassuunas.

See reegel ei kehti juhul, kui liiklusvahend on ületanud risttee keskkoha.

§ 51. Igasugusel liikumissuuna muutmisel reguleerimata liiklusega kohtades ja tänavail on kõikide liiklusvahendite juhid kohustatud andma teed vastassuunas

liikuvale liiklusvahendele ja tagant otseliikuvale tram-
mile.

§ 52. Tuletõrje-, kiirabi- ja miilitsa-operatiivautod üle-
tavad reguleerimata liiklusega risttee väljaspool iga-
sugust järjekorda.

Lähenedes ristteele on eeltähendatud autode juhid
kohustatud:

a) andma eri-helisignaali (sireeniga);

b) vähendama liikumise kiirust niivõrd, et see tagab
ohutu liikumise.

Sõjaväe autokolonnidel on õigus väljaspool järjekorda
ületada reguleerimata liiklusega ristteed, kui nad eelne-
valt on pannud välja reguleerimisposti.

§ 53. Õuest väljasõidu ja õue sissesõidu eel on
juhid kohustatud peatama oma liiklusvahendi, veen-
duma, kas tee on vaba ja alustama liikumist kiirusega,
mis täielikult tagab ohutu liiklemise.

§ 54. Valgusfoori mittetöötamisel või militsionääri-
reguleerija ajutisel puudumisel toimub liiklusvahendite
liiklemine nii, nagu see on kehtiv reguleerimata liiklu-
sega ristteedel.

IX. VALGUSFOORI JA MILITSIONÄÄRI-REGULEERIJAJA MÄRGUANDED

§ 55. Valgusfoori märktuledel on järgmine tähendus:

a) roheline märktuli — lubab rööpmeta liik-
lusvahenditel sõita ristteele edasisõitmiseks otse, pare-
male, vasakule ja tagasisuunas ning jalakäijail üle-

tada sõiduteed. Tramm võib selle märguande puhul liikuda ainult otse ja vasakule.

Pööre vasakule (sealhulgas ka tagasisuunas) on lubatud rohelise märktule ajal § 60 ja 61 nõuete täitmisel, eeldusel, et puuduvad vasakule pöörde keelumärgid;

b) kollane märktuli — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada ristteed. Selle märktule ajal jalakäijate ülekäigurajal ja ristteel asuvad liiklusvahendid ja jalakäijad jätkavad liikumist ja vabastavad risttee.

Erandina sellest eeskirjast on lubatud kollase märktule ajal pööre paremale trammile ja rööpmeta liiklusvahendeile, mis liiguvad üheaegselt samas suunas paremale pöörduva trammiga või vastassuunas (roheline märktule poolt) vasakule pöörduva trammiga.

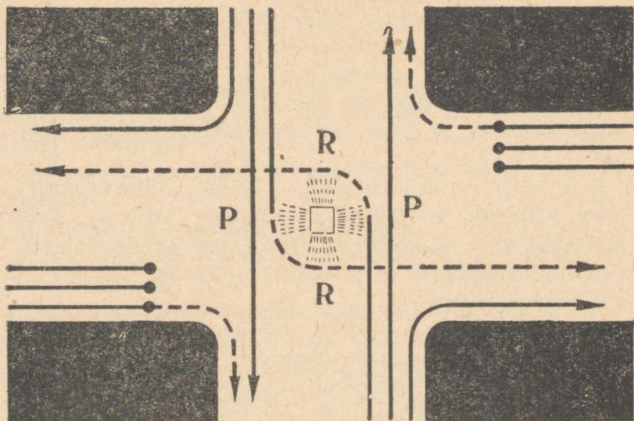
Vilkuv kollane märktuli reguleerimata liiklusega ristteel lubab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada ristteed, kuid manitseb juhte ja jalakäijaid erilisele ettevaatlikkusele;

c) punane märktuli — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada ristteed.

Erandina sellest eeskirjast on lubatud rööpmeta liiklusvahendeil:

1) pöörduda paremale lähemasse tänavaossa, tingimusel, kui see ei sega vasakult poolt ristsuunas sõitvaid liiklusvahendeid;

2) liikuda otsesuunas T- ja Y-kujulistel ristteedel suubuva tänava vastaspoolel tingimusel, kui see ei

Joonis 3. Liiklemise skeem 4-külgsel ristteel valgusfoori märktulede puhul. Pidevate joontega näidatud põhisuundades toimub liiklemine reeglikohaselt tingimusteta; punkteeritud joontega suundades — tingimusel, et ei segata liiklusvahendeid, mis liiguvad pidevate joontega näidatud põhisuundades.

sega suubuvalt tänavalt vasakule pöörduvaid liiklusvahendeid;

3) pöörduda vasakule ühesuunalise liiklusega tänavasse tingimusel, kui sellega ei segata paremalt poolt otsesuunas sõitvaid liiklusvahendeid.

§ 56. Väljakuil ja hulkkülgsetel ristteedel tuleb liiklusvahendi juhil arvestada eraldi iga tema sõiduteel asuva valgusfoori märkfuld; väljasõit risttee piiridest on lubatud ainult pärast edasiliikumist lubava märktule ilmumist. Kolme- ja neljakülgsetel ristteedel võib juht jätkata risttee ületamist vaatamata valgusfoori märktulede muutumisele.

§ 57. Militsionäär reguleerib liiklemist oma kehasendi muutmisega ja parema käe liigutustega.

Parema nähtavuse tagamiseks toimuvad militsionääri-reguleerija märguanded saua (kepi) abil.

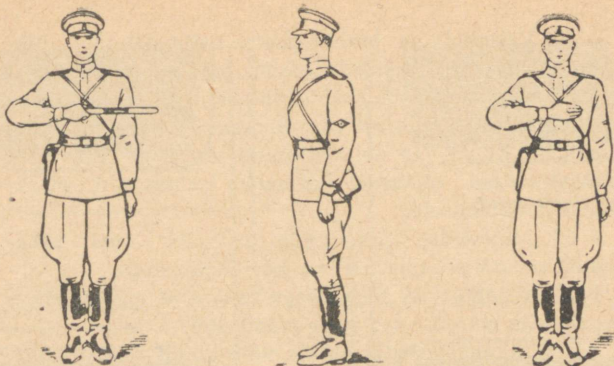
Alata liikumist risttee piirilt võib ainult pärast militsionääri lubavat märguannet (liigutus parema käega).

Militsionääri-reguleerija poolt antavail märguandeil on järgmine tähendus:

a) militsionääri-reguleerija asend parema või vasaku küljega liiklusvahendite ja jalakäijate poole, rinnale sirutatud parema käega — lubab rööpmeta liiklusvahendeil sõita ristteele edasisõitmiseks otse, paremale, vasakule, tagasisuunas ning jalakäijail ületada sõiduteed. See reguleerija asend vastab valgusfoori rohelisele märktulele. Tramm võib selle märguande puhul sõita ainult otsesuunas.

Militsionäär-reguleerija võib käe alla lasta ja see tähendab, et liiklemine jätkub samas suunas;

b) militsionääri-reguleerija asend näoga või seljaga liiklusvahendite ja jalakäijate poole, rinnale sirutatud parema käega või allalastud kätega vastab valgusfoori punasele märktulele;

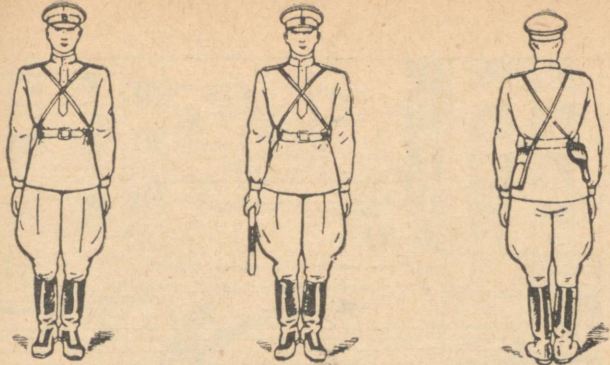
Joonis 4. Militsionääri asend, mis lubab alata liikumist ristteele militsionääri parema ja vasaku õla poolt.

c) militsionääri-reguleerija asend ettesirutatud parema käega — lubab rööpmeta liiklusvahendeil, mis asuvad militsionääril vasakul, sõita ristteele edasiliikumiseks otse, paremale, vasakule ja tagasisuunas.

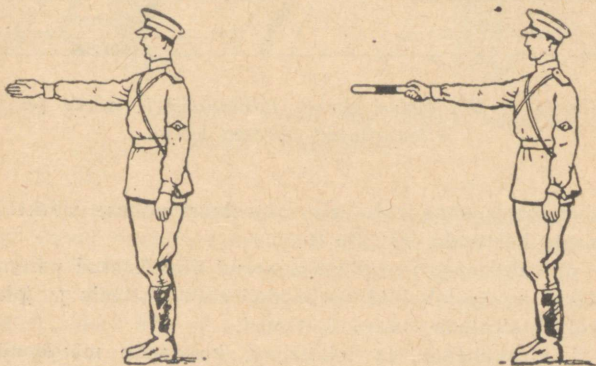
Militsionääri rinna ja selja pool asuvaile liiklusvahendeile on lubatud pööre paremale tingimusel, kui see ei sega vasakult ristsuunas sõitjaid.

Militsionääri paremal küljel asuvad liiklusvahendid ristteele sõita ei tohi.

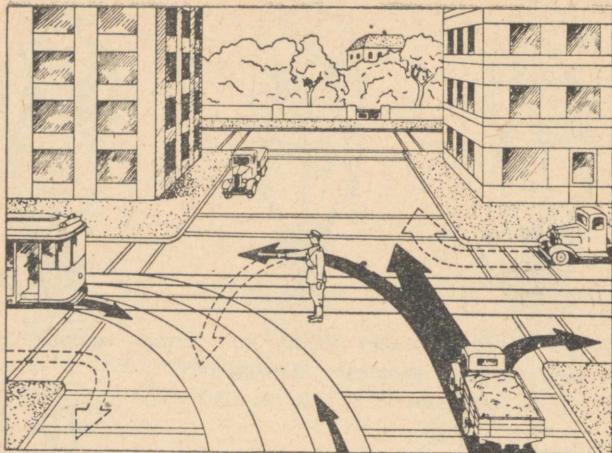
Militsionääri vasakult küljelt liikuval trammil on lubatud ajnult pööre vasakule ja rinna poolt tuleval ainult pööre paremale; T- ja Y-kujulistel ristteedel võivad militsionääri-reguleerija selja pool asuvad liiklusvahendid

Joonis 5. Militsionäri asend, mis vastab valgusfoori punasele märktulele.

Joonis 6. Militsionäri asend, mis lubab alata liikumist ristteele otsesuunas ainult militsionäri vasaku õla poolt ja pöörduda vasakule, peatumata risttee keskel.

Joonis 7. Liiklemise skeem militsionääri asendi puhul ettesirutatud parema käega.

sõita otsesuunas vastavalt valgusfoori punase märktule kohta kehtivale erandile (§ 55);

d) militsionääri-reguleerija asend ülestõstetud parema käega — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail alustada tänava ületamist.

Liiklusvahendid ja jalakäijad, kes selle märguande algul asuvad ristteel, jätkavad liikumist ja vabastavad risttee;

Joonis 8. Militsionääri asend, mis vastab valgusfoori kollasele märktulele.

e) peale ülalloetletud märguannete võib militsionäär-reguleerija erandjuhtudel kasutada ka muid, juhtidele ja jalakäijaile täiesti arusaadavaid märguandeid.

§ 58. Juhul, kui militsionäär-reguleerija reguleerib liiklemist kohas, kus on olemas valgusfoor, tuleb liiklusvahendite juhtidel ja jalakäijail liigelda vastavalt militsionääri-reguleerija märguannetele, kuigi need ei vasta valgusfoori märguannetele.

X. LIIKLUSVAHENDITE PÕRDED JA TAGUR- PIDISÕIT

§ 59. Pööre paremale rööpmeta liiklusvahendiga toimub rohelise ja punase märktule või militsionääri-reguleerija vastava märguande puhul. Peale selle on pööre paremale lubatud kollase märktule puhul tänavail, kus trammiliinid asuvad sõidutee keskel, üheaegselt samas suunas paremale pöörduva trammiga või vastassuunas vasakule pöörduva trammiga.

Pöördel paremale on liiklusvahendite juhid kohustatud: vähendada liikumise kiirust, asuma äärmisele parempoolsele sõidurajale ja pärast märguannet pöördeks liikuma ümber nurga kiirusega kuni 5 km tunnis, takistamata seejuures otsesuunas liikuvaid liiklusvahendeid kui ka tänavat ületavaid jalakäijaid.

Pöördel paremale on rööpmeta liiklusvahendite juhtidel keelatud mööduda vasakult liiklusvahendeist, mis on lähenemas ristumiskohale selle ületamiseks.

Tramm teeb pöörde paremale kollase märktule või militsionääri-reguleerija vastava märguande puhul, sõites ristteele pärast tema rööbastee vabastamist teistest liiklusvahendest.

§ 60. Pööre vasakule ja tagasisuunas toimub rohelise märktule või militsionääri-reguleerija vastava märguande puhul.

Pöördel vasakule ja tagasisuunas on juhid kohustatud andma märku pöördeks, vähendada liikumise kiirust, asuma äärmisele vasakpoolsele sõidurajale (välja

arvatud hobuliiklusvahendid, jalgratturid ja käsikärud) ja, lõikamata nurka, sõitma risttee keskele, jäädes seal peatuma nii, et see ei segaks otsesuunalist liiklemist, ja nimelt:

a) jõuvankrid peatuvad mitte lähemal kui üks meeter esialgses liikumissuunas kulgevast lähimast trammirööpmest, rööpme puudumisel — tee telgjoone mõttelisest pikendusest;

b) hobuliiklusvahendid, jalgratturid ja käsikärud äärmises parempoolses reas.

Liiklemist jätkata pöörde sooritamiseks on lubatud vaatamata valgusfoori signaalile ja militsionääri märguandele, kuid alles siis, kui lakkab liiklemine otsesuunas.

Kui liiklemist otsesuunas ei ole, siis peatumine risttee keskel ei ole kohuslik.

§ 61. Pööre tagasisuunas rööpmeta liiklusvahendeile on lubatud:

a) ristteedel ja väljakutel, kus puuduvad vasakule pöörde keelumärgid, kuid ilma tagurpidi sõitmata;

b) tänavail, kus on trammi- või trollibussiliiklemine, mitte lähemal kui 50 meetrit risttee või väljaku nurgast.

Märkus. Kiirabi-, tuletõrje- ja militsiaautod, kui nad liiguvad operatiivülesandel, võivad pööruda paremale, vasakule ja tagasisuunas, vaatamata sellekohastele keelumärkidele, välja arvatud väljakuil ja ühesuunalise liiklusega tänavail.

§ 62. Liiklusvahendi ümberpööramine peab toimuma igal juhul mitte üle 5 km tunnikiirusega ja nii, et see ei takistaks ega ohustaks teisi liiklejaid.

§ 63. Enne liiklusvahendiga tagurpidi liikumist on juht kohustatud isiklikult veenduma, kas tee tagant on vaba ja, kindlustades tee jälgimise kogu tagurpidi liikumise aja vältel, liikuma kiirusega kuni 5 km tunnis.

Mehaanilise liiklusvahendiga on lubatud tänavail tagurpidi liikuda korraga mitte üle 15 meetri.

§ 64. Tagurpidi sõitmine on keelatud:

a) ristteedel ja raudtee-ülesõidukohtadel ning lähemal kui 10 m nendest;

b) teekäänakuil, kui nähtavus tahapoole on vähem kui 60 m;

c) osutava märgi „Jalakäijad“ mõjupiirkonnas;

d) sildadel ja viaduktide all;

e) ühesuunalise liiklusega tänavail vastu lubatud suunda.

XI. MÖÖDASÕIT EESLIIKUJAST

§ 65. Möödaskõit eesliikujast on lubatud ainult hea nähtavuse ja vaba tee puhul nii, et möödaskõidu ajal ja pärast seda ei segata liiklemist ning ei sunnita ees- ja vastuskõitvate liiklusvahendite juhte tegema järske pööreid ega vähendada liikumise kiirust.

§ 66. Eesliikuvast rööpmeta liiklusvahendist möödaskõit omast sõidureast väljasõiduga peab toimuma vasakult, sõidutee keskel või vasakul pool liikuvast trammist aga paremalt poolt.

Eesliikujast möödumiseks on keelatud sõita üle sõidutee telgjoone (s. o. vasakule sõidutee poolele), kui on vastu tulemas teisi liiklusvahendeid.

§ 67. Maal maanteel peab juht enne eesliikujast möödasõidu alustamist andma märku helisignaaliga või valgussignaaliga.

Eesliikuva liiklusvahendi juht on kohustatud möödasõitja signaali peale, kui on olemas vaba teeosa, viivitamata võtma paremale poole.

Kõik juhid on kohustatud viivitamata andma teed autodele, mis annavad eri-helisignaali (sireeniga või kellaga).

§ 68. Ristteedel, olenemata nende kujust, on lubatud eesliikuva liiklusvahendi sunnitud peatumise puhul temast mööduda, kuid ainult selle paremalt poolt.

§ 69. Keelatud on möödasõit väljasõiduga oma sõidureast:

a) käesolevate eeskirjadega teatud liiklusvahendi liigile ettenähtud kiiruse ülemmäära või liiklusmärkidega piiratud kiiruse määra ületamisega; maal maanteedel sõiduautodel ja mootorratastel üle 60 km tunnikiirusega;

b) juhtudel, mil käesolevad eeskirjad kohustavad liiklusvahenditega liikuma mitte üle 15 km tunnikiirusega;

c) hoiatusmärkide mõjupiirkonnas, samuti märkide „Möödasõit keelatud“, „Helisignaali andmine keelatud“ ja „Jalakäijad“ mõjupiirkonnas;

d) kui eesliikuva liiklusvahendi juht annab märku pöördeks või stoppsignaali, momendini, mil selle liiklusvahendi edaspidine liikumise suund on selgesti eraldatav;

e) lähenemisel raudtee-ülesõidukohale lähemal kui 100 m kaugusel ja ülesõidukohal enesel.

Keelatud on mööda sõita möödasõitvast liiklusvahendist (kahekordne möödasõit).

§ 70. Keelatud on möödasõit väljasõiduta omast sõidureast:

a) käesolevate eeskirjadega ettenähtud kiiruse ülemmäära või liiklusmärkidega piiratud kiiruse määra ületamisega;

b) kui eesliikuva liiklusvahendi juht annab märku pöördeks või stoppsignaali;

c) märgi „Möödasõit keelatud“ mõjupiirkonnas.

§ 71. Kitsail tänavail, kus trammi ja rööpmeta liiklusvahendi kõrvutiliikumisel vahekaugus nende vahel on vähem kui 1 m, on kõrvuti sõitmine ja möödasõit keelatud.

XII. SÕITMINE TRAMMITEEDEL

§ 72. Rööpmeta liiklusvahendeil on trammiteedel ja lähemal kui 1 m äärmisest trammirööpmest sõitmine põhimõtteliselt keelatud.

Erandina on trammiteedel ja lähemal kui 1 m selle äärmisest rööpmest sõitmine lubatud mitte lähemal kui 15 meetrit eesliikuvast ja 90 meetrit järelliikuvast trammist järgmistel juhtudel:

a) kui sõidutee laius ühe liiklemissuuna jaoks on vähem kui 3 meetrit;

b) eesliikuvast liiklusvahendist möödumisel, kui

sõidutee laius ühe liiklemisssuuna jaoks on vähem kui 6 meetrit;

c) eesseisvast liiklusvahendist möödumisel;

d) möödumisel vigastatud kohtadest sõiduteel, töötgemise kohtadest sõiduteel ja organiseeritud rongkäikudest, kolonnidest jms. möödumisel.

§ 73. Väljasõitmine trammiteele ja trammitee ületamine väljaspool ristteid ja reguleerimata liiklusega ristteedel on lubatud mitte lähemal kui 15 m eesliikuvast ja 90 m tagant või ristsuunas lähenevast trammist.

§ 74. Rikke tõttu trammiteele seisma jäänud liiklusvahendi juht on kohustatud võtma abinõud tarvitusele teiste liiklusvahendite hoiatamiseks (eriti pimedal ajal valgustamata tänaval).

XIII. MÖÖDASÕIT TRAMMI PEATUSKOHTADEST

§ 75. Trammi peatuskohtades, kus puudub ooteplatvorm ja sõidutee laius antud suuna jaoks on vähem kui 6 meetrit, on rööpmeta liiklusvahendil peatuvast trammist reisijate peale- ja mahamineku ajal keelatud mööda sõita, välja arvatud eri-helisignaali (sireen või kell) andvad autod. Juhid on kohustatud peatama liiklusvahendi vähemalt 5 meetri kaugusel trammist.

Uuesti liikuma hakata võib alles pärast trammi liikumahakkamist, trammi sunnitud peatumise korral (näit. tehnilise rikke tõttu) aga pärast reisijate peale- ja mahamineku lõppemist.

Liiklusvahend, mis on jõudnud trammi peatuskoha

piirkonda üheaegselt trammiga, võib jätkata liikumist kiirusega, mis tagab ohutu liiklemise.

§ 76. Kui trammi peatuskohas on ooteplatvorm või kui seal sõidutee laius antud suuna jaoks ületab 6 meetrit, samuti ka reisijate peale- ja mahamineku ajal trammi juhuslikul peatumisel peatuskohast eemal, võib liiklusvahend jätkata liikumist, vähendades liikumise kiirust 5 km-ni tunnis.

Kui peatuskohas trammi ei ole, siis möödasõidul peab liiklusvahendi juht kiirust vähendama niivõrd, et see tagab ohutu liiklemise.

Keelatud on sõita mööda eesliikuvast trammist, kui tramm on peatuskohale lähemal kui 60 m.

§ 77. Tuletõrje-, kiirabi-, avariabi- ja miilitsa-operatiivautod võivad mööda sõita kõikidest peatuvatest trammidest kiirusega, mis tagab ohutu liiklemise.

XIV. PEATAMINE JA PARKIMINE

§ 78. Liiklusvahendite kavatsatud peatamine ei tohi takistada liiklemist. Peatamisel tuleb rööpmeta liiklusvahendid seisma jätta piki sõidutee äärt vastu kõnniteed, liiklemissuunas ja ainult ühes reas, maal maanteel aga — teepeenral; kus teepeenar puudub — sõidutee serva ligi.

§ 79. Trammi-, trollibussi- ja autobussijuhid on kohustatud peatuma reisijate peale- ja mahaminekuks selleks määratud peatuskohtades, kus on vastav märk „Peatus“.

§ 80. Trammi, trollibussi ja autobussi peatuskohad määratakse kindlaks kokkuleppel miilitsaorganitega.

§ 81. Liiklusvahendite kavatsetud peatamine on keelatud:

a) ristteel ja lähemal kui 15 m risttee nurgast ja raudtee-ülesõidukohtadest;

b) teekäänakuil;

c) jalakäijate radadel;

d) sildadel ja sildade (viaduktide) all;

e) teeosadel, kus nähtavus on piiratud;

f) trammi, trollibussi ja autobussi peatuskohtadel;

g) lähemal kui 1 m äärmisest trammirööpmest;

h) liiklusemärgi „Peatamine keelatud“ mõjupiirkonnas.

Liiklusvahendi seismajäämisel tehnilise rikke tõttu tuleb ta asetada sõidutee äärde, nii et ta ei segaks liiklemist; peatamisel valgustamata teosal peab juht võtma tarvitusele abinõud teiste liiklusvahendite hoiatamiseks.

§ 82. Liiklusvahendite kavatsetud parkimine tänavail, kus on olemas trammitee, on lubatud ainult sel juhul, kui sõidutee laius võimaldab antud suunas liikuda vähemalt kahes sõidureas.

Kohakuti üksteise vastas võib liiklusvahendeid parkida ainult siis, kui nende vahele jääb vähemalt 6 meetri laiuselt vaba tee.

Sõiduteel võib parkida ühes reas, liiklemissuunas, kõnnitee ligi. Eriti parkimiseks määratud kohtades on lubatud paigutada liiklusvahendeid nurgeti kõnniteega.

§ 83. Trammi-, trollibussi- ja autobussijuhid on kohustatud lõpp-peatustes liiklusvahendid paigutama täp-

selt määratud korras ja nii, et need ei segaks teiste liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemist.

§ 84 Parkimisel on juht kohustatud panema liiklusvahendi kindlalt pidurdatud seisundisse.

Jõuvankrist lahkumisel peab juht mootori seiskama, ära võima süüte- või käivitusseadme võtme ja kindlustama jõuvankri järelevalve.

§ 85. Hobuliiklusvahendite ja hobuste parkimisel on keelatud neid jätta valveta või kinni sidumata.

§ 86 Seisev liiklusvahend võib alata liikumist ainult siis, kui see ei takista tagantpoolt tulevaid liiklusvahendeid.

§ 87. Liiklusvahendite kavatsatud parkimine on keelatud:

- a) kohtades, kus on keelatud peatamine;
- b) lähemal kui 15 meetrit trammi, trollibussi, autobussi peatuskohtadest ja bensiinjaamadest;
- c) väravaist väljasõidukohtade ees ja vastas;
- d) taksoautode parkimiskohtades;
- e) järskudel teelangudel ja -tõusudel, kus on olemas liiklusvahendi iseliikumahakkamise oht;
- f) liiklusmärgi „Parkimine keelatud“ mõjupiirkonnas.

M ä r k u s. Sisselülitatud taksomeetriga taksoautodel on lubatud parkida liiklusmärgi „Parkimine keelatud“ mõjupiirkonnas.

Tuletõrje-, kiirabi-, miilitsa- ja avariabiautod võivad operatiivülesannete täitmisel peatuda ja parkida kõikidel tänavatel ja teedel, olenemata sõidutee laiusel ja väljapandud peatamise ja parkimise keelumärkidest.

XV. RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHAD JA EESKIRJAD
RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHTADE ÜLETAMISE KOHTA
JÕUVANKRITE JA HOBUTRANSPORDIVAHENDITE
POOLT NING ERITI RASKEKAALULISTE JA SUURE-
KOGUSELISTE ESEMETE ÜLEVEDAMISE KOHTA
RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHTADEST

§ 88. Kõik raudtee-ülesõidukohad linnatänavail ja maanteedel, nii laia- kui ka kitsarööpmelised, peavad olema varustatud hoiatussignalisatsiooniga ja tõkkeseadmetega sõltuvalt liiklemise intensiivsusest ja nähtavuse tingimustest.

Tõkkeseadmed peavad olema värvitud must-valgeks. Märkus. Ülesõidukohad peavad olema valvatud:

a) kui liiklemise intensiivsus ülesõidukohas ületab 10 000 rongi-liiklusvahendi üksust ööpäevas hea nähtavuse puhul, s. t. kui 50 m kauguselt ülesõidukohast on liiklusvahendi juhile raudtee nähtav mõlemale poole vähemalt 400 m kaugusele;

b) kui ülesõidukoha nähtavus ei vasta eelmises punktis tähendatud nõudeile, kuid kui liiklemise intensiivsus ületab 1000 rongi-liiklusvahendi üksust ööpäevas. (Teedeministeeriumi käskkiri Nr. 153/II3 — 27. II 1950.)

§ 89. Juurdesõiduteed raudtee-ülesõidukohtadele, muldkeha kõrguse puhul 1 m või rohkem, peavad olema ääristatud tee mõlemalt poolt must-valgeks värvitud 1 m kõrguste postidega.

§ 90. Raudtee-ülesõidukohtade signalisatsiooni- ja tõkkeseadmetega varustamine ja teenindamine, samuti ülesõiduteede korrashoidmine (jää raiumine, lume kõrvaldamine, liiva puistamine talvel jms.) on Raudteevalitsuse ja raudteed ekspuaterivate asutiste ülesandeks.

Trammi ja raudtee ristumiskohtade korrashoidmine on Raudteevalitsuse ja Trammi-Trollibussi Trusti ülesandeks.

§ 91. Uute raudtee-ülesõidukohtade kasutusele võtmine, signalisatsiooni- ja tõkkeseadmete tüüp määratakse kindlaks kokkuleppel Miilitsavalitsusega.

§ 92. Keelatud on seisma jätta rongide koosseise kohtades, kus raudtee ristub tänavate või maanteega. Samuti on keelatud manööverdamisel välja sõita tänavale ja teedele, kus kulgevad trammi-, trollibussi- ja autobussiliinid, välja arvatud jaamateedega ristuvad ülesõidukohad, kus tingitult jaama tööst rongide manööverdamine ja ajutine peatamine on vajalik.

§ 93. Tõkkepuude normaalseks seisuks valvatud ülesõidukohtades on nende suletud seis, mispuhul tõkkepuud avatakse vajaduse järgi rööpmeta liiklusvahendite läbisõiduks. Erandiks on ülesõidukohad linnatänavail ja elava liiklemisega maanteedel, kus tõkkepuude normaalseks seisuks on nende avatud seis. Sääraste ülesõidukohtade loetelu määratakse kindlaks Raudteevalitsuse ülema käskkirjaga.

§ 94. Rongide, jõuvankrite ja hobustranspordi ohutu liiklemise tagamiseks on jõuvankrite ja hobustranspordi

ning iseliikuvate mehhanismide ja masinate juhid kohustatud raudtee-ülesõidukohtade ületamisel vastuvaidlematult täitma käesolevaid eeskirju.

§ 95. Raudtee-ülesõidukohale lähenemisel on juhid kohustatud juhinduma ülesõidukoha ette seatud hoia.usmärkidest „Raudtee-ülesõidukoht“, „Hoidu rongi eest“, valgusfoori märktuledest seal, kus need on olemas, tõkkepuude seisust ja ülesõidukoha korraldajate juhatustest.

Ülesõidukoha korraldajate ja teiste teejaoskonna töötajate juhatused ülesõidukoha ületamise korra suhtes on kohustuslikud kõigile transpordivahendite juhtidele ja kasutajatele, samuti kõigile kodanikele, kes sõidavad või käivad üle ülesõidukoha.

§ 96. Raudtee-ülesõidukohale lähenemisel ja selle ületamisel on autode, traktorite, hobuveokite ja muud liiki transpordi- ning iseliikuvate masinate juhid kohustatud:

a) lähenemisel valveta ülesõidukohale järk-järgult vähendama liikumise kiirust ja, jõudnud 10 meetri kaugusele lähimast raudteerööpast, peatama masina, väljuma juhirusmist ja isiklikult veenduma, kas ülesõidukohale ei ole lähenemas rongi.

Olema eriti tähelepanelik ja valvas pimedal ajal ja halva nähtavuse — udu, tuisu, lumesaju jne. tingimustes.

Mitte sõitma ülesõidukohale otsekohe pärast rongi möödumist ühes suunas, vaid ootama, kuni rong jõuab nii kaugemale, et oleks näha, kas ei lähene veel teine rong

samas või vastupidises suunas, ja liikuma üle ülesõidukoha alles pärast seda, kui on selgunud, et ülesõidukohale ei ole lähenemas rongi;

b) lähenedes valvega ülesõidukohale, mille tõkkepuud on alla lastud või kui tõkkepuul või valgusfooril on punane signaaltuli, peatuma vähemalt 5 meetri kaugusel tõkkepuust.

Liiklusvahendid ja veokid peavad peatuma ühes reas tee paremal poolel.

Tõkkepuude lahtioleku puhul sisse lülitama madalama käigu ja ületama ülesõidukoha ühes reas, kiirusega mitte üle 15 km tunnis;

c) järelveokitega liikumise puhul peatuma enne ülesõidukoha ületamist ja kontrollima, kas on korras autode, puksiiride, traktorite ja teiste iseliikuvate masinate järelveokite haakeseadmed, selleks et oleks väliditud igasugune iselahtihaakumise võimalus ülesõidukohal.

§ 97. Kategooriliselt on keelatud:

a) liikumine üle ülesõidukoha jõuvankrite, hobustranspordivahendite ning teiste masinatega, millel on rikked, mis võivad põhjustada sunnitud peatumise ülesõidukohal või juhtimise kaotamise transpordivahendi või masina üle;

b) põllutöö- ja teiste masinate ülevedamine, mis ei ole transpordi-, vaid on tööseisundis;

c) omavoliline tõkkepuude avamine ja ülesõidukoha ületamine ilma ülesõidukoha korraldaja loata;

d) transpordivahendeist möödasaõitmine ülesõidu-

kohale lähenemisel alla 100 meetri kaugusel kui ka ülesõidukohal enesel, samuti möödasiitmine ülesõidukohal sunnitult peatunud transpordivahendist;

e) ülesõidukohal peatamine, käigu vahetamine ja siduri väljalülitamine;

f) vedada mistahes aastaajal autodele, traktoritele ja teistele masinatele külgehaagitavaid veokeid üle ülesõidukoha, kui need oma konstruktsioonilt võivad rikuda raudtee ja ülesõidukoha seadmeid;

g) raudteest ülesõitmine selleks mittemääratud kohtades.

§ 98. Jõuvankrite ja hobutranspordivahendite sunnitud peatumise puhul ülesõidukohal ja juhul, kui ei ole võimalik neid kõrvaldada ülesõidukohalt, on juht kohustatud:

a) valvega ülesõidukohal:

täitma ülesõidukoha korraldaja juhatusi, viivitamata eemaldama liiklusvahendilt reisijad väljapoole raudteeliini ja võtma tarvitusele abinõud ülesõidukoha kiiremaks vabastamiseks;

b) valveta ülesõidukohal:

viivitamata eemaldama liiklusvahendilt reisijad väljapoole raudteeliini.

Mitte lahkuma kohalt, vaid jälgima rongide lähenemist ülesõidukohale, võttes ühtlasi tarvitusele abinõud ülesõidukoha kiiremaks vabastamiseks.

Helisignaali olemasolu puhul andma üldalarmisignaale (üks pikk ja kolm lühikest heli), kutsudes sellega

endale abiks lähimaid raudteetöötajaid või möödaminevaid isikuid.

Rongi ilmumisel jooksmata sellele vastu ja andma seejuures peatussignaali, vehkides ringikujuliselt — päeval väljasirutatud käega või ükskõik missuguse esemega, öösel aga süüdatud laterna või tõrvikuga.

Kui on olemas ka teine inimene, siis tuleb saata teda raudteeliini mööda 1000 meetri kaugusele ülesõidukohast sinnapoole, kus on halvem nähtavus, nagu näiteks teekäänakuil, seletades talle, kuidas anda lähenevale rongile peatussignaali.

Kui on olemas veel kolmas inimene, siis juht peab saatma selle vastassuunas raudteeliini mööda 1000 meetri kaugusele, seletades talle samuti, kuidas anda teiselt poolt lähenevale rongile peatussignaali.

Mõlemal viimasel juhtumil peab juht ise jääma masina juurde ja andma üldalarmisignaale, rongi ilmumisel aga toimima nii, nagu näidatud eespool.

§ 99. Eriti raskekaaluliste ja suurekoguseliste esemete ülevedamine raudtee-ülesõidukohtadest:

a) raudtee teejaoskonna ülema loata on keelatud:

1. Liikuda üle ülesõidukoha transpordivahendite, põllutöö-, tee-ehituse ja teiste masinatega, mille laius koormaga või ilma ulatub üle 5 m ja kõrgus üle 4,5 m tee pinnast.

2. Üle vedada eriti raskeid esemeid (lokomobiile, aurukatlaid, suuri vabrikuseadmeid jms.), samuti esemeid, mida veetakse traktoriga kelkjalastel saanitee puudumise ajal;

b) avalduse eriti raskete ja suurekoguseliste esemete raudtee-ülesõidukohast ülevedamise loa saamiseks peab organisatsioon, kes sääraseid esemeid veab, andma raudtee kohaliku teejaoskonna ülemale vähemalt 24 tundi enne eseme ülevedamist;

c) põllutöö-, tee-ehituse ja teisi masinaid võib vedada üle raudtee-ülesõidukohtade ainult transpordi- (mitte töö-) seisundis, nende osade kinnitamisega sääraselt, et oleks välditud raudtee-ülesõidukoha ja selle seadmete rikkumise võimalus;

d) eriti raskete ja suurekoguseliste esemete ülevedu peab toimuma teemeistri või teebrigadiri valve all, aga elektrifitseeritud piirkondades, kui veetava eseme kõrgus on üle 4,5 m, ka veel kontaktvõrgu jaoskonna esindaja juuresolekul.

Eriti raskete ja suurekoguseliste esemete ülevedamise juures viibiv teemeister või teebrigadir peab enne eseme ülesõidukohast ülelaskmist piirama ülesõidukoha kui takistuse raudteel, vastavalt NSV Liidu raudteede signalisatsioonijuhendi § 45 nõuetele, kindlustades sealjuures rongidele õigeaegse hoiatuse andmise.

Eriti raskete ja suurekoguseliste esemete ülevedamise juures viibiva teemeistri või teebrigadiri juhatused ülesõidukohast üleliikumise osas on kohustuslikud isikuile, kes juhivad nende esemete ülevedamist, kui ka sellest osavõtvaile auto-mootortranspordi juhtidele.

Eriti raskete ja suurekoguseliste esemete ülevedamise

koha piiramise kulud tasuvad teejaoskondadele nende esemete valdajad.

§ 100. Vastutus raudtee-ülesõidukohtadest ülesõidu-eeskirjade rikkumise eest:

a) jõuvankrite ja hobustranspordivahendite ning teiste masinate raudtee-ülesõidukohtadest ülesõitmise kohta kehtestatud eeskirjade rikkujaid trahvitakse administratiivkonnas kuni 100 rublani NSV Liidu Teedeministrieriumi üldkohustusliku määruse 7. juunist 1949. a. nr. 465/Ü3 alusel.

Käesolevate ülesõidu-eeskirjade rikkumise eest määratakse trahv neil juhtumitel, kui need rikkumised ei too endaga kaasa kriminaalvastutust;

b) käesolevate ülesõidu-eeskirjade rikkumises süüdlastele määravad trahvi raudteetranspordi valveorganite juhtiv koosseis (rühmakomandörid ja kõrgemad), jaamade ja vahetuspunktide ülemad, vaksalite ülemad ja teemeistrid. Nimetatud ameti-isikud võivad määrata trahvi, kui nad on ametikohuste täitmisel.

Käesolevad ülesõidu-eeskirjad on kehtivad kogu raudtee territooriumil ja NSV Liidu raudteetranspordile eraldatud maa-alal.

XVI. LIIKLEMINE TIHEDAS UDUS

§ 101. Tihedas udus peavad jõuvankrid liikuma ja seisma süüdatud laternatega. Juhid peavad kokkupõrgete vältimiseks andma helisignaale ja vastama teiste jõuvankrijuhtide poolt antud helisignaale.

§ 102. Mehaaniliste liiklusvahendite sõidukiirus peab olema valitud nii, et on tagatud ohutu liiklemine; hobuliiklusvahendid peavad liikuma sammu.

§ 103. Tõusudel või langudel peab autoga sõitma esimese või teise käiguga.

§ 104. Rongkäigud, kolonnid ja sõjaväeosad peavad liikuma kõnniteel (tee ääres). Esimeses ja viimases reas peab sõiduteepoolne isik kandma süüdatud laternat (või tõrvikut).

§ 105. Möödasõit eesliikuvast liiklusvahendist, sõit trammiteedel, lõhkeainete ja muude ohtlike ainete vedu, pukseerimine ja õppesõit on keelatud.

XVII. MEHAANILISTE LIIKLUSVAHENDITE PUKSEERIMINE

§ 106. Liiklusvahendite pukseerimine (järelvedamine vastava ühenduslülil abil) on lubatud järgmistel tingimustel:

a) pukseeritavat liiklusvahendit peab juhtima juhtimisluba omav isik;

b) pukseeritaval liiklusvahendil peab olema korras rooliseadis ning pimedal ajal valgustus ees ja taga.

§ 107. Pukseerimisel painduva ühenduslüliga on lubatud järele vedada ainult ühte liiklusvahendit.

Seejuures:

a) ühenduslülil ei tohi olla lühem kui 4 meetrit ja pikem kui 6 meetrit ja see peab olema selgesti tähistatud ning pimedal ajal valgustatud.

TARTU ÜLIKOOLI

RAAMATUKOGU 51

b) pukseeritaval mehaanilisel liiklusvahendil peab olema korras pidurseadis.

§ 108. Liikumiskiirus ei tohi ületada:

a) linnades ja asulates pukseerimisel jäiga ühenduslüluga — 25 km/t ja painduva ühenduslüluga — 15 km/t;

b) maal maanteedel mõlema pukseerimisviisi puhul — 30 km/t.

§ 109. Mittekorrasoleva liiklusvahendi pukseerimisel peab juht vältima trammi- ja trollibussiliiklusega tänavaid ja raudtee-ülesõidukohti.

§ 110. Pukseerimine on keelatud tiheda udu puhul.

§ 111. Pukseerimise eeskirjade rikkumise eest on vastutavad puksiirrongi kõik juhid.

XVIII. INIMESTE VEDU VEOAUTODEL

§ 112. Kui veoauto on määratud rohkem kui 6 inimese veoks tema veokastis (näiteks sõitmisel töökohale, ekskursioonile, demonstratsioonile jms.), peavad olema täidetud järgmised nõuded:

a) auto peab olema tehniliselt täiesti korras, puhtaks pestud ja tema veokast peab olema varustatud kindlalt veokasti külge kinnitatud pinkidega. Pingid peavad asetsema vähemalt 15 sm madalamal veokasti luukide ülemisest äärest; äärmisel pingil peab olema kindel seljatugi;

b) veokasti luugi haagid peavad olema kindlalt kinnitatud erilinkidega või sidumistraadiga;

c) teekonnalehel peab olema automajandi juhataja ja

sõidu eest vastutava isiku allkirjaga märkus: „Kõlblik inimeste veoks“; lahtris „koorma nimetus“ peab olema märgitud veetavate isikute arv, mis peab olema alla kirjutatud sõidu eest vastutava isiku poolt;

d) autot peab juhtima esimese või teise liigi autojuht, nende puudumisel antud majandis — kolmanda liigi autojuht nende juhtide hulgast, kes on ennast näidanud eeskujuliku ja distsiplineeritud juhina, kel on vähemalt 2-aastane pidev autojuhtimise praktika ning kel on juhtimisluba talongiga nr. 1. Peale selle peab juhil olema veetavate reisijate nimekiri, mis on kinnitatud automajandi või asutise poolt. Keelatud on vedada inimesi juhtidel, kes on lõpetanud tööpäeva;

e) inimeste arv auto veokastis ei tohi ületada olemasolevate istekohtade arvu ja peab olema järgmistes piirides:

autol	kandejõuga	1,5—2 t	kuni	16	inimest
"	"	2,5—3 t	kuni	20	"
"	"	3,5 t	kuni	25	"
"	"	4—5 t	kuni	30	"

f) igale inimesi transportivale veoautole peab olema määratud isik, kes samuti kui autojuht on vastutav kõikide eeltähendatud veoeeskirjade täitmise eest; vastutav isik peab asuma auto veokastis tagumisel pingil;

g) lapsi võib veoautol vedada ainult täiskasvanute saatel ja arvul, mis võimaldab küllaldast järelevalvet laste üle;

h) veoautod, mida kasutatakse reisijate veoks Tal-

linna, Tartu ja Pärnu linnast väljapoole nende piire, tuleb täiendavaks kontrollimiseks ette näidata Riiklikule Autoinspeksioonile.

§ 113. Reisipagasiga, majakraamiga, küttepuudega jms. on lubatud kaasa sõita saatjail; säärastel juhtudel peab saatjaile olema varutud veokastis sobivad ja ohutud kohad.

Kaubaga (või pakendiga) koos võib vedada ainult laadijaid või kauba saatjaid, kusjuures nende nimed peavad olema märgitud teekonnalehel või vastaval veodokumendil.

§ 114. Veoautod, mis veavad reisijaid vastavalt seadistatud veokastis, ja kaubataksod reisijatega võivad liigelda veokitele suletud teedel.

Eeskirjad inimeste veoks sõjaväe-autodel määratakse kindlaks sõjaväe haldusaparaadi poolt erijuhenditega.

XIX. KERGESTISUTTIVATE, LÕHKE- JA MUUDE OHTLIKE AINETE VEDU

§ 115. Lõhke-, mürk- ja teiste ohtlike ainete vedu, samuti ka nende ainete pakendite vedu, kui need pakendid ei ole spetsiaalselt puhastatud või mürkärastatud, peab toimuma vastavalt Siseministeeriumi eeskirjadele ja „Juhenditele ohutustehnika kohta autotranspordi-ettevõtteis“.

Ohtlike koormate (lõhkeained, mürkgaasid) veoks on vajalik Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse igakordne eriluba.

Garaažijuhatajad, nende asetäitjad ja autojuhid on kohustatud enne iga sõitu kontrollima kergestisüttivate ja ohtlike ainete (mürgised ained, surugaasid jms.) veoks määratud jõuvankrite tehnilist seisukorda ja tulekustutuse ning mürkärastamise vahendeid.

Jõuvankri korrasoleku ja kõlblikkuse kohta eeltähendatud ainete veoks tuleb teha erimärkus teekonnalehele majandi juhataja allkirjaga.

§ 116. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete vedu võib toimuda ainult täiesti korras liiklusvahendiga, mis on varustatud kaitseabinõude ja -seadmetega vastavalt veevõtte ainete omadustele.

Jõuvankrid peavad olema varustatud korras vahutulekustutajaga ja muude tulekustutamisinõudega (liivapuistajad liivaga).

Summuti peab olema viidud kõrvale või ette radiaatori alla, nii et väljalasketoru ei asetseks veokasti all.

Erandjuhtudel, kui jõuvankrit ei kasutata alaliselt ohtlike ainete vedamiseks, võib summuti olla harilikul kohal, kuid siis peab ta olema varustatud kaitsekattega ja seadmetega, mis juhivad väljuvad gaasid allapoole.

§ 117. Süttivate ainete (heinad, puuvill, paberijäätmed, vedelkütetained jms.) vedu gasogeenautodega on keelatud.

§ 118. Kergestisüttivate vedelike ja vedelkütetainete veovahendid peavad kandma mõlemal küljel ja taga pealkirja (või eraldi silti pealkirjaga) „Tuleohtlik“ (tähtede kõrgusega vähemalt 200 mm) ning olema varustatud seadeldisega, mis väldib kraanide iseavanemist.

Jõuvankrid (välja arvatud sisternid) peavad olema varustatud peale esilaternate veel kahe valge lisatulega ees ja ühe punase tulega veokasti tagaküljel. Tähendatud tuled peavad põlema pimedal ajal ja halva nähtavuse puhul.

§ 119. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete veoks võib kasutada ainult täiesti kindlaid ja vilunud juhte, kel on vähemalt aastane sõidupraktika ja kes hästi tunnevad sõiduteed.

Ohtlikke aineid vedavate liiklusvahendite juhid peavad saama koorma vastuvõtukohas juhiseid nende ainete vedamise ning mahalaadimise kohta. Juhid on kohustatud neid juhiseid täpselt täitma.

Peale selle peab ohtlike ainete vedamisel sõitma kaasa isik, kes hästi tunneb veetavate ainete omadusi ja oskab neid käsitseda.

§ 120. Veetav koorem peab olema hästi laaditud, seotud ja kaetud, nii et ta teel ei hakkaks lekkima ega nihkuks paigast. Ohtlik koorem peab olema laotud pehmele alusele. Peale- ja mahalaadimisel ei tohi tarvitada metallist tõstekonkse ega metallist tööriistu.

§ 121. Keelatud on reisijate, kauba või esemete vedamine, mis ei ole märgitud koorma pealevõtukohas täidetud teekonnalehel.

§ 122. Juhul, kui pakendi vigastuse tõttu ohtlikke aineid satub sõiduteele, on juht kohustatud viivitamata peatuma, hoiatama läheduses viibijaid ja kohe asuma ohu kõrvaldamisele. Ühtlasi on ta kohustatud sellest teatama lähemale postimilitsionäärile või majahoidjale,

§ 123. Liikumise kiirus ohtlike ainete vedamisel mehaaniliste liiklusvahenditega määratakse kindlaks vastavate erieeskirjadega.

§ 124. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete vedamisel on liiklusvahendite juhtidel keelatud:

a) süüdata tuld või suitsetada liiklusvahendi vahetus läheduses;

b) järsult sõita kohalt;

c) mööda sõita eesliikuvast mehaanilisest liiklusvahendist, mille kiirus ületab 20 km tunnis;

d) järsult pidurdada;

e) sõita väljalülitatud siduriga ja vabakäiguga;

f) peatamisel ja parkimisel lahkuda veoki juurest, jättes ta järelevalveta;

g) tankida autosid kütusega; pikkadel sõitudel on tankimine lubatud, kuid ainult seisva mootori puhul;

h) viia koormaga veok garaaži.

XX. REISIJATE VEDU TRAMMIDES, TROLLIBUSSIDES JA AUTOBUSSIDES

§ 125. Trammivagunid, trollibussid ja liiniautobussid peavad omama:

a) ees ja taga valgustatud liininumbrit ning liinitunnustulesid¹;

b) iga vaguni või sõidukikere paremal küljel pealkirja liini nimetusega;

c) sisevalgustust ja kütteseadist.

¹ Autobussidel liinitunnustuled taga ei ole kohustuslikud.

§ 126. Juhid on kohustatud peatama trammi, trollibussi ja autobussi igas alalises peatuskohas, olenemata vabade kohtade arvust.

Trammi-, trollibussi- ja autobussijuhid võivad nende liiklusvahenditega alata edasiliikumist pärast konduktori märguannet ja sõitjate mahatulekut.

M ä r k u s. Nõudepeatusel tuleb tramm, trollibuss ja autobuss peatada reisijate nõudmisel.

§ 127. Trammi-, trollibussi- ja autobussikonduktorid peavad teatama sõitjaile järgmise peatuskoha nimetuse ja ootekohas ootavatele kodanikele teatama, kas vabu kohti on või ei ole, ning mitte lubama:

- a) kaasa sõita isikuil, kes rikuvad üldist korda;
- b) maha minna tagumiselt platvormilt;
- c) liikumise ajal peale ja maha minna ning avada uksi;
- d) sõita trammi, trollibussi ja autobussi astmetel ja muudel välisosadel.

§ 128. Trammi-, trollibussi- ja autobussijuhid on kohustatud mitte lubama:

- a) sõitjaid peale tulla esimeselt platvormilt, välja arvatud miilitsatöötajad ja isikud, kellel on selleks eriluba, ning sõitjad väikeste lastega;
- b) sõitjail viibida mootorvaguni esimesel platvormil, välja arvatud isikud, kellel on selleks vastav luba, kuid arvult mitte üle 3 isiku.

XXI. ÕPPESÕIDUD

§ 129. Jõuvankri praktilise juhtimise õpetamine koolides ja kursustel võib toimuda ainult sõiduõpetaja juuresolekul, kes peab asuma õpilase kõrval ja kellel peab olema kaasas vastava liigi jõuvankri juhtimise luba ja sõiduõpetamise luba.

Õppesõit autoga üksikväljaõppekorras väljaspool auto-koole ja -kursusi on lubatud mistahes liigi autojuhi juhatusel, kellel on vähemalt 2-aastane autojuhtimise praktika; sel juhul peab õpilasel olema väljavõtte automajandi juhataja käskkirjast tema määramise kohta väljaõppeks tähendatud autojuhi juurde ja tema autole ning õpilase nimi peab olema sisse kirjutatud teekonnalehte.

Jõuvankrijuhtide üksikväljaõpe automajandis toimub vastavalt NSVL RKN-i määrusega 3. aprillist 1943. a. nr. 352 kinnitatud juhendile autojuhtide üksikväljaõppe kohta autotranspordis.

§ 130. Autokoolide ja -kursuste õppeautod peavad olema varustatud siduri ja piduri lisapedaalidega ning teise ruudupühkijaga sõiduõpetaja jaoks. Auto peab kandma ees ja taga pealkirja või eraldi silti pealkirjaga „Õppeauto“, tähtede kõrgusega vähemalt 100 mm. Pimedal ajal peab see pealkiri olema valgustatud.

§ 131. Õppeautodega õppesõitude ajal kõrvalisi isikuid vedada on keelatud. Õppesõidul veoautoga ei või veokastis olla üle 5 õpilase.

§ 132. Esialgsed harjutussõidud mootorrattal ja üksikväljaõppeks kasutataval autol peavad toimuma liiklu-

seks suletud platsidel (staadionid ja muud taraga ümbritsetud maa-alad) ja üksikuil tänavaosadel, mille nimesitik määratakse Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) poolt. Väljasõit avalikule teele on lubatud ainult sõiduõpetaja saatel ja alles siis, kui õpilane on omandanud küllaldase vilumuse jõuvankri juhtimises.

Amatöör-autojuhtidele on keelatud õpetada auto praktilist juhtimist.

Mootorratta juhtimise õpetamisel peab õpilase taga sõitma instruktor mitte kaugemal kui 15 m temast.

§ 133. Õppesõitudel toimuvate liiklemiseeskirjade rikkumise ja õnnetuste eest kannab vastutust sõiduõpetaja.

§ 134. Õppesõitude kord trammidel määratakse kindlaks Trammi-Trollibussi Trusti poolt kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga).

§ 135. Õppesõit on keelatud:

a) kiirarstiabi autodega, tuletõrjeautodega, autobussidega, sõidutaksoautodega ning veoautodega juhul, kui viimastega veetakse reisijaid või ohtlikke koormaid;

b) tänavail, mille nimestik määratakse kindlaks Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) poolt ja mis tehakse teatavaks autokoolidele ja -kursustele;

c) tiheda udu ja tugeva lumesaju puhul.

§ 136. Stažööri loaga juhtide staažimine peab toimuma täpses vastavuses „Määrusele kvalifikatsioonikomisjonide kohta“.

Avarii või stažööri poolt liiklemise eeskirjade rikkumise korral on vastutavad stažöör ja õpetaja-autojuht.

XXII. MEHAANILISTE LIIKLUSVAHENDITE TEHNILINE SEISUKORD

§ 137. Keelatud on liiklemiseks kasutada autosid, autobusse, trollibusse ja mootorrattaid, kui esinevad puudused, mis võivad ohustada liiklemise julgeolekut, sealhulgas:

- a) rooli vabakäik üle 36° ja liiga kinnine rool;
- b) kinnitamata detailid roolimehhanismis ja esisillas, suurenenud lõtkud detailide ühendustes või ebaõigesti reguleeritud ühendused;
- c) rataste puudulik kinnitus;
- d) normidele mittevastav õhurõhk kummides, mõõtu-
dele mittevastavad kummid või kummid, millel on lõhed, praod jms.; talvetingimustes kummid, millel protektori muster on kulunud;
- e) rikkis või reguleerimata pidurid, kas või üks neist (normaalselt reguleeritud jalgpidor peab tagama jõuvankri täieliku peatamise pidurdamisel kuival, horisontaalsel, kõva kattega teosal 30 km tunni kiiruse juures sõiduautodel — 6 m, veoautodel — 8 m ja autobussidel — 10 m ulatusel);
- f) rikkis valgustus, tagalatern, stoppsignaal või helisignaal;
- g) küljeluukide ja uste kinnitiste rikked;
- h) ilma tahavaatepeeglita;
- i) ilma töökorras oleva ruudupühkijata;
- j) veohaagi rike järelvankriga töötamisel; veohaagil peab olema riiv, mis tagab kindla ühenduse; piduritega

värustatud kaheteljelistel järelvankritel peavad pidurid olema korras;

k) ilma summutita, rikkis või väljalülitatud summutiga või kui summutist tuleb paksu suitsu;

l) vee, bensiini ja õli tilkumine; gaasiballoonseadme rikked.

§ 138. Rikete tekkimisel teel olles rooliseadmes, esisillas või käiguosas, kui neid pole võimalik kõrvaldada kohapeal, on keelatud jätkata liikumist.

Muude tehniliste rikete tekkimisel teel olles ja kui pole võimalik neid kõrvaldada kohapeal, on juht kohustatud toimetama koorma või reisijad sihtkohta ja seejärel sõitma garaaži; kui tekkinud rikked ohustavad liiklemise julgeolekut, peavad juhid vähendama liikumiskiirust ja olema eriti ettevaatlikud.

§ 139. Keelatud on liiklemiseks kasutada trammivaguneid järgmiste puudustega:

- a) rikkis pidurid (elekter-, õhk- ja käsipidurid);
- b) rikkis bandaažikammid;
- c) kui piduriklotsi ja bandaaži õhuvahe on üle 3 mm;
- d) rikkis või tühjad liivaseadmed;
- e) rikkis mootor või kompressor-mootor;
- f) rikkis vooluvastuvõtja (look): nõrk kinnitus, hambuline ja tugevasti kulunud libistaja;
- g) rikkis kontrollid (leegid, sissepõlemised ja sööbinud kontaktid);
- h) rikkis välis- ja sisevalgustus (liiklemisel pimedal ajal);
- i) rikkis ruudusoojendaja (talvel);

- j) rikkis automaat- ja käsilüliti;
- k) rikkis vagunivaheline liitseadis;
- l) ilma vagunivaheliste kaitsevõredeta;
- m) ilma looganööri kinnitusseadmeta;
- n) rikkis heliseadis;
- o) ilma esi- ja küljesiltideta.

§ 140. Kõik autod peavad olema varustatud standard-esmaabiapteegiga; trammid, trollibussid, autobussid ja veoautod varustatakse peale selle veel tulekustutajatega.

§ 141. Kategooriliselt on keelatud liiklemiseks kasutada igasuguseid liiklusvahendeid, millel on korratu välimus, sõiduautosid, millel puuduvad rattakapslid, ning liiniautobusse, millel puuduvad liinisildid või on istmed korrast ära.

XXIII. MEHAANILISTE LIIKLUSVAHENDITE VALGUSTUS

§ 142. Iga auto, trollibuss, autobuss ja veotraktor peab olema varustatud kahe esilaternaga, ühe tagalaternaga ja stopptulega; iga kaheteljeline järelvanker, autorongi puhul aga viimane neist — tagalaternaga ja stopptulega; traktorid, tee-ehitusmasinad ja mootorrattad — ühe esilaternaga ja tagalaternaga.

Esilaternad peavad olema valge või kollase valgusega ja peavad valgustama teed vähemalt 100 m kaugusele; mootorsõidukitel, mille maksimaalne sõidukiirus ei

ületa 30 km tunnis, peavad esilaternad valgustama teed vähemalt 30 m kaugusele.

Tagalatern peab olema punase valgusega ja ta peab valgustama numbrimärki nii, et märk oleks selgesti loetav 20 m kauguselt.

Stopptuli peab olema nähtav vähemalt 30 m kauguselt.

§ 143. Pimedal ajal ei ole lubatud liigelda:

a) autodel, autobussidel, trollibussidel, trammidel, veotraktoritel ja mootorratastel, kui nad ei ole varustatud valgustusseadmetega vastavalt tehaste tehnilistele tingimustele;

b) traktoritel ja tee-ehitusmasinatel — ilma ühe esija ühe tagalaternata;

c) kaheteljelistel järelvankritel — ilma tagalaternata ja stopptuleta;

d) jõuvankritel ja järelvankritel, mille laius (koormata või koormaga) on üle 2,7 meetri, ilma kahe valge või kollase gabariidituleta liiklusvahendi ees ja punase tuleta taga.

§ 144. Veoautodel isekallutamiseadmega, sisterniga või alaliselt üheteljelise järelvankriga töötamisel, samuti veotraktoritel paigutatakse tagalatern ja stopptuli juhuri ruumi tagaseina vasakusse ülemisse nurka sääraselt, et numbr- ja stopptuli oleksid koormaga jõuvankri puhul nähtavad § 142 määratud kaugustel.

§ 145. Tuletõrje-, kiirabi- ja teised eriotstarbelised jõuvankrid võivad Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspektsiooni) loal evida täiendavaid lisatulesid vastavate tähistega.

Linnadevahelist ühendust pidavad autobussid võivad olla varustatud lisa-esilaternaga, mis asetseb autobussi ees üleval keskkohas.

§ 146. Pimedal ajal või halva nähtavuse puhul on mootorsõiduki juht kohustatud sisse lülitama valgustuse — vähemalt ühes (vasakpoolses) esilaternas ja tagalaternas. Keelatud on liikuda autoga, millel põleb ainult parempoolne latern.

§ 147. Sõitmisel valgustatud teedel, kui inimesed ja liiklusvahendid on 150 m kauguselt selgesti nähtavad, samuti ristteedel on juht kohustatud sõitma lähituledega või parktuledega.

§ 148. Pimedal ajal valgustamata tänavail ja teedel seismisel peab juht süütama parktuled ning punase tule taga.

§ 149. Vastusõitvate liiklusvahendite lähenemisel on juht kohustatud mitte vähem kui 150 m kaugusel vastuliikujast lülitama esilaternate valgustuse ümber lähituledele või parktuledele (või kustutama tuled), et mitte pimestada vastusõitvate liiklusvahendite juhte, kusjuures liikumise kiirust tuleb vähendada niivõrd, et on tagatud ohutu liiklemine. Pimestumise korral tuleb peatuda.

§ 150. Trammid peavad olema varustatud pimedal ajal liikumisel:

a) esilaternaga, mis valgustab sõiduteed vähemalt 30 m kaugusele;

b) liini tunnustuledega vagunite ees ja taga ning sisevalgustusega.

XXIV. NUMBRIMÄRGID JA PEALKIRJAD LIIKLUSVAHENDEIL

§ 151. Kõik mehaanilised liiklusvahendid peavad olema varustatud:

a) sõidu- ja veoautod ning autobussid kahe riikliku numbrimärgiga — ees ja taga; isekallutajail, sisternautodel ja alaliselt järelvankriga töötavil veoautodel kinnitatakse tagumine numbrimärk juhiruumi tagaküljele ülemisse vasakpoolsesse nurka;

b) mootorrattad ja järelvankrid — ühe riikliku numbrimärgiga — taga.

§ 152. Kõik veoautod ja luukidega järelvankrid peavad olema varustatud pealkirjaga, mis koosneb antud autole määratud riikliku numbrimärgi tähtedest ja arvudest.

Pealkiri peab olema tehtud valge värviga tagaluugi ja küljeluukide keskele järgmises suuruses: kõrgus vähemalt 200 mm, tähtede ja numbrite laius vähemalt 130 mm, joone paksus vähemalt 30 mm.

Posti-veoautodel peavad olema peale selle tunnusmärgina veokasti kolmel küljel valged diagonaaltriibud laiusega 50 mm.

Posti-sõiduautodel võib tunnusmärgina olla esiustel sideembleemi kujutis.

Garaažinumbrite pealkirjad võivad olla tehtud juhiruumi ustele või eesmisele tuuleklaasile numbrite kõrgusega kuni 100 mm.

Eripealkirjad („Tehniline abi“ jm.) võidakse teha ainult Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspektsiooni) kirjalikul loal.

§ 153. Autotehastest ja varustusbaasidest omal jõul kohale toimetatavad autod peavad olema varustatud riiklikkude numbrimärkidega „Transiit“.

§ 154. Keelatud on:

a) kasutada liiklemiseks liiklusvahendeid ilma riiklikkude numbrimärkideta, määrdunud või vigastatud numbrimärkidega ja pealkirjadega ning märkidega, mis pole selgelt loetavad 20 m kauguselt;

b) ümber paigutada numbrimärke ühelt liiklusvahendilt teisele;

c) painutamise või muul viisil muuta märgi kuju ja mõõteid;

d) ümbritseda märke ääristega, teha neile lisatähisusi või paigutada nad eri raamidesse;

e) katta märke tselluloidiga või muu, ka täiesti läbi paistva kattega.

Märgi ülevärvimisel peab märgi värv vastama standardile; märgi kinnituspoltide pead peavad olema värvitud märgiga sama värvi.

XXV. LIIKLUSVAHENDITE GABARIITIDE JA KOORMUSE PIIRAMINE

§ 155. Ilma Miilitsavalitsuse loata on keelatud liigelda avalikel teedel ja tänavail:

a) liiklusvahenditel, mille laius koormaga või koor-

mata on üle 2,7 m või kõrgus (arvates teepinnast) üle 4 m jõuvankreil ja üle 3 m hobuveokeil;

b) kui koorem ulatub üle veokasti ääre tahapoole üle 2 m või kui koorem lohiseb vastu maad;

c) kui koorem ulatub üle veokasti vasakpoolse ääre rohkem kui 8 sm; see nõue ei kehti sääraсте koormate nagu heinte, õlgede jms. veol;

d) raudrehvidega liiklusvahendeil, kui surve teepinnale ületab 150 kg rehvi tallalaiuse 1 sm kohta;

e) õhukummidega liiklusvahendeil, mille teljesurve ületab 7,5 tonni;

f) liiklusvahendeil, millede metallrehvidel või veolintidel on ribad, kidad, poldid või teravad ääred — liiklemisel permanentkatttega teedel ja tänavail.

Metallrehvide ääred peavad olema ümarad ja sõidutee pinda puutuvail rehvide ja veolintide välispindadel ei tohi olla ebatasasusi, mis võivad rikkuda teekatet.

§ 155. Alalised või ajutised kitsendused liiklusvahendite gabariidi ja kaalu kohta üksikuil tänavail, teedel ja nende osadel, sildadel ja muude teepäraldiste juures määratakse kindlaks Miilitsavalitsuse teadmisel Maanteedevalitsuse ja täitevkomiteede (kellele need objektid kuuluvad) osakondade poolt, kes on kohustatud üles seadma vastavad liiklusmärgid, mis vajaduse korral peavad olema valgustatud.

XXVI. BENSIINIVÕTMINE BENSIINIJAAMAS

§ 157. Bensiinivõtmiseks bensiinjaamas on jõuvankrite juhid kohustatud:

a) seadma oma jõuvankri järjekorda üldise liikluse suunas ja nii, et see ei segaks möödasõitjaid;

b) jätma vahemaad bensiinivõtva jõuvankri ja järgmise vahel vähemalt 3 m ja teiste järjekorras olevate jõuvankrite vahel vähemalt 1 m;

c) bensiinivõtmise ajaks mootori seiskama.

Mootorrattad tuleb bensiinivõtmiseks bensiinjaama lükata käsitsi; nende mootorid tuleb seisata ja käivitada mitte lähemal kui 15 m jaamast.

§ 158. Tuletõrje-, kiirabi-, tehnilise abi, miilitsaoperatiivautod ja liiniautobussid võivad bensiini saamiseks bensiinjaama ette sõita väljaspool järjekorda, kuid ettesõit peab toimuma järjekorras ootavate jõuvankrite liikumise suunas.

§ 159. Bensiini võtvail ja järjekorras ootavail jõuvankrijuhtidel on keelatud:

a) lahkuda oma jõuvankri juurest;

b) suitsetada lähemal kui 15 m jaamast;

c) reguleerida, lahti võtta või parandada mootorit lähemal kui 15 m jaamast;

d) üle viia mootorit ühelt kütteaine liigilt teisele (gaasilt bensiinile või vastupidi) lähemal kui 15 m jaamast.

§ 160. Gaasiballoon-autodele gaasi võtmisel tuleb lisaks eeltoodule täita järgmisi eeskirju:

a) keelatud on sõita gaasivõtmise kohta (jaama), kui seal on välja pandud leppemärk või silt gaasiandmise katkestamise kohta;

b) jõuvankri juht peab teadma ja täpselt täitma gaasi-jaama sisekorra eeskirju;

c) enne gaasi võtmist tuleb gaasiseadme täite-tugimutter hoolikalt puhastada õlist, niiskusest ja porist.

§ 161. Kui mootori käivitamisel lähemal kui 15 m jaamast tekib paukumine või turtsumine, tuleb mootor kohe seisma jätta ja jõuvanker jaama piirkonnast välja lükata või vedada.

XXVII. TEEKONNALEHED

§ 162. Teekonnalehed peavad olema standardsed kõikidele transpordivahenditele, välja arvatud sõjaväe transpordivahendid, kinnitatud vormi järgi ja varustatud transpordivahendi valdaja asutise või ettevõtte stambi või pitsati jäljendiga ning automajandi aadressi ja telefoninumbri äratähendamisega.

Teekonnalehed kirjutatakse välja kõikidele liiklemiseks kasutatavaile autodele, mootorratastele ja hobuveokitele, välja arvatud üksikisikuile ja diplomaatilistele esindustele kuuluvad jõuvankrid.

Mehaaniliste transpordivahendite igale teekonnalehele tehakse märge selle kohta, et transpordivahend on korras, mida kinnitavad oma allkirjaga transpordi eest vastutav ameti-isik ja juht.

Juhul, kui veoautodega veetakse inimesi, ohtlikke ja kergestisüttivaid koormaid, samuti õppesõitude puhul

peab olema teekonnalehele tehtud pealdis, vastavalt peatükkidele XVIII, XIX ja XXI.

§ 163. Igasse teekonnalehte kantakse sisse juhi nimi, transpordivahendi riiklik numbrimärk (ühiskondliku liiklusvahendi puhul — inventari number), väljasõidu ja tagasijõudmise aeg.

Veoauto teekonnalehtedesse tuleb teha peale eeltähendatute veel järgmised sissekanded:

a) ettevõtte nimetus või veokäsitaja nimi, kelle ülesandel toimub vedu;

b) veetavate kaupade sihtkohtade aadressid, kaupade nimetus, nende kaal või hulk;

c) laadimiskohta jõudmise aeg ja peale- ning maha-laadimise seisuajad.

Sõiduautode teekonnalehtedesse peab olema märgitud iga sõit ühes väljasõidu ja tagasijõudmise aja äratähendamisega.

Iga sõidu kohta tehtud sissekanded vormistatakse selle isiku allkirjaga, kes saadab välja ja võtab vastu kauba-saadetisi ja reisijaid.

Töö lõpul peab teekonnalehte tehtama mäрге lõpetamise aja kohta veokäsitaja esindaja allkirjaga.

Veoautode saatmisel ilma koormata väljapoole linna traktidel Tallinn—Tartu, Tallinn—Pärnu, Tallinn—Viljandi, Tallinn—Rakvere ja Tallinn—Haapsalu peab selle kohta teekonnalehte tehtama mäрге Autotranspordi Peavalitsuse Vabariikliku Transpordi-Ekspeditsiooni kontori „Estautotek'i" poolt. Ilma eeltähendatud märkmeta teekonnalehel on veoautodel väljasõit keelatud.

XXVIII. SÕIT JALGRATTAL

§ 164. Jalgrattasõit avalikel teedel ja tänavail on lubatud alates 13-ndast eluaastast.

Jalgratas peab olema varustatud:

a) piduriga,

b) signaalseadmega (kell või pasun),

d) numbrimärgiga, mis on kinnitatud taha, sadula alla.

§ 165. Jalgratturid peavad sõitma sõidutee paremal poolel kõnnitee või teepeenra ligi. Liikumise kiirus linnade ja asulate piires ei tohi ületada 15 km tunnis.

§ 166. Grupis sõitmisel peavad jalgratturid liikuma ühes reas üksteise järel, vahemaaga vähemalt 2 meetrit.

§ 167. Jalakäijate kogunemiskohtades, väljasõitmisel väravast, samuti väljasõitmisel elava liiklusega teedele ja tänavatele või teedele ja tänavatele, kus on trammi-liiklus, peab jalgrattur jalgrattalt maha astuma ning ta võib edasi liikuda alles siis, kui ta on veendunud, et edasiliikumine on ohutu.

§ 168. Vasaku pöörde sooritamisel väljaspool ristteed on jalgratturid kohustatud tähelepanelikult jälgima mõlemal tänavapoolel liikuvaid liiklusvahendeid ja tegema pöörde mitte lähemal kui 100 meetrit tagant ja vastassuunas lähenevaist liiklusvahendeist.

§ 169. Jalgrattureil on keelatud:

a) sõita kõnniteedel ning parkide, aedade ja puestike jalakäijaile määratud teedel;

b) sõita trammiteedel;

c) sõita tänaval võidu;

- d) sõita kahekesi või mitmekesi kõrvuti;
- e) õppida jalgrattasõitu elava liiklusega tänavail ja väljakuil;
- f) sõitmisel vabastada käsi juhtimisseadiselt;
- g) lasta jalgratast teistest liiklusvahenditest järele vedada ja sõita liiga lähedal eesliikuvale jõuvankrile;
- h) sõita üheistmelisel jalgrattal kahekesi. Lapsi kuni 9 a. vanuseni võib võtta kaasa, kui jalgrattal on vastav lisaiste;
- i) vedada esemeid, mis takistavad juhtimist või võivad teisi liiklejaid takistada;
- j) sõita tänavail, kus see on keelatud vastavate liiklusmärkidega.

§ 170. Sõjaväeosad ja organiseeritud kolonnid jalgratastel liiguvad tänavail ja teedel mitte rohkem kui neljakesi kõrvuti, täites kõiki organiseeritud kolonnide liiklemise kohta kehtivaid eeskirju.

XXIX. HOBULIIKLUSVAHENDITE JA KÄSIKARUDE LIIKLEMINE

§ 171. Hobuliiklusvahendite juhid on kohustatud:

- a) pidama liiklusvahendid korras ja puhta välimusega;
- b) mitte jätma liiklusvahendeid tänavatele ja teedele järelevalveta;
- c) liikumise ajal hoidma ohje käes ja istuma või käima liiklusvahendi paremal küljel liiklemissuunas;

d) liiklemisel paiknema alati äärmises parempoolses reas kõnnitee või teepeenra ligi;

e) koormaga liikudes sõitma ainult sammu;

f) omama liiklusvahendi taga vasakul pool refleksklaasi;

g) hobusõidukitel omama ühte numbrimärki — taga, hobuveokitel — looga esiküljel vasakul poolel, loogata rakendi puhul — istme vasakul küljel. Peale selle peab hobuveokitel olema pealkiri omaniku nimetuse, aadressi ja telefoninumbri kohta. Pealkiri peab olema tehtud loogale või metallist sildikesele, mis on kinnitatud vankri või ree vasakule küljele.

Õhukummidega hobuveokid peavad olema varustatud piduritega.

§ 172. Käsikäruodega on lubatud liikuda sõidutee parempoolsel äärel, kõnnitee või teepeenra ligi.

Igal käsikäarul peab olema taga vasakul pool (vaadates liiklemissuunas) numbrimärk ja refleksklaas.

XXX. TAIENDAVID LIIKLUS-JULGEOLEKU EESKIRJAD

§ 173. Miilitsaorganite loata on keelatud:

a) maha laadida sõidu- või kõnniteele mistahes koormaid;

b) sulgeda kõnniteid, välja arvatud nende parandamiseks ja jalakäijate kaitsmiseks ohu vastu;

c) sooritada sõiduteel töid (sealhulgas töid, mis on seoses luukide avamisega) ja asetada tööks vajalikke

materjale sõiduteele. Loa taotlemisel tuleb kokku leppida asetuskohta ja -viisi suhtes;

d) jätta tee-ehituse abinõusid, masinaid ja muid esemeid tänavatele ja teedele ilma neid hoiatustuledega piiramata;

e) liigelda tänavail ja teedel iseliikuvail tee-ehitusmasinail (mehaanilised teerullid, ekskavaatorid), traktoreil ja muil raskeil masinail;

f) paigutada sõiduteele ja lähemale kui 20 m ristteest kioskkeid, kaubaputkasid jm. kaubapunkte.

Tänaval kauplemise kohad määratakse kindlaks kohalike täitevkomiteede poolt kokkuleppel miilitsaorganitega;

g) korraldada avalikel teedel ja tänavatel võidujookse, võidusõite ja muid massisportlikke üritusi.

§ 174. Koormate peale- ja mahalaadimine peab toimuma õuedes ja ainult ühenduse puudumisel õuega võib see toimuda tänavail, kuid nii, et see ei takistaks liiklemist.

§ 175. Koorem peab olema kindlalt kinnitatud ja laotud, nii et vedamisel ei tekiks müra. Koorem peab olema pakitud või kaetud nii, et ei tekiks tolmu, prügi ega leviks halbu lõhnu.

§ 176. Mullatööde ning pealmaa- ja allmaa-ehitiste tegemine sõiduteel ning raudteede remont ja rekonstrueerimine linnades on lubatav ainult linna täitevkomitee arhitektuuri-planeerimisosakonna kirjalikul loal, mis antakse kokkuleppel miilitsaorganitega, maal aga — teedejärelevalve organite loal.

Pealmaa-ehitiste kaevamise ja püstitamise töid võib toimetada ainult loal tähendatud ulatuses.

Tööde sooritamise koht, kui see segab liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemist, peab olema piiratud tõkkepuudega ja päeva ajal hoiatusmärgiga „Oht“ ning pimedas ja tiheda udu puhul — punase laternaga. Laternad paigutatakse kaeviku otstes, tiheda liiklusega tänavail paigutatakse laternad kogu kaeviku pikkuses iga 50 m vahemaa järele. Kui tööde sooritamise koht asub trammiteel, siis peab see olema piiratud vastavate eritõkete ja märkidega. Märgid peavad asetsema 30 m kaugusel, kui liikumise kiirust tuleb vähendada, ja 90 m kaugusel, kui tramm tuleb peatada.

§ 177. Organisatsioonid, mis teostavad sõidu- ja kõnniteede üleskaevamisega seotud töid, on kohustatud 24 tunni jooksul pärast tööde lõpetamist oma jõududega ja vahenditega teostama teekatte esialgse taastamise ja koristamise tööd.

XXXI. TRANSPORDI-ETTEVÕTETE JUHATAJATE KOHUSED

§ 178. Garaažide, parkide ja kolonnide ülemad ning teised isikud, kes on vastutavad liiklusvahendite eksploatatsiooni ja tehnilise seisukorra eest, samuti liiklusvahendite individuaalomanikud on kohustatud:

- a) hoidma ja lubama liiklemisele liiklusvahendid nii väliselt kui ka tehniliselt kõlblikus seisukorras;
- b) igale eksploatatsiooni saadetavale liiklusvahendile,

välja arvatud individuaalseile, välja kirjutama teekonna-
lehe ja andma selle juhile kätte ühes tehnilise passi
talongiga;

c) valvama teekonnalehtede vormistamise üle vasta-
valt käesolevate eeskirjade peatüki XXVII nõuetele;

d) juhi määramise korral uut liiki jõuvankrile tutvus-
tama teda selle juhtimise iseärasustega;

e) instrueerima juhte sõidutehnilistes küsimustes, eriti
juhtimises libeda tee, udu ja muude eriolukordade
puhul ning etüleeritud bensiini kasutamise kohta;

f) teostama igapäevast instruktaaži ja kasvatustööd
juhtide hulgas;

g) tagama süstemaatilise töö liiklemiseeskirjade tutvus-
tamise alal;

h) tagama juhtide ilmumise miilitsaorganitesse vii-
maste nõudmisel.

M ä r k u s. Riikliku Autoinspeksiooni ja Tänavliikle-
mise Reguleerimise Üksiku Divisjoni nõudmisel
automajandite juhatajad võtavad juhilt juhtimis-
loa ära ja saadavad selle nõutud aadressil, tehes
selle kohta märkuse juhi kätte jäetava juhtimis-
loa talongile.

Keelatud on:

a) lubada liiklusvahendite juhtimisele isikuid, kellel ei
ole kaasas juhtimisluba, ja juhte, kes on ilmunud tööle
ebakaines olekus, olenemata ebakainuse määrast;

b) lubada juhtimistegevusele juhte, kes on korratus
olekus (raseerimata, määrdinud või katkistes riides jms.);

c) lubada autobusside, taksoautode ja inimesi veda-

vate veoautode juhtimisele autojuhte, kellelt viimase aasta jooksul on juhtimisluba ära võetud jõuvankri ebakaines olekus juhtimise või avarii sooritamise eest;

d) jätta juhtidele kätte tehnilise passi talongi või teekonnalehte pärast tööülesannete lõpetamist;

e) hoida liiklusvahendeid kohtades, kus nad pole arvele võetud, eriti jätta autosid ööseks autojuhtide elukohtadesse.

§ 179. Trammi-, trollibussi- ja autobussi-ettevõtete ning tänavapuhastamise osakondade juhatajad on vastutavad trammi, trollibussi ja autobussi peatuskohtade ja nendele juurdesõiduteede lumest puhastamise ja liivatamise eest.

§ 180. Liiklusvahendi avarii korral on garaaži (pargi) või asutise, organisatsiooni, ettevõtte juhataja või liiklusvahendi individuaalomaniik kohustatud sellest viivitamata teatama Tallinnas — Riikliku Autoinspeksiooni korrapidajale, muudes kohtades — lähimale miilitsaorganile.

Suurema õnnetuse puhul peab ettevõttest üks transpordiala juhtivaid isikuid õnnetuskohale välja sõitma.

XXXII. VASTUTUS LIIKLEMISE EESKIRJADE RIKKUMISE PUHUL

§ 181. Jalakäijaid, jalgrattureid ja liiklusvahendeid (välja arvatud ühiskondlikke) kasutavaid isikuid, kes on rikkunud liiklemise eeskirju, hoiatatakse või trahvitakse kohapeal kuni 5 rublani.

§ 182. Ühiskondlike liiklusvahendite reisijaid, kes on rikkunud nende kohta kehtivaid liiklemise eeskirju, hoiatatakse või trahvitakse kohapeal 5 kuni 25 rublani.

§ 183. Liiklusvahendite juhte, kes on süüdi liiklemise eeskirjade rikkumises, trahvitakse kohapeal 5 kuni 25 rublani.

Märkus. Liiklusvahendite juhtidelt, kes on süüdi liiklemise eeskirjade jämedas rikkumises, võetakse miilitsatöötajate poolt ära juhtimisluba ja saadetakse see koos materjalidega Miilitsavalit-susse eeskirja rikkumise arutamiseks. 6 päeva jook-sul, arvates loa äravõtmise momendist, on juht kohustatud ilmuma loa talongile märgitud aad-ressil.

§ 184. Mehaaniliste liiklusvahendite juhte, garaažide (autoparkide) ülemaid, autotranspordi-ettevõtete, trammi ja trollibussi depoo ja parkide, jõuvankreid omavate asutiste ja ettevõtete juhatajaid, jõuvankrite individuaal-omanikke ning teisi isikuid, kes vastutavad liiklusvahen-dite seisukorra ja eksploatatsiooni eest, karistatakse neid puudutavate liiklemise eeskirjade rikkumise puhul administratiivkorras vastavalt „Määrusele riiklikkude autoinspeksioonide kohta“, milline on kinnitatud NSV Liidu RKN määrusega nr. 1182 — 3. juulist 1936. a. ja „Määrusele kvalifikatsioonikomisjonide kohta“, mil-line on kinnitatud NSV Liidu RJM käskkirjaga nr. 400 — 14. novembrist 1952. a.

§ 185. Hobuliiklusvahendite parkide juhatajaid ja teisi isikuid, kes on vastutavad hobuliiklusvahendite seis-

korra ja ekspluatatsiooni eest, karistatakse neid puudutavate liiklemise eeskirjade rikkumise puhul administratiivkorras hoiatusega või rahatrahviga kuni 300 rublani.

§ 186. Isikuid, kes sunnivad liiklusvahendite juhte rikkuma liiklemise eeskirju, karistatakse administratiivkorras rahatrahviga kuni 300 rublani.

§ 187. Karistused määratakse Eesti NSV Siseministeeriumi miilitsaorganite poolt.

§ 188. Seaduses ettenähtud juhtudel võetakse süüdlased liiklemise eeskirjade rikkumises vastutusele kriminaalkorras.

LIIKLUSMÄRKIDE KIRJELDUS JA TÄHENDUS (GOST 2965-53 järgi)

Liiklusmärkide ülesandeks on juhiste andmine liiklusvahendite, välja arvatud marsruut-elektritranspordivahendid, juhtidele liiklemise tingimuste kohta tänavail ja teedel.

Liiklusmärgid jagunevad kolme gruppi: a) hoiatavad, b) keelavad ja c) osutavad. Hoiatavatel märkidel on kolmnurga kuju, keelavatel ja osutavatel märkidel — sõõri kuju.

Märkide normaalsuurus (kolmnurksetel märkidel kõrgus ja alus, sõõrikujulistel — läbimõõt) on 700 mm. I ja II klassi maanteedel on lubatav kasutada 1000 mm suuruseid märke; linnatänavail on lubatav kasutada 550 mm suuruseid märke, kusjuures iga üksiku tänava või tee ulatuses ülesseatud märgid peavad olema ühesuurused. Kõrvalekalle märkide gabariitmõõteist võib olla +10 kuni -20 mm.

A. HOIATAVAD MÄRGID

Hoiatavad märgid seatakse üles autoteede paremale poolele, teepeenrale, kitsa teepeenra puhul — varumaale.

Kõik hoiatavad märgid kohustavad liiklusvahendite juhte suurendama tähelepanu ja järk-järgult vähendama liikumiskiirust niivõrd, et vajaduse korral on võimalik liiklusvahendit peatada enne ohtlikku teosa.

Hoiatavate märkide mõjupiirkond ulatub märgist ala-

tes kuni ohtliku koha lõpuni. Selles piirkonnas on keelatud mööda sõita eesliikuvast liiklusvahendist väljasõiduga oma sõidureast.

1. „Raudtee-ülesõidukoht“

Need märgid seatakse üles raudtee-ülesõidukohtade ette. Kummalegi poole ülesõidukohta seatakse kaks märki: esimesed neist 120—180 m kaugusele, teised 45—55 m kaugusele lähimast rööpmest.

Linnapiires võib vajaduse korral olla üles seatud ainult üks märk mõlemale poole ülesõidukohta 45—55 m kaugusele ülesõidukohast.

2. „Risttee“

Märk seatakse 120—180 m kaugusele kohast, kus maantee ristub või kus temast hargneb teine autotee.

3. „Looklev tee“

Märk seatakse 120—180 m kaugusele lookleva teeosa ette. Kui looklev teeosa on pikem kui 2000 m (mägistetes kohtades), siis märk kordistatakse iga 2000 m järel.

4. „Pööre paremale“ ja 5. „Pööre vasakule“

Märgid seatakse 120—180 m kaugusele järskude teekäänakute ette, kus on piiratud nähtavus või kus suure kiirusega sõitmine on seotud teelt väljasõidu ohuga.

6. „Järsk teelang“

Märk seatakse 120—180 m kaugusele enne teelangü, kui langu kallak ületab 8%, või enne tee pikiprofiili murdepunkti, kui vastupidiste kallakute summa ületab 8%.

7. „Muud ohud“

Märk seatakse 120—180 m kaugusele mittekorras oleva teeosa ette (teekate vigane või libe, teeremondi koht jms.).

8. „Peatee“

Märk seatakse: a) kõrvaltänavale 25—35 m kaugusele enne peatänavaga ristumist, b) 25—35 m kaugusele säärase teelõigu ette, kus sõidutee kitseneb ja selle tõttu möödasõit vastuliikujast on raskendatud.

Märk nõuab juhilt liiklusvahendi peatamist ja läbisõidu eesõiguse andmist liiklusvahenditele, mis liiguvad ristsuunas (ristteedel) või vastassuunas (kitsastel teesadel).

B. KEELAVAD MÄRGID

Keelavad märgid seatakse vahetult nende tänavate ja teede lõikude ette, kus kehtib nende märkide mõju.

Märgid, mis keelavad liiklusvahendite läbisõidu, pea

tamise ja parkimise (jrk. 2, 3, 4, 5, 6, 10 ja 11), kehtivad kella 07 kuni 24. Juhul, kui eelloetletud märgid kehtivad muu aja vältel, kinnitatakse märgi alla tahvlike, millele tähendatakse selle märgi mõju kestus.

1. „Sissesõit keelatud“

Märk keelab kategooriliselt iga liiki liiklusvahendite edasise liikumise, välja arvatud tramm ja trollibuss. Liikuda on lubatud käsikäruodega — toiduainete-, jäätisekäruodega, saturaatoritega jms. ning käekõrval lükatava jalgrattaga.

Märgi mõjupiirkond ulatub lähima ristteeni; kui märk on seatud risttee ette, tänavaosas viimasesse lõppu, siis on keelatud sõita ristteele.

2. „Läbisõit keelatud“

Märk keelab läbisõidu iga liiki liiklusvahenditele, välja arvatud trammile, trollibussile ja ühiskondlikult kasutatavaile autobussidele. Lubatud on läbi sõita invaliididel mootorsõidukitega, samuti läbi liikuda käsikäruodega (toiduainete- ja jäätisekäruodega, saturaatoritega jms.) ning käekõrval lükatava jalgrattaga.

Sissesõitmisel tänavaosas, kus see märk on ees, tuleb liiklusvahendite liikumiskiirust vähendada niivõrd, et on tagatud ohutu liiklemine.

See märk, samuti ka neli järgnevat märki (3—6) lubavad juhul, kui on vaja jõuda sihtkohta, mis asub nende

märkide mõjupiirkonnas, kohaliku sissesõidu, kuid nii et liikumine toimub ühe tänavakvartaali ulatuses.

Eelnimetatud märkide mõjupiirkond ulatub:

- a) märgist alates kuni järgmise ristteeni;
- b) kui märk on seatud risttee ette (tänavaosaga lõppu), siis — ristuvale tänavale (teele) alates märgist kuni järgmise ristteeni.

3. „Autode liiklemine keelatud“

Märk keelab läbisõidu iga tüüpi autodele, välja arvatud ühiskondlikult kasutatavad autobussid. Märk keelab läbisõidu ka veokitele, traktoritele, iseliikuvale ehituse- ja teedemasinaile ja -mehhanismidele.

4. „Veokite liiklemine keelatud“

Märk keelab läbisõidu autodele, millede kandejõud (standardi järgi) on võrdne või suurem märgil tähendatud kandejõust, olenemata sellest, kas nad liiguvad koormaga või tühjalt. Samuti keelab märk läbisõidu ka veokitele, traktoritele, iseliikuvale ehituse- ja teedemasinaile ja -mehhanismidele.

Juhul, kui märgile kandejõudu ei ole tähendatud, siis on keelatud läbisõit kõikidele veoautodele, veokitele, traktoritele, iseliikuvale ehituse- ja teedemasinaile ja -mehhanismidele, samuti ka hobuveokitele.

See märk, olgu temale kandejõud tähendatud või mitte, ei kehti autode kohta, mis veavad reisijaid vas-

tavalt selleks ettenähtud veoreeglitele, spetsiaalkerega toiduaineteveoautode kohta, veotaksode kohta, avariiteenistuse eraldusmärgiga autode ja postiveoautode kohta.

5. „Mootorrataste liiklemine keelatud“

Märk keelab läbisõidu iga tüüpi mootorratastele, kuid ei kehti invaliidide mootorsõidukite kohta.

6. „Veoloomadega liiklemine keelatud“

Märk keelab läbisõidu kõigile veoloomadega veetavatele liiklusvahenditele, samuti ratsasõidu ja kariloomadega liikumise.

7. „Jalgratastega läbisõit keelatud“

Märk keelab jalgratastel sõitmise. Juhul, kui on vaja jõuda sihtkohta, mis asub märgist tagapool, tuleb jalgrattalt maha astuda ja lükata teda käekõrval.

Märgi mõjupiirkond ulatub järgmise ristteeni.

8. „Piiratud koormus“

Märk keelab läbisõidu liiklusvahendeile, millede üldraskus koos koormaga (brutotonnides) ületab märgil tähendatud raskuse.

Märk seatakse vahetult kunstliku ehitise (silla) või tänava (tee-)osa ette, millel on piiratud kandevõimega kattepind.

Ümbersõidutee puudumisel seatakse eelneva ristumiskoha ette teine, dubleeriv märk.

Märgi mõjupiirkond ulatub kuni kunstliku ehitise lõpuni või kuni järgmise ristteeni.

9. „Pilratud kõrgus“

Märk keelab läbisõidu liiklusvahendeile, millede kõrgus (meetrites), arvates teepinnast (koormaga või ilma) ületab märgil tähendatud kõrguse.

Märk seatakse vahetult teepäraldise (silla, viadukti) ette, kus on nõutav liiklusvahendite kõrguse gabariidi piiramine.

Ümbersõidutee puudumisel seatakse eelmise ristumiskoha ette teine, dubleeriv märk.

Märgi mõjupiirkond ulatub kuni kunstliku ehitise lõpuni.

10. „Peatamine keelatud“

Märk keelab liiklusvahendite peatamise lühimaksiki ajaks, välja arvatud invaliidide mootorsõidukid, milledele on lubatud peatumine (kuni 5 minutit).

Märgi mõjupiirkond ulatub:

a) kui punane ääris märgil kujutab suletud ringi, siis linnades — kuni lähima väljakuni või peateega ristumiseni, asulates aga kuni asula lõpuni;

b) kui punane ääris märgil on alt avatud, siis kuni lähima ristteeni;

c) kui märgi allosale on tähendatud arv ja tähed, siis näidatud ulatuses meetrites (täht M) või kilomeetrites (tähed KM).

Märgid „Peatamine keelatud“ ja „Parkimine keelatud“, kui nad on asetatud sõidutee keskosale (telje kohale), kehtivad mõlema tänavapoolle kohta; liiklemis-suunas arvates sõidutee paremale poolele paigutatud märgid kehtivad ainult parempoolse tänavapoolle kohta.

Kui märk asub sõidutee paremal poolel, siis tema kujutis märgi teisel poolel tähendab hoiatust liiklusvahendite juhtidele, kes liiguvad vastassuunas, et nad liiklusvahendi ümberpöörämisel sellel teelõigul ei tohi peatuda.

11. „Parkimine keelatud“

Märk keelab liiklusvahendite parkimise, kuid ei keela nende peatamist lühemaks ajaks reisijate peale- ja mahaminekuks või koorma peale- ja mahalaadimiseks.

See märk ei kehti taksoautode kohta, millel takso-meeter on sisse lülitatud, ja invaliidide mootorsõidukite kohta.

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil „Peatamine keelatud“.

12. „Piiratud kiirus“

Märk keelab liiklusvahenditega liikuda suurema kiirusega kui märgil tähendatud.

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil „Peatamine keelatud“.

13. „Möödasõit keelatud“

Märk kohustab liiklusvahenditega liikuma ühes sõidureas ja keelab mööda sõita mehaanilistest liiklusvahenditest, välja arvatud traktoritest, veokitest, iseliikuvast ehituse- ja teedemehhanismidest, kuid samuti ka liiklusvahendeist, mis liiguvad tehnilistest riketest tingituna vähendatud kiirusega (15 km tunnis).

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil „Peatamine keelatud“.

14. „Möödasõit veoautodele keelatud“

Märk kehtib ainult veoautode kohta, kohustades veoautode juhte liikuma ainult ühes sõidureas ja keelab nendel mööda sõita mehaanilistest liiklusvahenditest, välja arvatud traktoritest, veokitest, iseliikuvast ehituse- ja teedemehhanismidest, kuid samuti ka liiklusvahendeist, mis liiguvad tehnilistest riketest tingituna vähendatud kiirusega (15 km tunnis).

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil „Peatamine keelatud“.

15. „Helisignaali andmine keelatud“

Märk kohustab liiklusvahenditega liikuma kiirusega, mis tagab vajaduse korral liiklusvahendi viivitamata

peatamise ja täieliku ohutuse ilma helisignaali andmiseta.

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil „Peatamine keelatud“.

C. OSUTAVAD MÄRGID

1—5. „Lubatud liikumissuund“

Märgid osutavad kindlaksmääratud liikumissuunda rööpmeta liiklusvahendeile (välja arvatud trollibussidele) tänavail, teedel ja nende ristumiskohtades; liikumine noolega näitamata suunas on keelatud, välja arvatud väravaist sisse- ja väljasõit pöördega paremale.

Märgi mõjupiirkond ulatub ristteele, mille ette märk on seatud.

Otsesuunda osutava märgi mõjupiirkond, kui ta on seatud tänavaosa algusse või selle ulatuses, ulatub lähima ristteeni (väljakuni) või kuni mõnda teist liikumissuunda osutava märgini, mis on üles seatud enne järgmist ristteed (väljakut).

6. „Liiklusvahendite tagasisuunas pööramise koht“

Märk osutab kohta, mis on ette nähtud liiklusvahendite tagasisuunas pööramiseks säärastel tänavatel (teedel), millel vasakule pöörded on keelatud.

Märgi mõjupiirkond on vahetult märgi taga.

7. „Jalakäijad“

Märk osutab jalakäijate võimalikku kogunemiskohta (koolid, klubid, tehased, turud jne.) ja ta nõuab liikumiskiiruse vähendamist niivõrd, et on tagatud liiklemise julgeolek.

Märgi mõjupiirkond on vahetult märgi taga. Suurema mõjupiirkonna korral märgitakse selle ulatus põhikujutise (musta kolmnurga) alla.

Märgi mõjupiirkonnas on keelatud mehaanilistel liiklusvahenditel eesliikujast möödasõit ja tagurpidisõit.

8. „Liiklusvahendite parkimise koht“

Märk osutab kohta, mis on eriti määratud liiklusvahendite parkimiseks, ilma ajalise piiramiseta.

Kui märk on seatud kõnnitee juurde ja seejuures parkimise koha ulatus ei ole ära märgitud piirjoontega, siis on parkimine lubatud 50 m ulatuses, arvates liikumissuunas edasi. Teistsuguse mõjupiirkonna puhul on see näidatud meetrites märgi alumisel osal.

Märgi kujutis märgi teisel pool näitab liiklusvahendite juhtidele, kes liiguvad teisel pool tänavat, et nad võivad parkida märgipoolsel tänavaosal, märgi mõjupiirkonnas.

Erand

Autodel, mis on varustatud sireentüüpi helisignaaliga või kellaga ja on operatiivülesannete täitmisel, samuti

mehhanismidel, mis sooritavad sõiduteel koristus-, remont- ja ehitustöid, on õigus nendes kohtades, kus nad töötavad, läbi sõita, teha pöördeid, peatada, parkida jm. olenemata ülesseatud märkidest (välja arvatud liikumine vastu kindlaksmääratud suunda), tingimusel, et liikumiskiirust vähendatakse niivõrd, et on tagatud liiklemise julgeolek.

9—13. „Erilised liiklustingimused tänavate ja teede reguleeritavail ristumiskohtadel“

Märgid seatakse reguleeritava liiklusega ristumiskohade ette ja nad näitavad, milliste valgusfoori märktulede või nendele vastavate militsionääri-reguleerija märguannete korral võib antud ristumiskohas erandina üldreeglist sõita märgil näidatud suunas.

Märgi mõjupiirkond — risttee.

SÕIDUTEELE TEHTAVATE TÄHISTUSTE (OHUTUSE JOONTE) KIRJELDUS

1. Ohutuse jooned märgitakse sõiduteele valge värviga, metallplaadikestega, valgete või värviliste kividega jms.

Ohutuse joonte nõudeid tuleb täita kõigil liiklusvahendite juhtidel ja jalakäijail.

Kohtades, kus on olemas ohutuse jooned ja on üles seatud ka liiklusmärgid, tuleb liiklusvahendite juhtidel täita liiklusmärkide nõudeid, kuigi need ei ole kooskõlas ohutuse joonte nõuetega.

2. Tee telgjoon kulgeb piki tänava (tee) keskohta, moodustades koos kõnnitee (teepeenra) joontega kaks sõidutee osa, millest kumbki on määratud liiklusvahendite liiklemiseks ainult ühes suunas.

Linnatänavail on keelatud liikuda piki telgjoont (näit. eesliikujast mööda sõitmiseks). Liiklusvahendid võivad telgjoone ületada ristsuunas pöördumisel vasakule (värvavast sissesõitmiseks), pöördumisel tagasisuunas ja värvavast väljasõitmisel pöördeks vasakule, kui säärane liikumine pole keelatud liiklusmärkidega.

Maanteedel on lubatud sõita telgjoonele (näiteks eesliikujast möödasõitmiseks), kuid ainult juhul, kui see ei

šega teiste (vastusõitvate ja tagant lähenevate) liiklusvahendite liiklemist.

3. Jalakäijate ülekäigurajad märgitakse ristteedel (väljakuil) rööbiti nende piiridega, väljaspool ristteid aga risti kõnniteele (teepeenrale). Jalakäijate ülekäigurajad suunavad jalakäijate voolu kindlaksmääratud kohtades üle sõidutee ja kaitsevad jalakäijaid sõidutee ületamisel liiklusvahendite pealesõidu eest ning väldivad ülekäiguradade ummistamist seisvate liiklusvahendite poolt.

4. Stoppjoon märgitakse sõiduteele risti liiklusvahendite liiklemissuunale. Stoppjoone taga peavad liiklusvahendid peatuma enne reguleeritud liiklusega ristteele väljasõitmist, kui edasiliikumine on suletud valgusfoori märktulega või militsionääri-reguleerija märguandega.

Stoppjoone ja jalakäijate ülekäiguraja vahele võib olla kirjutatud sõna „stopp“.

5. Risttee keskkoht märgitakse valge värviga sõõri või ringi kujuliselt (või sõõrikujulise kõrgendusena). See sõõr on militsionääri-reguleerija asukohaks. Rööpmeta liiklusvahendid peavad mööduma sõõrist paremalt poolt.

6. Kõnnitee-jooned märgitakse piki sõiduteed, rööbiti kõnnitee servaga.

Liiklusvahendite liiklemine kõnnitee-joonega piiratud sõidutee osal on keelatud, kuid peatamiseks tuleb sõita kõnnitee serva ligi. Tänavaosal, kus on märgitud kõnnitee-jooned, on liiklusvahendite parkimine keelatud.

7. Ooteplatvormi-jooned tähistavad sõiduteel kohta, mis on määratud trammi ootavaile sõitjatele (juhul, kui puudub teepinnast kõrgemale ulatuv ooteplatvorm). Liiklusvahendite liiklemine ooteplatvormi-joontega piiratud teosal on keelatud.

8. Parkimiskohta-jooned tähistavad sõiduteel kohta, mille piirides on lubatud liiklusvahendite parkimine. Parkimiskoht võib olla varustatud sildiga, millele on märgitud parkida lubatud liiklusvahendite liik ja arv.

Parkimise kohas parkimise kestus ei ole ajaliselt piiratud.

9. Varuvööndi- (ehk liiklemiseks keelatud sõiduteeosa) jooned moodustavad sõiduteel eraldatud pindala, mis oma kujult võib olla:

a) tänavail ja teedel — sõidutee keskel kahe rööbiti kulgeva piirjoone vahel asetsev lai, piklik riba;

b) väljakuil — hulknurga, ringi või segmendi kujuline. Varuvööndil ja tema piirjoontel on keelatud igasugune jalakäijate ja liiklusvahendite liiklemine (sõitmine otsesuunas, pöörded, manööverdamine), kavatsatud peatamine ja parkimine, välja arvatud juhud, mil see on lubatud vastavate liiklusmärkidega või tähistustega.

Varuvööndi jätk jalakäijate rajal moodustab jalakäijate kaitsevööndi, mida piiravad risti ülekäigurada laiad valged jooned, mille piirides jalakäijad võivad oodata võimalust edasiliikumiseks üle sõidutee.

10. Pöördejooned märgitakse telgjoone või varuvööndi katkestuskohtadesse, näidates liiklusvahendi juhile kohta, kus on lubatud sooritada pööret tagasisuunas, vastavalt pöördejoonte kumerusele.

11. Sõiduradade jooned märgitakse piki sõiduteed:

a) liiklusvahendite ümberrivistumiseks määratud koha lõpus, kus nad tähistavad sõiduradasid, mis on määratud liikumiseks otsesuunas ja pöörete sooritamiseks;

b) tänava (või tänavaosa) ulatuses — eri liiki liiklusvahendite liiklemiseks määratud sõiduradade tähistamiseks.

12. Suunanooled tähistavad väljakuil, tänavail ja teedel kindlaksmääratud sõidusuundasid.

Nende noolte tähendus on sama, mis osutavail märkidel „liiklemine lubatud ainult...“, kuid erinevad viimastest sellega, et nende mõjupiirkond ulatub ainult sellele kohale, kus on märgitud suunanool.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu

MÄÄRUS nr. 352

autojuhtide üksikväljaõppe kohta

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lubada ettevõtete ja asutiste juhatajail viia läbi autojuhtide ettevalmistamist üksikväljaõppe korras vahetult automajandites.

2. Määrata, et üksikväljaõppele autojuhi kutsele ettevalmistamiseks võetakse isikuid alates 17. eluaastast.

3. Kinnitada „Juhend autojuhtide üksikväljaõppe kohta“ vastavalt lisale.

4. Määrata, et isikuile, kes valmistuvad ette autojuhi kutsele üksikväljaõppe korras, makstakse tasu õppeaja vältel 150 rubla kuus. Lubada automajandite juhatajail kõrgendada tasumäära, alates väljaõppe teisest kuust, kuni 200 rublani, vastavalt õppeedukusele.

5. Määrata autojuhile-õpetajale tasu õppeaja eest, kuid mitte rohkem kui kolme kuu eest, 100 rubla kuus ja ühekordselt 100 rubla pärast õppija poolt katsete sooritamist autojuhtimise loa saamiseks, tingimusel, et õpetus on lõpetatud tähtaegselt ehk ennetähtaegselt.

6. Lubada suurendada õpilastega töötavatele autodele kütteaine kulunormi 5% võrra.

7. Kohustada NSVL SARK-i Riikliku Autoinspeksiooni toimetama süstemaatilist järelevalvet automajandis üksikväljaõppe korraliku teostamise üle.

Lisa

*NSVL RKN-i määrusele
nr. 352 — 3. aprillist 1943. a.*

JUHEND

autojuhtide üksikväljaõppe teostamise kohta autotranspordis

1. Autojuhtide üksikväljaõpet autotranspordis teostatakse õpilaste tööle rakendamise teel autojuhtide abidena. Väljaõppe ei või kesta üle 3 kuu.

2. Autojuhtide üksikväljaõppe teostamise võib teha ülesandeks mistahes liigi autojuhtidele, kel on küllaldaselt praktilisi kogemusi.

3. Autojuhtide üksikväljaõppe on lubatud igas automajandis.

4. Üksikväljaõppest toimub 50% aega auto eksploatatsiooni-tingimustes ja ülejäänud aeg — lihtsamate garaažiremontide tingimustes.

5. Isikuid, kes üksikväljaõppe korras õpivad auto eksploatatsiooni, kasutatakse autojuhtide abidena, auto remontide puhul kasutatakse neid remonttöolistena vajalike töövõtete ja kogemuste saamiseks remondi alal.

6. Autojuhi-õpetaja ülesandeks on õpetada temale kinnitatud õpilasele: auto eest profülaktilist hoolitsemist eksploatatsiooni-tingimustes, auto juhtimist igasugustes teetingimustes, auto töötamisel esinevate rikete kindlaksmääramist ja nende kõrvaldamist, lihtsamate re-remonttööde sooritamist teel ja garaažis.

7. Väljaõppel eksploatatsiooni-tingimustes kannab autojuht-õpetaja täielikku vastutust tema õpilase poolt teel sooritatud korrarikumiste ja sündmuste eest.

8. Kõik üksikväljaõppe korras õppijad vormistatakse automajandite poolt vastava käskkirjaga või korraldusega.

9. Vastutus väljaõppe taseme eest pannakse automajandite juhatajate peale.

10. Abiks üksikväljaõppe korras õppijaile korraldavad automajandid konsultatsioone auto ehituse ja hooldamise küsimustes, remondi ja rikete kõrvaldamise, liiklemise eeskirjade ja autojuhtimise tehnika alal.

11. Autojuhtimise loa saamiseks peab iga õppija sooritama katsed Riikliku Autoinspektsiooni Kvalifikatsioonikomisjoni juures üldistel alustel.

Moskva, Kreml

3. aprill 1943. a.

*NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu
esimehe aset.*

V. MOLOTOV

*NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu
asjadevalitseja*

J. TŠADAJEV

JÕUVANKRIJUHTIDE KATSETAMINE

I. KATSELE VÕTMISE KORD RIIKLIKU AUTO- INSPEKTSIOONI KVALIFIKATSIOONIKOMISJONIDES AUTO- JA MOOTORRATAJUHTIMISE LOA SAAMISEKS

1. Autojuhtimise loa saamiseks võetakse katsetele isikuid alates 18. eluaastast, mootorratta ja invaliidi-mootorsõiduki juhi katsetele — alates 16. eluaastast.

2. Isikuid, kes taotlevad III liigi autojuhi, amatöör-autojuhi või mootorrattajuhi luba, esitavad kvalifikatsioonikomisjonile järgmised dokumendid, ette näidates oma passi:

a) tõendi tervishoiuasutuselt standardse vormi järgi, et katsealusel ei ole kehalisi puudeid, mis võiksid takistada auto või mootorratta ohutut juhtimist;

b) riigipanga kviitungi katsemaksu tasumise kohta 15 rbl. suuruses; sõjaväelased ja demobiliseeritud tasuvad maksu pooles ulatuses 6 kuu vältel, kui nad esitavad vastava õiendi oma väeosalt või organisatsioonilt;

c) 2 päevapilti, passipildi taolised.

Amatöör-autojuhid, kes taotlevad III liigi autojuhi luba, esitavad peale eelloeteldu veel amatöör-autojuhi loa.

3. Isikud, kes taotlevad autojuhi II liigi luba, peavad omama autojuhi III liigi kutset vähemalt kaks aastat; I liigi loa taotlejad — autojuhi II liigi kutset vähemalt 2 aastat. III liigi autojuhid staažiga vähemalt 3 aastat lubatakse pärast II liigi katsete edukat sooritamist samal päeval I liigi katsetele.

Nendelt nõutakse passi ja II või III liigi autojuhi loa ettenäitamist ning järgmiste dokumentide esitamist:

a) riigipanga kviitung katsemaksu tasumise kohta;

b) 2 päevapilti;

c) sõjaväelastelt peale selle veel sõjaväeosa poolt välja antud iseloomustus ja tõend autoga (mootorrattaga) sooritatud praktilise sõidu tundide ulatuse kohta.

4. Amatöör-autojuht võetakse katsele autojuhi III liigi loa saamiseks üldistel alustel.

5. Kvalifikatsioonikomisjonil on õigus iga jõuvankrijuhti, kui tekib kahtlus tema teadmiste ja oskuste suhtes, määrata katsetele liiklemise eeskirjade tundmises ja jõuvankri juhtimises (nn. ekspertiisi katse).

II. KATSETE SOORITAMISE KORD

1. Katsed auto- ja mootorrattajuhi loa taotlemiseks toimuvad vastavalt sellekohaste kinnitatud õppeprogrammide ulatuses.

2. Katsed kogu õppeprogrammi ulatuses piletisüsteemi järgi viiakse läbi ühe päeva jooksul.

Katsed toimetatakse järgmises järjekorras:

a) auto või mootorratta ehitus ja töötamine;

b) tänavliiklemise eeskirjad;

c) auto või mootorratta juhtimine.

3. Katsete tulemused hinnatakse programmi iga osa kohta eraldi järgmiste hinnetega: „väga hea“, „hea“, „rahuldav“, „puudulik“ ja „nõrk“.

4. Isikuid, kes ei soorita katset programmi ühe osa järgi, ei lubata katsele programmi järgmise osa järgi.

5. Korduskatsed määratakse: isikuile, kes on lõpetanud autokooli (-kursuse) — 10 päeva pärast, kuid mitte rohkem kui kaks korda, mille järel nad uuesti võetakse katsele 3 kuu möödumisel, arvates viimasest katsepäevast; iseõppijaile — 20 päeva pärast ja samuti mitte rohkem kui kaks korda, mille järel nad uuesti võetakse katsele ainult pärast autokooli (-kursuse) lõpetamist.

6. Kui jõuvankrijuht sooritab katseid mõnda teist liiki liiklusvahendi juhtimiseks, kvalifikatsiooni tõstmiseks või ekspertiisi korras ja liiklemise eeskirjade tundmises näitab mitterahuldavaid teadmisi, siis tema olemasolev juhtimisluba ja selle talong peetakse kinni ja antakse talle võimalus korduskatse sooritamiseks 5 päeva pärast.

7. Kui katsealune avaldab kaebuse tema teadmiste ebaõige hindamise kohta, toimetab kvalifikatsioonikomisjon juhul, kui avaldus on põhjendatud, katsed uuesti

teises koosseisus, mille määrab Riikliku Autoinspekt-siooni ülem.

8. Isikuile, kes on edukalt sooritanud kõik määratud katsed, antakse vastavad juhtimisload koos talongiga nr. 1. Juhtimisluba ilma talongita pole kehtiv.

9. Isikud, kes on sooritanud katsed autojuhtimise III liigile, kuid ei oma küllaldast vilumust autojuhti-mise alal, saavad stažööri-loa tähtajaga 15-st päevast kuni ühe kuuni. Stažöör võib juhtida autot ainult teda õpetava autojuhi kõrval ja juhatusel.

Stažöör, kes ei ole sooritanud autojuhtimise katset 3 kuu jooksul, arvates stažööri-loa väljaandmise päe-vast, kaotab õiguse III liigi loa saamiseks.

III. RIIKLIKU AUTOINSPEKTSIOONI KVALIFIKATSIOONIKOMISJONI POOLT JÕUVANKRI- JUHTIDELE VALJAANTAVAD DOKUMENDID

1. Riikliku Autoinspektiooni Kvalifikatsioonikomis-joni poolt jõuvankrijuhtidele väljaantavad load on keh-tivad kogu NSV Liidu territooriumil.

2. Juhtimislubadel on järgmine tähendus:

a) autojuhi I liigi luba õigustab juhtida iga liiki auto-sid; I liigi autojuht on kõrgeima kvalifikatsiooniga auto-juht;

b) autojuhi II liigi luba õigustab juhtida iga liiki autosid;

c) autojuhi III liigi luba õigustab juhtida autosid,

välja arvatud kiir-arstiabiautosid, tuletõrjeautosid ja sõiduautosid ZIS-110 ja ZIM;

d) stažööri-luba õigustab autojuhi kõrval ja juhatusel juhtida autosid, välja arvatud autobusse, sanitaar-, tuletõrjeautosid ja reisijate veoks määratud veoautosid;

e) amatöör-autojuhi luba õigustab juhtida ainult individuaalomaniiku sõiduautot, kuid ei luba teetseda kutseelise autojuhina;

f) mootorrattajuhi luba õigustab juhtida iga liiki mootorrattaid;

g) invaliidi-mootorsõiduki juhtimise luba õigustab juhtida ainult invaliidi-mootorsõidukit.

3. Juhtimisloa kaotamise puhul otsustab uue loa väljaandmise küsimuse Riikliku Autoinspektsiooni ülem. Loa korduva kaotamise puhul katsetatakse juhti vastava liigi õppeprogrammi kogu ulatuses. Juhtimisloa talongi kaotamise puhul antakse talong nr. 3.

4. Liiklemise eeskirjade jämeda rikkumise puhul Riikliku Autoinspektsiooni diskvalifikatsiooni-komisjon võtab juhtidelt juhtimise õiguse tähtajaga kuni 6 kuud. Eeskirjade-rikkuja mitteilmumisel diskvalifikatsiooni-komisjoni ilma mõjuva põhjusega teeb komisjon otsuse tema äraolekul.

5. Talongide nr. 2 ja nr. 3 ümbervahetamine talong nr. 1 vastu toimub 6 kuu möödudes talongi väljaandmise päevast arvates ja ainult sel juhul, kui juhi poolt ei ole selle aja jooksul liiklemise eeskirju rikutud.

JÕUVANKRITE REGISTREERIMISE KORD

I. Uldalused

1. Kõik asutused, ettevõtted, organisatsioonid ja individuaalomaniikud on kohustatud registreerima Riiklikus Autoinspeksioonis nendele kuuluvad autod, mootorrattad, mootorjalgrattad, invaliidi-mootorsõidukid, veo- traktorid ja autode järelvankrid 48 tunni jooksul, arvates nende saamise momendist.

Liiklusvahendite tehniline mittekorrasolek ei takista nende õigeaegset registreerimist.

2. Igale registreeritud autole, mootorrattale jne. antakse välja tehniline pass, tehnilise passi talong ja riiklikud numbrimärgid.

II. Asutuste, ettevõtete, organisatsioonide ja kolhooside jõuvankrite registreerimine

3. Registreerimist teostatakse liiklusvahendi asukoha järgi liiklusvahendi seadusepärast omandamist kinnitavate dokumentide alusel, kirjaliku avalduse põhjal, millele on lisatud Riigipanga kviitung registreerimismaksu tasumise kohta.

Avalduses peab olema ära tähendatud, millal ja kust on liiklusvahend saadud, tema alluvuslik kuuluvus, organisatsiooni aadress ja liiklusvahendi alaline asukoht, isik, keda volitatakse vastu võtma passi ja numbri-märke, samuti loetletakse registreerimise aluseks olevad dokumendid. Avaldus kirjutatakse alla asutuse-ettevõtte juhataja ja raamatupidaja poolt.

4. Uute liiklusvahendite registreerimine toimub iga liiklusvahendi kohta tehase poolt välja antud vastuvõtu-üleandmise akti alusel, milles peab olema tähendatud liiklusvahendi saaja organisatsiooni nimetus.

5. Autod, mis on asutuste, organisatsioonide ja kolhooside poolt saadud teistelt ministriumidelt ja ametkondadelt, registreeritakse siis, kui esitatakse iga auto kohta eraldi välja antud vastuvõtu-üleandmise akt, milles on ära tähendatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruse (korralduse) number ja kuupäev, auto mark, šassii ja mootori number ning tehniline pass, milles on märkus auto arvelt kustutamise kohta (kui pass oli varem välja antud).

6. Sõjaväeringkondade (laevastikkude) materiaalsete fondide osakondade kaudu hangitud autod ja mootorrattad registreeritakse asutusele, ettevõttele või organisatsioonile välja kirjutatud saatedokumendi ja arve alusel, milledes on tähendatud jõuvankri mark, šassii ja mootori number. Arvel peab olema märkus jõuvankri hinna tasumise kohta või peab olema esitatud muu maksmist tõendav dokument.

7. Kolhooside poolt Tarbijate Kooperatiivide Kesks-

liidu kaubandusvõrgu kaudu hangitud sõidu- ja veoautod registreeritakse tootja-tehase vastuvõtu-üleandmise akti ja kolhoosile auto müümist tõendava arve (õiendi) esitamisel.

8. Spetsiaaltehastes seadistatud uute autode (isekallutajad, autokraanad, autoekskavaatorid, auto-betoonisegajad, bensiiniveoautod jms.) registreerimine toimub seadistamist teostanud tehase vastuvõtu-üleandmise aktide alusel.

Autokraanade registreerimisel tuleb esitada katla-järelevalve organite luba autokraanade eksploateerimise kohta.

9. Auto-järelvankrid registreeritakse tehase vastuvõtu-üleandmise akti (passi) või järelvankri valmistanud automajandi akti ja järelvankri majandi bilanssi võtmise õiendi alusel.

10. Kolhooside, töönduslike artellide ja ühiskondlike organisatsioonide poolt vabaturufondide arvel hangitud mootorrattad registreeritakse müüja äri poolt väljaantud arve esitamisel.

III. Individuaalomanike autode ja mootorrattaste registreerimine

11. Individuaalomanike sõiduautod, mootorrattad ja mootorjalgrattad registreeritakse nende seadusepärast saamist tõendavate dokumentide alusel kirjaliku avalduse järgi, millele on lisatud Riigipanga kviitung registreerimismaksu tasumise kohta.

Jõuvankrite registreerimine ei olene nende tehnilisest seisukorrast ega sellest, kas nende omanikel on juhtimisluba või mitte.

Registreerimisel esitavad jõuvankrite individuaalomanikud passi või muu isikuttõendava dokumendi ning näitavad avalduses, millal ja kust on jõuvanker saadud, elukoha ja jõuvankri garaaži asukohta.

Märkus. Individuaalomanikud, kes registreerivad oma jõuvankrid Tallinna linnas, peavad lisaks eeltoeteldule veel esitama tuletõrje-inspektsiooni tõendi selle kohta, et avalduses tähendatud asukohas on lubatud jõuvankrit hoida.

Uhe ja sama isiku nimele ei registreerita korduvalt autosid „Pobeda“ ja „Moskvitš“, kui nende poolt varem muretsetud uue auto „Pobeda“ saamise momendist on möödunud vähem kui viis aastat ja auto „Moskvitš“ saamise momendist vähem kui kolm aastat.

Juhul, kui üksikisikute poolt muretsetakse autod, mis on juba eksploatatsioonis olnud, kuid millede tähtajad ei ole möödunud (autodel „Pobeda“ — 5 aastat, „Moskvitš“ — 3 aastat, millised tähtajad arvestatakse nende esmakordse registreerimise momendist Riiklikus Autoinspektsioonis), ei registreerita nende isikute nimele uusi autosid kuni eelnimetatud tähtaegade lõpuni.

Veoautosid individuaalomanike nimele ei registreerita.

12. Autod, mootorrattad ja mootorjalgrattad, millised on ostetud kaubandusvõrgu äridest NSV Liidu territooriumil, sõjaväeringkondade ja välismaal asuvate Nõu-

kogude sõjaväegruppide materiaalsete fondide osakondadelt, registreeritakse tasutud arvete või saatedokumentide alusel, milledes peab olema tähendatud ostja nimi, jõuvankri mark, šassii ja mootori number.

13. Autod, mootorrattad ja mootorjalgrattad, millised on ostetud komisjonikauplustest, registreeritakse jõuvankri eelmise omaniku tehnilise passi, millesse on Riikliku Autoinspeksiooni poolt tehtud märkus arvelt kustutamise kohta seoses müümisega, ja kaupluse arve (õiendi) esitamisel.

Jõuvankrid registreeritakse ainult selle isiku nimele, milline on tähendatud kaupluse arvel (õiendil).

14. Välismaalt sissetoodud autod registreeritakse NSV Liidu Väliskaubanduse Ministeriumi tolliasutuste lubade alusel.

15. Välismaalt sissetoodud mootorrattad ja mootorjalgrattad registreeritakse dokumentide alusel, mis tõendavad nende saamist omaniku välismaal viibimisel.

16. Välismaalt individuaalomanike poolt sissetoodud välismaiste autode, mootorrataste ja mootorjalgrataste esmakordsel registreerimisel pannakse tehnilise passi esimesele leheküljele stamp: „Müümine ja edasiandmine ilma tolliasutuste loata keelatud“.

17. Nõukogude kodanike poolt välismaalt sissetoodud mootorrataste ja mootorjalgrataste müümise ja edasiandmise lubade väljaandmist teostavad kõik NSV Liidu tolliasutused.

Välismaa päritoluga autode müügi ja edasiandmise lubade väljaandmist teostavad ainult Moskva, Lenin-

gradl, Riia, Odessa, Vladivostoki, Kiievi ja Bakuu tolli-
asutused.

18. Välismaa päritoluga autode, mootorrataste ja mootorjalgrataste müügi (üleandmise) puhul ei nõuta tolliasutuste luba, kui jõuvankri sissetoomisest NSV Liitu on möödunud üle 8 aasta või kui tollimaks oli tasutud jõuvankri mõne eelmise omaniku poolt.

IV. Jõuvankrite ümberregistreerimine

19. Jõuvankrite ümberregistreerimist teostatakse dokumentide põhjal, mis kinnitavad ümberregistreerimise seaduslikkude aluste olemasolu, jõuvankri omaniku kirjaliku avalduse järgi, millele on lisatud kviitung riigilõivu tasumise kohta.

20. Jõuvankrite müük, edasiandmine ja vahetamine mitmesuguste ministeeriumide (ametkondade) automajandite vahel on keelatud.

21. Ühe ja sama ministeeriumi (ametkonna) ühest automajandist teise üleantavate jõuvankrite ümberregistreerimine toimub ministeeriumi (ametkonna) käskkirja ja vastuvõtu-üleandmise akti põhjal.

22. Autode ja mootorrataste müümine ja üleandmine kolhooside vahel toimub kolhoosiliikmete üldkoosoleku otsuse põhjal.

23. Autode rendile andmine pole lubatav.

24. Individuaalomaniku poolt müüdud või üleantud auto või mootorratta ümberregistreerimine uue omaniku nimele toimub selles arvestuspunktis, kus jõuvanker on

arvel. Sel puhul tuleb esitada leping jõuvankri müügi-üleandmise kohta ja omaniku avaldus, tehniline pass ning passi juurde kuuluv talong.

25. Välismaa päritoluga autode, mootorrataste ja mootorjalgrataste, millised on müüdud (üle antud) tolliasutuste loal, ümberregistreerimisel uue omaniku nimele kriipsutatakse läbi tehnilises passis olev stamp „Müümine ja edasiandmine ilma tolliasutuste loata keelatud“ ja märgitakse ära tolliasutuse loa kuupäev ja number, mille alusel see keeld on tühistatud.

26. Sääraste autode ja mootorrataste ümberregistreerimisel ühelt isikult teisele, mis on varem ostetud kaubandusvõrgu äridest NSV Liidu territooriumil, sõjaväeringkondade, laevastikkude või välismaal asuvate Nõukogude sõjaväegruppide materiaalsete fondide osakondadelt, tolliasutuste luba müügiks (üleandmiseks) ei nõuta.

27. Invaliidi-mootorsõidukite ümberregistreerimine ühelt omanikult teisele toimub ainult Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi organite loal.

V. Jõuvankrite arvelt kustutamine

28. Uhest vabariigist, kraist, oblastist, linnast või rajoonist teise alalisele tööle suunatav jõuvanker kustutatakse arvelt ja registreeritakse uue asukoha järgi.

Sel puhul koostatakse asutuse, ettevõtte või organisatsiooni automajandi poolt akt jõuvankri tehnilise seisukorra ja kompleksuse kohta, milline arvelt kustutamise avalduse puhul antakse koos numbrimärkidega

ja tehnilise talongiga Riiklikku Autoinspeksiooni või RAI arvestuspunkti, kus jõuvanker oli arvel.

29. Jõuvankri registreerimisel uue asukoha järgi antakse välja tehnilise passi talong ja numbrimärgid.

30. Jõuvankri saatmisel põllumajanduslikele, metsavarumise, uurimise ja muudele ajutistele töödele ühest vabariigist, kraist, oblastist, linnast või rajoonist teise tähtajaga üle ühe kuu, on jõuvankri omanik kohustatud kirjalikult teatama sellele Riiklikule Autoinspeksioonile, kus jõuvanker on arvel, kuhu ja kui pikaks ajaks jõuvanker lahkub, samuti komandeeringu lõpul teatama jõuvankri tagasijõudmisest.

31. Teisest vabariigist, kraist, oblastist, linnast või rajoonist kestusega üle ühe kuu tööle ilmunud jõuvankrist on tema omanik kohustatud viivitamata teatama kohalikule Riiklikule Autoinspeksioonile või rajoonidevahelisele jaoskonnale, esitades tehnilise passi talongi ja komandeerimise tunnistuse. Komandeeringu lõpul teatatakse jõuvankri lahkumisest samale Riikliku Autoinspeksiooni organile.

32. Remonti saadetud jõuvankreid, olenemata autoremondi ettevõtte asukohast ja remondi kestusest, Riiklikus Autoinspeksioonis arvelt ei kustutata. Selliste jõuvankrite tehnilised passid jäävad automajandisse, numbrimärgid antake hoiule Riiklikku Autoinspeksiooni või arvestuspunkti ning tehniliste passide talongid saadetakse autoremondi ettevõtteisse.

33. Väljapraagitud jõuvanker kustutatakse arvelt vabariikliku, krai või oblasti prakeerimiskomisjoni pro-

tokolli väljavõtte alusel, millele on lisatud tõend välja-
praagitud jõuvankri kõlblikkude detailide arvelevõt-
mise kohta.

Individuaalomanikele kuuluvad jõuvankrid praa-
gitakse välja Riikliku Autoinspektsiooni ülema poolt.

VI. Autode, mootorrataste ja järelvankrite tehnilised passid

34. Tehniline pass on dokumendiks, mis tõendab auto,
mootorratta või järelvankri kuuluvust, karakteristikut ja
tehnilist seisukorda.

35. Tehniline pass antakse välja auto, mootorratta, veo-
traktori või järelvankri kogu kestuse ajaks kuni nende
riiklikult arvelt kustutamiseni väljapraakimise tõttu.

36. Tehnilised passid hoitakse alal automajandites.

VII. Tehnilise passi talong

37. Tehnilise passi talong on dokument, mis kinnitab
auto, mootorratta, mootorjalgratta, invaliidi-mootorsõi-
duki ja veotraktori kuuluvust ning nende eksploatat-
siooni lubamist.

38. Talong peab olema jõuvankri juhi käes ja see
tuleb esitada miilitsatöötajaile nende nõudmisel koos
teekonnalehega. Jõuvankrite ekspuaterimine ilma ta-
longita on keelatud.

39. Talong kuulub ümbervahetamisele jõuvankri
omaniku muutumisel, garaaži aadressi muutumisel, teh-
nilise passi vahetamisel ning kui talong on liiga kulu-
nud.

VIII. Numbrimärgid

40. Numbrimärgid kehtivad ühtsetena kogu NSV Liidus.

41. Numbrimärkide standardse värvuse muutmise, märgi pinna ja äärte varustamine värvilise triibuga, märgi painutamine, märgi suuruse vähendamine tema külgede või nurkade mahalõikamisega on keelatud.

42. Jõuvankrite liiklemine ilma numbrimärkideta või ilma „Transiit“-märkideta on keelatud.

„Transiit“-märgid antakse välja autodele:

a) mis on arvelt kustutatud, nende lahkumise tõttu omakäiguga teise rajooni või linna alalisele tööle;

b) mis on saadud autotehastest või on ostetud kauplustest ja toimetatakse omakäiguga sihtkohta;

c) mis liiguvad omakäiguga väljapoole arvestuspunkti piire remonti või remondist tagasi.

„Transiit“-märgid kinnitatakse auto tuuleklaasile juhi asukohast paremale poole ja kere tagaküljele.

43. „Transiit“-numbrimärgid autodele antakse tasuta, auto omandiõigust kinnitavate dokumentide ja transiitmärgi väljaandmist taotleva avalduse, millele on märgitud auto liikumise teekond, alusel.

44. Auto jõudmisel sihtkohta võetakse „Transiit“-märgid Riikliku Autoinspeksiooni poolt ära. Alalised numbrimärgid antakse sel juhul välja üldistel alustel.

IX. Tehniliste passide, tehnilise passi talongide ja numbrimärkide väljaandmine kaotatute ja rikkiläänute asemele

45. Igal tehnilise passi, selle talongi ja numbrimärkide kaotamise, varastamise või rikkemise juhul antakse uued välja jõuvankriomaniku avalduse põhjal, pärast kaotamineku olukorra selgitamist ja pärast riigilõivu tasumise kohta kviitungi esitamist.

46. Tehniliste passide, nende talongide ja numbrimärkide süstemaatilise kaotamineku puhul võtab Riiklik Autoinspeksioon süüdlased vastutusele.

X. Ebaseaduslikult hangitud jõuvankrite äravõtmine ja vastutus jõuvankrite registreerimise ja arvestamise reeglite rikkumise puhul

47. Jõuvankrid, millede valdajad ei saa dokumentaalselt kinnitada nende seadusepärast omandamist, kõrvaldatakse käigust Riikliku Autoinspeksiooni organite poolt administratiivkorras.

48. Ebaseaduslikult hangituks loetakse jõuvankrid:

a) mis on saadud kingitusena riigiasutustelt ja organisatsioonidelt, välja arvatud jõuvankrid, mis on saadud autasuna NSV Liidu Valitsuselt;

b) mis on taastatud väljapraagitud jõuvankrite hulgast;

c) mis on hangitud asutuste, organisatsioonide, ettevõtete ja kolhooside poolt jaekaubandusvõrgust.

49. Käigust kõrvaldatud jõuvankri kohta koostatakse määrus. Määruse ärakiri antakse asutusele (isikule), kellelt jõuvanker on ära võetud.

50. Juhul, kui jõuvankri valdaja kohustub esitama dokumendid, mis kinnitavad jõuvankri omandamise seaduslikkust, määrab Riiklik Autoinspeksioon nende esitamiseks tähtaja, milline ei või ületada 2 kuud.

51. Jõuvankrite registreerimise ja arvestamise reeglite rikkumise puhul trahvitakse süüdlasi kuni 300 rublani.

XI. Riigilõivud

52. Jõuvankrite registreerimise ja nendele arvestusdokumentide väljaandmise eest on kindlaks määratud järgmised riigilõivud (vt. tabel järgmisel leheküljel).

53. Riigilõivud tuleb maksjal vahetult tasuda Riigipanga asutusse ning kviitung ära anda Riikliku Autoinspeksiooni organitele.

54. Operatsioonide jõuvankrite registreerimise ja arvestamise alal teostab Riiklik Autoinspeksioon ainult pärast kviitungi esitamist riigilõivu tasumise kohta.

Riikliku Autoinspeksiooni töötajate poolt riigilõivude vastuvõtmine on keelatud.

Jrk. nr.	Lõivuga maksustatava operatsiooni nimetus	Lõivu suurus
1.	Auto, veotraktori registreerimine ja tehnilise passi väljaandmine	10 rubla
2.	Auto, veotraktori registreerimine ilma tehnilise passi väljaandmiseta	5 ..
3.	Mootorratta, mootorjalgratta, invaliidi-mootorsõiduki, järelvankri registreerimine ja tehnilise passi väljaandmine	5 ..
4.	Mootorratta, mootorjalgratta, invaliidi-mootorsõiduki, järelvankri registreerimine ilma tehnilise passi väljaandmiseta	3 ..
5.	Numbrimärkide väljaandmine autole, veotraktorile	15 ..
6.	Numbrimärkide väljaandmine mootorrattale, mootorjalgrattale, invaliidi-mootorsõidukile, järelvankrile	10 ..
7.	Tehnilise passi või numbrimärkide väljaandmine kadunute asemele	45 ..

Eesti NSV Ministrite Nõukogu

MÄÄRUS NR. 738

veoautode tühisõitude ärakasutamise suurendamise kohta

Veoautode tühisõitude ärakasutamise suurendamiseks ning kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1. juuni 1946. a. määrusega nr. 1148 ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 4. märtsi 1943. a. määrusega nr. 235 „Veoautode tühisõitude ärakasutamise kohta“ Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Panna Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Autotranspordi Peavalitsuse ning linnade ja maakondade TSN täitevkomiteede peale veoautode tühisõitude kasutamine koormate veoks järgmistel traktidel:

- a) Tallinn—Tartu,
- b) Tallinn—Pärnu,
- c) Tallinn—Viljandi,
- d) Tallinn—Rakvere,
- e) Tallinn—Haapsalu.

2. Panna Autotranspordi Peavalitsuse peale veoautode tühisõitude ärakasutamise teostamise juhtimine, sõltumata veoautode alluvusest.

3. Kohustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvat Autotranspordi Peavalitsust organiseerima punktis 1 loeteldud traktidel dispetšer-kontrollpunktid, kellele anda õigus suunata ja tagasi saata tühjalt sõitvad veoautod laadimispunktidesse, kui need punktid ei asu kontrollpunktidest üle 10 km kaugusel ühes suunas.

4. Keelata kõigil Eesti NSV ettevõttele, majanduslikel organisatsioonidel ja keskasutistel välja saata koormata veoautosid p. 1 loeteldud traktidel.

5. Kohustada Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja keskasutiste juhatajaid andma kõik koormata veoautod koormate pealelaadimiseks autotransportbaaside käsutusse.

6. Määrata, et Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja keskasutiste automajandite juhatajad teatavad autotransportbaasidele väljasaatmise eelpäeval, kuid mitte alla 4 tundi enne auto väljumist liinile, koormata veoautode sõidusuuna.

Koorma puudumise korral on kontrollpunktid kohustatud veoauto läbi laskma, kui teekonnalehel on autotransportbaasi mäрге pärisuunalise koorma puudumise kohta.

7. Kohustada linnade ja maakondade TSN täitevkomiteesid avaldama kohalikus ajakirjanduses veoautode tühisõitude ärakasutamise tingimused ja hoolitsema, et õigeaegselt selgitataks veoks kuuluvad koormad ülalmainitud traktidel, teatades sellest autotransportbaaside eksploatatsiooni-osakondadele.

8. Määrata, et 50% sissenõutud tariifist pärisuunaliste

vedude eest läheb nende automajandite käsutusse, kelle autodel toimub koormate vedu, ning 50% autotransportbaasidele, kes korraldavad pärisuunaliste koormate vedu.

9. Veoautode tühisõitude kasutamise stimuleerimiseks lubada Eesti NSV ettevõtetel, majanduslikel organisatsioonidel ja keskasutistel:

a) maksta autojuhtidele veoautode tühisõitude kasutamise eest koormaveoks lisaks põhitasule kuni 20 kop. iga tonn-kilomeetri eest siselinnateedel ja kuni 10 kop. muudel traktidel;

b) määrata igakuine lisatasu autobaaside, garaažide, transportosakondade ja kontorite juhatajaile nende põhitöötasule kuni 20% neist summadest, mis saavad autobaasid ja garaažid tühisõitude kasutamise eest koormate veoks pärast lisatasu väljamaksmist autojuhtidele p. 9 lit. a määrade kohaselt.

10. Lubada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuval Autotranspordi Peavalitsusel premeerida kuni 50% ulatuses kuu töötasust neid autotransportbaaside, kontrollpunktide jne. töötajaid, kes on välja paistnud tühjal sõitnud veoautode kasutamise alal koormate veoks p. 1 loeteldud traktidel.

Preemiaid ja lisatasu autojuhtidele ning automajandite juhatajatele maksta automajandite ning autotransportbaaside poolt koormate vedude eest saadud summade arvel.

11. Kohustada NSV Liidu Sideministeriumi volinikku Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures kindlustama Eesti

NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Autotranspordi Peavalitsuse nõudmisel normaalne telefoniühendus autotransportbaaside ja dispetšer-kontrollpunktide vahel.

12. Kohustada Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsust sisse seadma dispetšer-kontrollpunktides igapäevane miilitsatöötajate valve.

13. Lubada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuval Autotranspordi Peavalitsusel kulutada 30% veoautode tühisõitude kasutamisest saadud summadest ümberlaadimise baaside, ladude ja autojaamade ehitamiseks, sisustamiseks ja heakorrastamiseks.

14. Kohustada Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsust võtma ära autojuhtimise õigus kuni kolmeks kuuks neilt autojuhtidelt, kes keelduvad tühjalt pärisuunas sõitvate veoautode koormamisest, ning võtma administratiivsele vastutusele veoautode kasutamist juhtivad isikud (garaažide juhatajad, eksploatatsiooni-osakondade ülemad jne.).

15. Kohustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvat Autotranspordi Peavalitsust andma juhiseid, mis reguleerivad tööd ja kohustusi Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja keskasutiste automajandite vahel ühelt poolt ja autotransportbaaside vahel teiselt poolt.

16. Käesolev määrus jõustub alates 1. oktoobrist 1946.

ETÜLEERITUD BENSIINIGA TÖÖTAVATE AUTODE EKSPLUATATSIOONI JA REMONDI PUHUL VAJALIKU OHUTUSTEHNIKA KOHTA

Etüleeritud bensiin on mürgine ja kui seda satub nahale või kui seda juhuslikult alla neelata või sisse hingata selle aurusid, võib ta tekitada raskeid mürgistusi.

Etüleeritud bensiin on määratud tarvitamiseks autode ja mootorrataste karburaatormootorite kütteinena.

Eriti raskeid mürgistusi on esinenud juhtudel, kui etüleeritud bensiini on kasutatud mitte-ettenähtud otstarbeks, näiteks valgustuseks (segatult petrooleumiga), priimuste ja petrooleumiahjude kütteinena ning muudeks seesugusteks otstarveteks.

Seepärast on keelatud kasutada etüleeritud bensiini elukondlikeks otstarveteks kui ka lahustajana. Tema kasutamine autode ja mootorrataste mootorite kütteinena on lubatav ainult järgnevate ettevaatusenõuete täitmisel.

1. Etüleeritud bensiinil peab olema oranžpunane värvus. Keelatud on kasutada etüleeritud bensiini, mis ei ole seda värvi või mis ei ole küllaldaselt värvitud.

2. Autotranspordi ja autoremondi ettevõtteis võib etü-

leeritud bensiini kasutada ainult mootorite kütteinena. Selle bensiini kasutamine muuks otstarbeks, näiteks osade pesemiseks, lahustaja asemel jms. on keelatud.

3. Etüleeritud bensiini kasutavais automajandeis peab olema kehtestatud säärane kord hoiu, veo ja kulutamise alal, mis teeb võimatuks etüleeritud bensiini kasutamise mitte-ettenähtud otstarbeks.

4. Etüleeritud bensiini kasutavail automajandeil peavad olema eraldi bensiinijuhtmed ja bensiinipumbad kui ka eraldi hoiuanumad etüleeritud ja etüleerimata bensiini jaoks.

5. Etüleeritud bensiini vedu on lubatud ainult veoautode veokastis. Selle vedamine sõiduautode ja autobusside keredes kui ka igasuguste autode kabiinides on keelatud.

6. On keelatud vedada autodega etüleeritud bensiini koos muu kaubaga, samuti selle vedamisel veoautoga kaasa võtta inimesi, välja arvatud saatjad, kes peavad viibima autokabiinis.

7. Etüleeritud bensiini hoidmine ja vedamine on lubatud ainult täiesti korras anumais, millel on tihedasti kinnikeeratavad nahktihenditega metallkorgid.

8. Etüleeritud bensiini anumail peab olema mitte mahapestava värviga tehtud suured pealkirjad: „Etüleeritud bensiin. Mürgine, kõlblik ainult mootorite kütteks.“

9. Maapind, põrandad, seadmed, anumad ja muud esemed, kui neile on sattunud etüleeritud bensiini, tuleb viivitamata mürkärastada, milleks kasutatakse: dikloor-

amiini (1,5-protsendiline lahus bensiinis), kloorlupja (kas vesilahusena või pudrutaolise massina), metallesemete jaoks aga lahustajat (petrooleum või etüleerimata bensiin).

10. Kõikidel juhtudel, kui autode tehnilise teenindamise või remondi puhul toimetatakse niisuguste agregaatide ja detailide remontimist, mis on kokku puutunud etüleeritud bensiiniga, mille tagajärjel neil (või neis) võib leiduda mürgiseid pliisetteid, tuleb need detailid mürkärastada pesemisega petrooleumis. Nende detailide hulka kuuluvad: bensiinipump, sadesti (settenõu), karburaator, küünlad, bensiinifiltrid, bensiinitorustik, väljalasketorustik, kolvid, kolvisõrmed, kolvirõngad, klapid, plokikaas jms.

11. Mootorit peab enne lahtivõtmist pühkima rikkalikult petrooleumis niisutatud harjaga või puhastusnarmastega.

Pärast mootori lahtivõtmist tuleb punktis 10 loeteldud üksikosad hoida 10—20 minutit petrooleumis. Osi puhastada ja pesta on lubatud ainult kummikinnastes.

12. Etüleeritud bensiini sattumisel kätele tuleb neid pesta petrooleumiga ja selle järel sooja vee ja seebiga.

13. Kui etüleeritud bensiini satub silmadele, tuleb viivitamata pöörduda lähimasse arstiabi asutisse.

14. Autol peab välja sõites kaasas olema 0,5 l petrooleumi käte pesemiseks ja autojuhi riiete degaseerimiseks, kui need on kokku puutunud etüleeritud bensiiniga.

15. Etüleeritud bensiini valmistamine, s. o. bensiini segamine etüülvedelikuga on automajandeis ja autoettevõtteis (autoremonditehastes ja töökodades, samuti ka bensiinijaamades ja autode teenindamisjaamades) keelatud.

16. Automajandite, autoremonditehaste ja töökodade ning bensiinijaamade administratsioon on kohustatud hoolikalt instrueerima kogu koosseisu, kel on kokkupuutumist etüleeritud bensiiniga, ettevaatusabinõudest tehnilise teenindamise, remonttööde, tankimise, hoiu ja veo korral, vastavalt ametkondlikult saadud instruktsioonile.

17. Keelatud on lubada etüleeritud bensiiniga töötama isikuid, ilma neid eelnevalt instrueerimata.

NSV LIIDÜS EKSPLUATEERITAVATE AUTODE KUMMIDE SISERÕHU NORMID

Auto mark ja mudel	Kummi mõõted	Siserõhk kg/sm ²	
		eesmistel kummidel	tagumistel kummidel
Moskvitš	4,50—16	2,00	2,30
	5,00—16	1,75	2,00
GAZ-M-1 „Pikap“	7,00—16	1,75	2,25
GAZ-67-B	6,50—16	1,50	2,00
	7,00—16	1,50	1,75
GAZ-M-20 „Pobeda“	6,00—16	2,00	2,00
ZIS-101	7,50—17	2,25	2,75
ZIS-110	7,50—16	2,25	2,50
GAZ-AA ja GAZ-MM	6,50—20	2,50	3,25
GAZ-51	7,50—20	3,00	3,50
ZIS-5, ZIS-8	34×7	5,00	5,75
GAZ-63	3,75—18	3,5	5,0
ZIS-5, ZIS-50	210—20	4,0	5,0
ZIS-16	9,00—20	3,50	4,50
ZIS-150	9,00—20	3,50	4,25
ZIS-150, ZIS-585	260—20	3,5	4,5
ZIS-151	8,25—20	4,0	3,0
JaAZ-200, MAZ-203	12,00—20	4,25	5,50
ZIS-154 (autobuss)	10,50—20	6,00	4,5
ZIS-155 (autobuss)	10,00—20	5,25	3,75

Ülaltoodud õhurõhu normid on kohuslikud mistahes ilmastiku ja sõidutee seisukorra puhul, täpsusega sõiduautodel 0,1 kg/sm² ja veoautodel 0,2 kg/sm².

**AUTODE NING AUTOTRANSPORDI TEHNILISTE
VAJADUSTE, BENSIINI JA MÄÄRDEAINETE
ÜHTSED KULUNORMID¹**

Autode margid	Bensiini kulunorm liitrites 100 km sõidu kohta	Autode margid	Bensiini kulunorm liitrites 100 km sõidu kohta
GAZ-AA	20,5	GAZ-M-415	
GAZ-MM	20,5	(„Pikap“)	14,5
GAZ-M-1	14,5	ZIS-101	25,5
GAZ-67	15,0	ZIS-5 ja 8	34,0
GAZ-51	26,5	ZIS-110	27,0
GAZ-C-1	21,0	ZIS-16	37,0
GAZ-03-30		ZIS-6	41,0
(autobuss)	20,5	ZIS-150	38,0
GAZ-M-20		JaG-4 ja 6	43,5
(„Pobeda“)	13,5	JaS-8	45,5
		„Moskvitš“	9,0

Märkus: Peale selle on määratud ajutised kütuse kulunormid autodele ZIS-50 — 34 liitrit; ZIS-150 — 38 l; ZIS-585 (isekallutaja) — 40 l; ZIS-155 — 41 l;

¹ Eesti NSV Ministrite Nõukogu 18. X 1947. a. määrus nr. 778.

JaAZ-200 (MAZ-200) — 35 l; MAZ-205 — 40 l;
GAZ-69 — 17,5 l; GAZ-63 — 30 l; ZIS-151 — 46 l;
ZIM — 17 l; GAZ-93 ja PAZ-651 — 28 l; ZIS-154 —
47 l; MAZ-200B — 59 l; JaAZ-210 — 60 l. (Toim.)

Bensiini kulunormid autode jaoks on kindlaks määratud 100 km sõidu kohta nende keskmistes eksploatatsiooni-tingimustes, arvestades manööverdamist peale ja mahalaadimiskohtades.

Autode töötamisel talvisel ajal (november — märts, püsiva temperatuuri juures alla 0° C) võidakse bensiini kulunormi suurendada 10% võrra.

Järelvankriga autode töötamisel antakse bensiini täiendavalt iga järelveetava tonni peale (kaasa arvatud järelvankri enda kaal) järgmisel määral auto täieliku korrasoleku tingimustes:

- a) autodele kandejõuga kuni 2 tonni — kuni 8%;
- b) autodele kandejõuga üle 2 tonni — kuni 6%.

Uute autode ja pärast kapitaalremonti eksploatatsiooni tulnud autode puhul on lubatud bensiini kulunormi suurendada esimese 1000 km sõidul 5% võrra.

Autode töötamisel stažööridega on lubatud bensiini kulunormi 100 km sõidu kohta tõsta 5% võrra põhinormist.

Õppeautode jaoks määratakse bensiini kulunormid 1 tunni õppesõidu kohta, lähtudes bensiini kulust 10 km sõiduks põhinormi järgi, suurendatud 5% võrra.

Mootoriõli (autooli) kulunorm määratakse kindlaks protsentides bensiini kulunormist:

a) autode jaoks 4—6% ulatuses sõltuvalt mootori kulumisest;

b) vahetatavate papp-filterelementidega õlifiltritega varustatud autode jaoks järgmises ulatuses: kapitaalremondist läbikäimata autode jaoks — 3,5%, kapitaalremondist läbikäinud autode jaoks — 4,5%.

Transmissiooni määrdeainete (nigrool jm.) kulunorm määratakse kindlaks 100 km sõidu peale:

a) autode jaoks ühe veoteljega — 0,8% bensiinikulu põhinormist;

b) autode jaoks mitme veoteljega — 1,5% bensiinikulu põhinormist.

Konsistentsete määrdeainete (solidool jm.) kulunorm määratakse kindlaks 1% ulatuses bensiini kulunormist 100 km sõidu kohta.

Mootori proovimiseks sellekohasel alusel (stendil) pärast kapitaalremonti määratakse kindlaks autooli kulu 50% ulatuses mootori õlisüsteemi mahust tingimusel, et vähemalt 50% väljaantud värskest autoolist antaks regenereerimiseks tagasi.

Tallinna Linna Töörahva Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

ULDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 8

15. juunist 1954. a. Tallinnas

TANAVLIIKLEMISE KOHTA TALLINNA LINNAS

Vastavalt Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrusele nr. 514 21. VI 1952. a. p. 4 ja tänavliiklemise korraldamise eesmärgil Tallinna Linna TSN Täitevkomitee

otsustab:

1. Lubada järgmistel tänavatel kõigile liiklusvahendeile ainult ühesuunaline liiklemine:
 - a) Kinga tänavas, Vaksali tänavas alates Nooruse tänavast kuni Pika tänavani, Pikas tänavas alates Vaksali tänavast kuni Hobuse tänavani ja Vanaturu kaelas suunaga Raekoja poole;
 - b) Mundi ja E. Vilde tänavas, Suur-Karja tänavas alates Väike-Karja tänavast kuni Vana-Posti tänavani suunaga Raekoja poolt; Tatari tänavas alates Estonia puiesteest kuni Sakala tänavani, Liiva tänavas alates V. Kingissepa tänavast kuni Hospitali tänavani, Uus-Tatari tänavas alates

Tatari tänavast kuni Liiva tänavani, Hospidali tänavas alates Tatari tänavast kuni Liiva tänavani ning Lennuki tänavas alates Paberi tänavast kuni Maakri tänavani;

c) Hobuse tänavas suunaga Pikast tänavast Laia tänavasse, Nooruse tänavas suunaga Vaksali tänavasse, Rataskaevu tänavas suunaga Võidu väljakule, Müürivahe tänavas alates Harju tänavast kuni Suur-Karja tänavani suunaga Suur-Karja tänavasse, Vana-Posti tänavas suunaga Harju tänavasse, Kooli tänavas suunaga Lossi platsile, Kallaku tänavas suunaga Raamatukogu platsile, Lossi platsil alates Toompea tänavast kuni Pikkjalani (kirikutaguses osas) suunaga lossi poole, Aiavilja tänavas suunaga Narva maanteelt Karu tänavasse, Pronksi tänavas suunaga Narva maanteele, Kompassi tänavas suunaga Gogoli tänavasse.

d) Nõmmel Valdeku tänavas Vabaduse puiesteest alates suunaga Pärnu maanteele; Õie tänavas Pärnu maanteest alates suunaga Vabaduse puiesteetele.

2. Sulgeda läbisõit kõigile liiklusvahendeile liiklemiseks järgmistel tänavatel: Viru (puhkepäevadel keelata sissesõit kõigile liiklusvahendeile), Aida, Ap-teegi, Vaksali põik, Laboratooriumi, Pagari, Sauna, Vana, Voorimehe, Müürivahe alates Suur-Karja tänavast kuni Vene tänavani, Raekoja (Raekoja taga), Sulevimägi, Väike-Karja ja Pikkjalg.

3. Sulgeda Narva maantee ja Tartu maantee ühendustee (Laikmaa tänav) liiklemiseks kõigile rööpmeta liiklusvahendeile.
4. Keelata läbisõit kõigile veokitele (veoautodele ja hobuveokitele) järgmistes tänavates: Võidu väljak, Lenini puiestee, Pärnu maantee alates Võidu väljakust kuni Viru tänavani, Narva maantee alates Uus-Sadama tänavast kuni Stalini väljakuni, Weizenbergi tänav, Koidula tänav alates Rohelisest Aasast kuni Mäekalda tänavani, Suur-Karja tänav.
5. Keelata läbisõit kõigile veokitele kella 9-st kuni 20-ni:
 - a) tänavais, mis asuvad seespool ringi: Estonia puiestee, Võidu väljak, Suvorovi puiestee, Toompuiestee, Rannamäe tee, Merepuiestee ja Stalini väljak;
 - b) Tartu maanteel alates Stalini väljakust kuni Odra tänavani.
6. Keelata roomikmehhanismide (traktorite, ekskavaatorite jt.) liiklemine asfalteeritud tänavail ja väljakutel. Traktorite ja roomikmehhanismide liiklemisel kasutada treilereid.
7. Keelata veomasinate parkimine tänavatel ja väljakutel, välja arvatud peale- ja mahalaadimine ning parkimiseks eraldi linna TSN täitevkomitee korraldustega määratud kohad.
8. Lugeda magistraaltänavaiks järgmised tänavad: Narva maantee, Tartu maantee, Pärnu maantee, Paldiski maantee, Vabaduse puiestee ja Kalinini tänav.

9. Lugeda peatänavaiks järgmised tänavad: V. Kingisepa, Toompuiestee, Merepuiestee, Pirita tee, Tööstuse, Koidu, Endla, Nikonovi, Rannamäe tee, Telliskivi, Weizenbergi ja Männiku tee, Uus-Sadama, Koidula, Tuukri, Mere, Kreutzwaldi, Ristikü, Matrossovi.
10. Piirata liikumise kiirust kuni 25 km tunnis kõigile jõuvankreile tänavais, mis asuvad seespool ringi: Estonia puiestee, Võidu väljak, Suvorovi puiestee, Toompuiestee, Rannamäe tee, Merepuiestee ja Stalini väljak, kui ei ole erimärke kiiruse piiramiseks.
11. Süüdlasi käesoleva otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatuse või rahatrahviga viiest kuni saja rublani. Administratiivkomisjonil on õigus karistada käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid hoiatusega või rahatrahviga 25 kuni 100 rubla suuruses.

Miilitsajaoskondade ülemail on õigus iseseisvalt oma määrusega karistada süüdlasi käesoleva otsuse rikkumises hoiatuse või rahatrahviga 15 kuni 50 rubla suuruses.

Miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriliselt volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuil on õigus määrata korrarikkujatele kohapeal rahatrahvi 5 kuni 25 rubla suuruses.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise korral koostatakse protokoll, mis saadetakse edasi miilitsajaoskonna ülemale. Viimasel on õigus kõrgendada trahvi mitte rohkem kui kahekordseks.

12. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna Tallinna linna miilitsaorganeile ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee Kommunaalmajanduse Osakonnale.
13. Käesolev üldkohustuslik otsus on kehtiv kogu Tallinna linna territooriumil, on antud kaheks aastaks ning jõustub kümne päeva möödumisel pärast avaldamist „Õhtulehes“¹.

(A. HENDRIKSON)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
esimees*

(L. HAMMER)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
sekretär*

¹ Avaldatud „Õhtulehes“ nr. 148 — 24. juunil 1954. a.

**Tallinna Linna Tööraha Saadikute Nõukogu
Täitevkomitee**

ÜLDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 2

15. märtsist 1955. a. Tallinnas

**TRAMMIDE KASUTAMISE KORRA KOHTA
TALLINNA LINNAS**

Et kindlustada vajalik kord Tallinna linna trammide kasutamisel ning kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 12. aprilli 1948. aasta seadlusega „Üldkohustuslike otsuste andmise kohta kohalike tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt ja nende rikku- mise eest administratiivkaristuse määramisest“ Tallinna Linna TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b:

Kehtestada Tallinna linna trammide kasutamiseks all- järgnevad eeskirjad:

I. Trammivagunisse minek ja sealt väljumine

1. Vagunisse minek ja sealt väljumine trammi liikumise ajal on keelatud.
2. Sisseminek vagunisse on lubatud ainult vaguni tagu-

mise platvormi parempoolsest uksest, välja arvatud p. 3 märgitud isikud.

3. Mootorvaguni esimeselt platvormilt võivad peale tulla suundumisega vagunisse üksnes:

a) isamaasõja ja tööinvaliidid, üleliidulise ning vabariikliku tähtsusega personaalpensionärid, kes esitavad Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trusti poolt väljaantud kaardi;

b) rasedad naised Trammi-Trollibussi Trusti kaardi esitamisel ja sõitjad, kellega on kaasas kuni 7 aasta vanused lapsed;

c) Nõukogude Liidu Ülemnõukogu, liiduvabariikide ülemnõukogude ning Tallinna linna ja selle rajoonide tööraha saadikute nõukogude saadikud mandaadi esitamisel;

d) Nõukogude Liidu kangelased, töökangelased ja ema-kangelased vastava tõendi esitamisel;

e) Eesti NSV Siseministeeriumi Autoinspeksiooni ja miilitsatöötajad täies vormiriietuses, isikud operatiiv- ja jahikoortega ning Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trusti töötajad (ainult järelvaguni esimeselt platvormilt);

f) invaliidid-pimedad koos saatjatega Eesti NSV Pimedate Uhingu tõendi ettenäitamisel.

4. Vagunist väljumine on lubatud ainult platvormi esimese parempoolse ukse kaudu.

II. Sõidutingimused trammides

5. Trammi mootorvaguni esimesel platvormil võivad viibida ainult isikud, kellel on selleks vastav luba.
6. Kaheksa esimest kohta mootorvagunis on määratud invaliididele, pimedatele, rasedatele naistele ja kodanikele kuni 3 aasta vanuste lastega, parempoolne viimane koht konduktorile. Teised sõitjad, kes on istunud neile kohtadele, peavad need vabastama eelistatud isikute esimesel nõudmisel.

Märkus: Nimetatud isikud võivad esimeselt platvormilt pealetuleku õigust kasutada ainult siis, kui on võimalik vabastada neile ettenähtud istekohad.

7. Trammi ei lubata alljärgnevaid isikuid:
 - a) eelkooliealisi lapsi, kellega ei ole kaasas täiskasvanud kodanikke;
 - b) kellel on kaasas suuri esemeid, mille mõõted ületavad $1\text{ m} \times 60\text{ sm} \times 60\text{ sm}$;
 - c) kellel on kaasas tule- või plahvatusohtlikke esemeid või materjale (bensiin, petrooleum, pakkimata kinolindid jne.);
 - d) kes kannavad täägiga vintpüsse või teisi torkavaid või lõikavaid esemeid;
 - e) kellel on määrdunud rõivad või esemed, mis võivad määrida ja rikkuda teiste sõitjate rõivaid;
 - f) kellel on kaasas loomi või linde, välja arvatud operatiiv-jahikoerad, keda võib kaasa võtta ainult

järelvagunisse ja kes peavad olema varustatud suukorvidega;

g) kes on joobnud olekus.

8. Trammikasutajatel on keelatud:

a) sõitmine vagunitreppidel, puhvritel ja teistel välisosadel;

b) vagunis suitsetamine, rahu rikkumine ja mitteametlik jutuajamine trammipersonaliga;

c) uste avamine ja mootorvaguni esiplatvormile tulek enne peatust;

d) märguandesignaali andmine trammijuhile ja vaguni pidurdamine, välja arvatud avari- ja õnnetusjuhtumid;

e) akende avamine ja sulgemine;

f) aknast ja platvormilt väljakummardamine;

g) laste asetamine istmeile seisma;

h) vaguni ja selle päraldiste rikkumine;

i) väljumine vaguni tagumise ukse kaudu, välja arvatud trammi lõpp-peatustes.

III. Sõidu eest tasumine

9. Kõik trammikasutajad on kohustatud vagunisse astumisel lunastama sõidupileti või esitama oma sõidukaardi, ootamata konduktori nõudmist. Sõitjad, kes ei esita kontrollimisel sõidupiletit või sõidukaarti, loetakse piletita sõitjaiks.

10. Sõidupilet on maksev ainult selles vagunis ja sellel

tariifimaal, kus see on välja antud. Pileti ja kaardi edasiandmine teistele sõitjatele on keelatud.

11. Sõitjad, kellel on kaasas pagas, mis mõõdetelt on suurem käsipakist, peavad lunastama pagasipiletid, makstes ühe pagasikoha eest 1 rubla (käsipakkideks loetakse pakke suurusega mitte üle $50 \times 30 \times 30$ sm).
12. Koerte veo eest tasutakse pagasiveotariifi järgi, miilitsateenistujaga kaasas olevate teenistuskoerte vedu on tasuta.
13. Sõitjad on kohustatud sõidu- ja pagasipiletid rikkumata alal hoidma sõidu lõpuni ja nõudmisel esitama need konduktorile, vagunijuhile ja kontrolörile.
Sõitjad, kes esitavad katkised või kortsutatud sõidupiletid, mille numbrit ei ole võimalik kindlaks teha, loetakse piletita sõitjaiks.
14. Tasuta trammikasutamise õigus on:
 - a) Nõukogude Liidu Ülemnõukogu, liiduvabariikide ülemnõukogude, Tallinna linna ja linna rajoonide tööraha saadikute nõukogude saadikuil;
 - b) miilitsateenistujail täies vormiriietuses;
 - c) tuletõrjujail tuletõrjevarustuses ja -kiivreis sõidul tulekahjukohale;
 - d) kuni 7 aasta vanustel lastel, kusjuures täiskasvanud sõitja võib tasuta kaasa võtta ühe lapse tingimusel, et laps ei kasuta eraldi istekohta;
 - e) invaliididel-pimedatel.

IV. Trammipersonali kohustused

15. Trammijuht on kohustatud:
- peatama trammi kõigis peatuskohtades;
 - alustama sõitu peatuskohalt alles pärast konduktori märguannet ja pärast sõitjate trammist väljumist ning trammi pealetulekut;
 - kontrollima, et sõitjad ei tuleks trammivagunisse esimeselt platvormilt, välja arvatud p-des 3 ja 6 tähendatud juhud.
16. Trammikonduktor on kohustatud:
- valjult ja aegsasti hüüdma järgmise peatuse nime-tuse;
 - kutsuma käesoleva üldkohustusliku otsuse rikku-jaid korrale;
 - kandma isiklikku numbrit nähtaval kohal.

V. Trammiteede ja kontaktliini korrasoleku kindlustamine

17. Trammiteedel, välja arvatud tänavliikluse eeskirja-des ettenähtud üldkasutatavad ülekäigukohad, on käimine keelatud.
18. Igasuguste tööde tegemine, mis on seotud kontakt-liini ületamise või roobastee alt läbiminemisega, on ilma Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trusti loata keelatud.
19. Igasuguste esemete asetamine roobasteele ja selle

päraldistele, kontaktliinile ja selle kandeosadele on keelatud.

20. Roobastee ja kontaktliini seadeldiste omavoliline käsitsemine kõrvaliste isikute poolt on keelatud.

VI. Lõppeeskirjad

21. Isikud, kes on süüdi trammivaguni sisseseadete või osade rikkumises, on kohustatud tasuma rikutud osade väärtuse vastavalt käesoleva otsuse lisas toodud tasunormidele. Rahasaamise kohta on trammi-juht kohustatud andma kviitungi.

Kahjutasumisest keeldumise korral antakse süüdlane miilitsaorganite korraldusse akti koostamiseks, mis on Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trustile aluseks vastava summa sissenõudmisel kohtu korras.

22. Vanemad, kelle lapsed sõidavad trammivagunite treppidel, puhvritel või muudel välisosadel, kuuluvad vastutuselevõtmisele vastavalt Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslikule otsusele nr. 4 23. märtsist 1954.

23. Süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatuse või rahatrahviga 5 kuni 100 rublani, kui nende teod oma raskuse poolest ei kutsu välja kriminaalvastutust VNFSV KrK § 74 järgi.

Administratiivkomisjonil on õigus karistada käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid hoiatuse või rahatrahviga 25 kuni 100 rublani.

Miilitsajaoskondade ülemail on õigus iseseisvalt oma määrusega karistada süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkumises hoiatuse või rahatrahviga 15 kuni 50 rublani.

Miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriti volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuil ning Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trusti kontrolöridel on õigus määrata korrarikkujaile kohapeal rahatrahvi 5 kuni 25 rublani.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise korral koostatakse protokoll, mis saadetakse edasi miilitsajaoskonna ülemale. Viimasel on õigus kõrgendada trahvi mitte rohkem kui kahekordseks.

24. Trammipersonalil on õigus korrarikkujaid trammilt eemaldada ja tarbe korral peatada tramm nende jälitamiseks.
25. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna Tallinna Linna TSN Täitevkomitee Kommunaalmajanduse Osakonnale, Tallinna Linna Miilitsavalitsusele ja Tallinna Linna Trammi-Trollibussi Trustile.
26. Käesolev üldkohustuslik otsus on kehtiv Tallinna linna territooriumil, on antud kaheks aastaks ning jõustub 10 päeva möödumisel pärast avaldamist ajalehes „Õhtuleht“¹.

(A. HENDRIKSON)

(L. HAMMER)

Tallinna Linna TSN

Tallinna Linna TSN

Täitevkomitee esimees

Täitevkomitee sekretär

¹ Avaldatud „Õhtulehes“ nr. 68 — 22. märtsil 1955. a.

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee 15. märtsi 1955. aasta
 üldkohustuslikule otsusele nr. 2

Tasunormid trammivagunile tekitatud vigastuste eest

Jrk. nr.	Trammivaguni sisseadete ja osade nimetused	Sissenõutav summa rbl.
1.	Aknaklaas harilikust klaasist 90 × 90 sm	60.—
2.	Aknaklaas harilikust klaasist 75 × 90 sm	50.—
3.	Aknaklaas harilikust klaasist 70 × 90 sm	50.—
4.	Aknaklaas harilikust klaasist 45 × 90 sm	30.—
5.	Aknaklaas harilikust klaasist 55 × 80 sm	35.—
6.	Aknaklaas spetsiaal-(killukindel) klaasist 80 × 135 sm	150.—
7.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 17 × 132 sm	40.—
8.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 75 × 120 sm	200.—
9.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 42 × 100 sm	80.—

Jrk. nr.	Trammivaguni sisseseadete ja osade nimetused	Sissenõutav summa rbl.
10.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 67 × 100 sm	100.—
11.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 22 × 100 sm	40.—
12.	Aknaklaas spetsiaalklaasist 25 × 80 sm	40.—

Märkus: 1. Nimetatud tasunormide järgi nõutakse sõitjalt vagunis vigastatud sisseseadete ja osade väärtuse tasumist täies ulatuses vaatamata tekitatud kahju suurusele.

2. Trammivagunile tekitatud vigastuste eest, mida ei ole toodud käesolevas hinnakirjas, nõutakse kahjutasu sisse erikalkulatsiooni alusel.

(L. HAMMER)

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
sekretär

Tallinna Linna Tööraha Saadikute Nõukogu
Täitevkomitee

ULDKOHUSTUSLIK OTSUS Nr. 3

15. märtsist 1955. a. Tallinnas

**AUTOBUSSIDE KASUTAMISE KORRA KOHTA
TALLINNA LINNAS**

Vajaliku korra kindlustamiseks Tallinna linna autobusside kasutamisel ning kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 12. aprilli 1948. aasta seadlusega „Üldkohustuslike otsuste andmise kohta kohalike tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt ja nende rikkumise eest administratiivkaristuse määramisest“ Tallinna Linna TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b:

Kehtestada Tallinna linna autobusside kasutamiseks alljärgnevad eeskirjad:

I. Autobussi minek ja sealt väljumine

1. Autobussi minek on lubatud ainult tagumise ukse kaudu ja peatuskohtades, mis on märgistatud tähistega „Autobussi peatuskoht“.

2. Sissemineku õigus autobussi eesmise ukse kaudu on:
 - a) sõitjatel koos eelkooliealiste lastega;
 - b) rasedatel naistel;
 - c) invaliididel ilmse invaliidsuse tunnustega;
 - d) raukadel.
3. Punktis 2 märgitud isikuile on eraldatud 4 esimest vastavalt märgistatud kohta. Teised sõitjad, kes on istunud neile kohtadele, peavad need vabastama nimetatud isikute esimesel nõudmisel.
4. Väljumine on lubatud ainult eesmise ukse kaudu.
5. Autobussi jõudmisel lõpp-peatuskohta on kõik sõitjad kohustatud autobussist väljuma.

II. Sõidutingimused autobussides

6. Autobussidesse ei lubata isikuid alljärgneva pagasi ja esemetega:
 - a) pagasiga, mille mõõted ületavad $75 \times 50 \times 30$ sm;
 - b) tule- või plahvatusohtlike, kergelt süttivate, mürgitavate, sööbivate, haisvate ning määrivate esemete ja materjalidega, nagu petrooleum, bensiin, pakkimata kinolindid, mitmesugused vedelikud halvasti suletud anumates jne.;
 - c) relvaga (vintpüss, automaat jne.);
 - d) torkavate ja lõikavate esemetega;
 - e) elusloomade ja -lindudega.
7. Autobussi ei lasta isikuid, kes on joobnud olekus.
8. Autobussis sõitjaile on keelatud:
 - a) autobussi minek ja autobussist väljumine selle liikumise ajal;

- b) sõitmine autobussi trepiastmeil ja teistel välisosa-
del;
 - c) suitsetamine, rahurikkumine ja mitteametlik jutu-
ajamine bussi personaliga;
 - d) laste asetamine istmetele seisma;
 - e) autobussi vasema poole akende avamine;
 - f) autobussi akendest esemete väljariputamine või
loopimine;
 - g) märguandesignaali andmine juhile nii peatustes
kui ka liikumisel;
 - h) autobussi ja selle päraldiste rikkumine.
9. Algkoolide, mittetäielike kesk- ja keskkoolide õpi-
lastele ettenähtud eeliskuupiletid on kehtivad ainult
nende õpilaste nimele, kellele need on vormistatud.
Piletile edasiandmisel kuuluvad need äravõtmisele
ja neid ei tagastata.
10. Õpilaspiletid on kehtivad ainult sõiduks kooli asu-
koha ja õpilase elukoha vahelisel marsruudil piletis
märgitud ajal.
11. Õpilaspilet ei anna õigust tasuta pagasiveoks ega
autobussi mineku õigust eesukse kaudu.

III. Sõidu eest tasumine

12. Kõik sõitjad on kohustatud autobussi astumisel lu-
nastama sõidupileti või esitama tasuta sõitu õigus-
tava dokumendi, ootamata konduktori nõudmist.
13. Sõidupilet on maksev ainult ühekordseks sõiduks
selles autobussis ja sellel tariifimaal, kus see on

välja antud. Piletite edasiandmine teistele sõitjatele on keelatud.

14. Autobussi liikluse katkestamise tagajärjel on piletid kehtivad samal marsruudil sõitvatel teistel autobussidel, kusjuures ümberistumine teisele autobussile peab toimuma konduktori juuresolekul, kes need piletid müüs.
15. Sõitjate loobumisel edasisõidust neile müüdnud piletite eest raha ei tagastata.
16. Sõitjad on kohustatud piletid alal hoidma kuni autobussist väljumiseni ja esitama need konduktori või kontrolöri esimesel nõudmisel. Sõitjad, kellel ei ole kontrollimisel pileteid ega tasuta sõitu õigustavaid dokumente, loetakse piletita sõitjateks.
17. Sõidupiletid, mis ei võimalda kontrollimist (kortsutatud, puruks rebitud jne.), loetakse kehtetuks.
18. Tasuta sõidu õigus autobussidel on:
 - a) NSV Liidu Ülemnõukogu ja liiduvabariikide ülemnõukogude saadikutel mandaadi esitamisel;
 - b) üleliidulise ja vabariikliku tähtsusega personaal-pensionäridel Eesti NSV Autotranspordi ja Maanteede Ministeriumi Autotranspordi Peavalitsuse vastava loa esitamisel;
 - c) kuni 5 aasta vanustel lastel, kusjuures täiskasvanud sõitja võib tasuta kaasa võtta ühe lapse tingimusel, et laps ei kasuta eraldi istekohta;
 - d) invaliididel-pimedatel.
19. Sõitjailt võetakse tasu pagasiveo eest, kusjuures

neile antakse välja vastav pilet. Väikeste käsipakide veo eest, mis ei sega teisi reisijaid, tasu ei võeta.

IV. Autobussi personali kohustused

20. Autobussi konduktor on kohustatud täitma järgmisi nõudeid:

- a) kinnitama tööleasumisel oma konduktori-kandekoti rihma külge ametinumbri;
- b) õigeaegselt müüma pileteid ega mitte ootama autobussi liikuma hakkamist;
- c) selgesti ja kuuldavalt teatama iga järgmise autobussipeatuskoha nimetuse;
- d) kontrollima, kas kõigil sõitjatel on piletid;
- e) korrale kutsuma sõitjaid, kes rikuvad käesolevat üldkohustuslikku otsust;
- f) hoolitsema puhtuse ja korra eest autobussis. Käituma sõitjate ja kontrolöridega viisakalt;
- g) õigesti ja õigeaegselt andma autobussijuhile kindlaksmääratud signaali autobussi liikumahakkamiseks või peatamiseks;
- h) mitte tegelema autobussi liikumise ajal kõrvaliste toimingutega (lugema, sööma jne.), pühkima lõpp-peatuses desinfitseeriva lahusega immutatud lapiga üle ukse- ja istmete käepidemed;
- i) peatustes autobussist mitte lahkuma, välja arvatud juhud, kui lahkumine on tingitud teenistuslikust vajadusest, tingimusel, et autobussi juurde jääb juht;

- j) mitte laskuma jutuajamisse juhiga autobussi liikumise ajal.
21. Autobussi juht on kohustatud täitma alljärgnevaid nõudeid:
- a) peatama autobussi kõigis peatustes, olenemata sellest, kas autobussis on vabu kohti;
 - b) sulgema autobussi uksed pärast konduktori esimest signaali ja alustama sõitu pärast teist signaali;
 - c) rea lühikeste signaalide puhul viivitamatult tegema avariipeatuse;
 - d) jälgima, et sõitjad ei rikuks käesoleva üldkohustusliku otsuse punkte 1 ja 4;
 - e) kandma endaga kaasas autobussi juhtimise luba, teekonnalehte ja autobussi tehnilist talongi;
 - f) käituma sõitjate ja kontrolöridega viisakalt;
 - g) andma õnnetusjuhtumi korral kannatanuile viivitamatult esmaabi;
 - h) pidama kinni autobusside liiklusgraafikust;
 - i) autobussi juhtimise ajal mitte tegelema kõrvaliste toimingutega (sööma, jutlema jne.);
 - j) omavoliliselt mitte muutma autobussi liikumise marsruuti, välja arvatud äärmise vajaduse juhul.

V. Lõppeeskirjad

22. Autobussi konduktor ja juht on õigustatud kõrvaldama sõitjaid autobussist alljärgnevatel juhtudel:
- a) kui sõitja rikub ühiskondlikku rahu ja korda;

- b) kui sõitja on joobnud olekus;
- c) kui sõitja viibib autobussis määrdunud riietes, mis määrivad teiste sõitjate riideid või autobussi sisseseadeid;
- d) kui sõitjal on kaasas pagas, mille vedu on autobussis keelatud.

23. Isikutelt, kes on süüdi autobussi, selle inventari või päraldiste rikkumises, nõuab konduktor sisse tekitatud kahju käesoleva otsuse lisas toodud tasunormide järgi ja annab vastu sellekohase kviitungi. Tekitatud kahju tasumisest keeldumise korral nõutakse see sisse süüdlaselt kohtu korras.

24. Süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatuse või rahatrahviga kuni 100 rublani.

Administratiivkomisjonil on õigus karistada käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid hoiatuse või rahatrahviga 25 kuni 100 rublani. Miilitsajaoskondade ülemail on õigus iseseisvalt oma määrusega karistada süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkumises hoiatuse või rahatrahviga 15 kuni 50 rublani. Miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriti volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuil on õigus määrata käesoleva otsuse rikkujale kohapeal rahatrahvi 5 kuni 25 rublani.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise korral koostatakse protokoll, mis saadetakse edasi

- miilitsajaoskonna ülemale. Viimasel on õigus kõrgendada trahvi mitte rohkem kui kahekordseks.
25. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna Tallinna Linna TSN Täitevkomitee Kommunaalmajanduse Osakonnale, Tallinna Linna Miilitsavalitsusele ja Tallinna Autobussipargile.
26. Käesolev üldkohustuslik otsus on kehtiv Tallinna linna territooriumil, on antud kaheks aastaks ning jõustub 10 päeva möödumisel pärast avaldamist ajalehes „Õhtuleht“¹.

(A. HENDRIKSON)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
esimees*

(L. HAMMER)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
sekretär*

¹ Avaldatud „Õhtulehes“ nr. 73 — 28. märtsil 1955. a

Lisa

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee 15. märtsi 1955. aasta
üldkohustuslikule otsusele nr. 3*

Tasunormid autobussile tekitatud vigastuste eest

Jrk. nr.	Autobussi sisseseadete ja osade nimetused	Sissenõutav summa rbl.
1.	Autobussi akna klaas	75.—
2.	Ukseklaas	15.—
3.	Laetule klaas	15.—
4.	Esilaterna ja reflektori klaas	25.—
5.	Elektrilamp	5.—
6.	Uks	150.—
7.	Käepide	25.—
8.	Istmepolster	100.—
9.	Välise kere värvkate	25.—

Märkus. Nimetatud tasunormide järgi nõutakse sõitjalt autobussi vigastatud osa väärtuse tasumist täies ulatuses, vaatamata tekitatud kahju suurusele.

(L. HAMMER)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
sekretär*

VALJAVÕTE

Tallinna Linna Tööraha Saadikute Nõukogu
Täitevkomitee

ÜLDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 4

23. märtsist 1954. a. Tallinnas

ALAEALISTE KÄITUMISE KOHTA AVALIKES
KOHTADES

Kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
12. aprilli 1948. a. seadlusega (Eesti NSV Teataja 1948,
13, 78) Tallinna Linna TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b:

Kehtestada alaealistele (kuni 16 a. vanuseni) avalikes kohtades käitumise kohta alljärgneva korra:

1. Alaealised peavad avalikes kohtades (teatrites, kinodes, spordiväljakuil, parkides, tänavail, trammides jm.) rangelt kinni pidama üldistest avaliku korra eeskirjadest ja kooliõpilaste kohta eraldi kehtestatud käitumisreeglitest.

4. Alaealistele on keelatud viibimine tänavail ilma vanemateta, hooldajateta või kasvatajateta alates kella 22 kuni kella 6-ni.

6. Alaealistel on keelatud mängimine, kelgutamine, uisutamine, suusatamine ja tõukeratastel sõitmine Tallinna linna sõidu- ja kõnniteedel ning väljakutel. Jalgrattaga sõitmine tänavail ja väljakuil on lubatud alates 13. eluaastast vastavalt ENSV Ministrite Nõukogu määrusega nr. 514, 21. VI 1952. a. kinnitatud tänavaliikluse eeskirjadele.

7. Kui käesolevat või mõnda teist Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslikku otsust on rikkunud alaealised, kuuluvad vastutusele võtmisele nende vanemad, eestkostjad ja hooldajad, samuti isikud, kes on alaealisi ahvatlenud ja suunanud korrarikkumisele.

8. Majavalitsejad, -hoidjad, -komandandid ja ühiselamute eest vastutavad isikud on kohustatud teostama järelevalvet laste ja alaealiste käitumise üle hoovides ja majadevahelistel maa-aladel ning teatama miilitsaorganitele lastevanematest, eestkostjatest ja hooldajatest, keda tuleb alaealiste poolt toimepandud korrarikkumiste eest vastutusele võtta.

Täisealised kodanikud, kes tabavad järelevalveta alaealisi korrarikkumisel, on õigustatud viimaseid üle andma miilitsavõimude korraldusse nende vanemate või hooldajate selgitamiseks ja vastutusele võtmiseks nõrga järelevalve teostamise eest.

9. Süüdlasi käesoleva otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatusega või rahatrahviga 5—100 rublani. Administratiivkomisjonil on õigus karistada käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid hoiatusega või rahatrahviga 25 kuni 100 rublani.

Miilitsajaoskondade ülemail on õigus iseseisvalt oma määrusega karistada süüdlasi käesoleva otsuse rikkumises hoiatusega või rahatrahviga 15 kuni 50 rublani.

Miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriliselt volitatud järelevalvefunktsioonidega isikul on õigus määrata korrarikkujaile kohapeal rahatrahvi 5 kuni 25 rubla suuruses.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise puhul koostatakse protokoll, mis saadetakse edasi miilitsajaoskonna ülemale, kellel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kahekordseks.

10. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna miilitsaorganeile ja Tallinna linna ja linnarajoonide TSN täitevkomiteede haridusosakondadele.

11. Käesolev üldkohustuslik otsus on kehtiv kogu Tallinna linna territooriumil, on antud kaheks aastaks ning jõustub kümne päeva möödumisel pärast avaldamist ajalehes „Õhtuleht“.¹

(A. HENDRIKSON)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
esimees*

(L. HAMMER)

*Tallinna Linna TSN Täitevkomitee
sekretär*

¹ Avaldatud ajalehes „Õhtuleht“ nr. 84 — 9. aprillil 1954. a.

SISUKORD

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ministrite Nõukogu korraldus

Kõigile liiklusvahendite juhtidele, transpordimajandite
juhatajaile, jalakäijaile, kõigile lastevanemaile ja
pedagoogidele

Eeskirjad Eesti NSV teedel ja tänavatel liiklemiseks

Uldeeskirjad	5
Jalakäijate ja liiklusvahendite kasutajate kohused	7
Rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade liiklemine	10
Liiklusvahendite juhtide kohused	11
Liiklusvahendite juhtide märguanded	15
Liikumise kiirus	17
Liiklusvahendite paiknemine sõitmisel tänavail ja väljakuil	19
Sõitmine ristteedel	22
Valgusfoori ja militsionääri-reguleerija märgu- anded	26
Liiklusvahendite pöörded ja tagurpidisõit	34
Möödasõit eesliikujast	36
Sõitmine trammiteedel	38
Möödasõit trammi peatuskohtadest	39
Peatamine ja parkimine	40
Raudtee-ülesõidukohad ja eeskirjad raudtee-üle- sõidukohtade ületamise kohta jõuvankrite ja hobutranspordivahendite poolt ning eriti raske- kaaluliste ja suurekoguseliste esemete üleveda- mise kohta raudtee-ülesõidukohtadest	43

Liiklemine tihedas udus	50
Mehaaniliste liiklusvahendite pukseerimine	51
Inimeste vedu veoautodel	52
Kergestisüttivate, lõhke- ja muude ohtlike ainete vedu	54
Reisijate vedu trammides, trollibussides ja autobussides	57
Õppesõidud	59
Mehaaniliste liiklusvahendite tehniline seisukord	61
Mehaaniliste liiklusvahendite valgustus	63
Numbrimärgid ja pealkirjad liiklusvahendeil	66
Liiklusvahendite gabariitide ja koormuse piiramine	67
Bensiinivõtmine bensiinijaamas	69
Teekonnalehed	70
Sõit jalgrattal	72
Hobuliiklusvahendite ja käsikäru liiklemine	73
Täiendavad liiklus-julgeoleku eeskirjad	74
Transpordi-ettevõtete juhatajate kohused	76
Vastutus liiklemise eeskirjade rikkumise puhul	78

Liiklusmärkiide kirjeldus ja tähendus

Hoiatavad märgid	81
Keelavad märgid	83
Osutavad märgid	90

LISAD

1. Sõiduteele tehtavate tähistuste (ohutuse joonte) kirjeldus	93
2. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 352 autojuhtide üksikväljaõppe kohta	97
3. Jõuvankrijuhtide katsetamine	100
4. Jõuvankrite registreerimise kord	105
5. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr. 738 veoautode tühisõitude ärakasutamise suurendamise kohta	118

6. Etüleeritud bensiiniga töötavate autode ekspluatatsiooni ja remondi puhul vajaliku ohutustehnika kohta	122
7. NSV Liidus ekspluateeritavate autode kummide siserõhu normid	126
8. Autode ning autotranspordi tehniliste vajaduste, bensiini ja määrdeainete ühtsed kulunormid	127
9. Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslik otsus nr. 8 tänavliiklemise kohta Tallinna linnas	130
10. Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslik otsus nr. 2 trammide kasutamise korra kohta Tallinna linnas	135
11. Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslik otsus nr. 3 autobusside kasutamise korra kohta Tallinna linnas	145
12. Väljavõte Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslikust otsusest nr. 4 alaealiste käitumise kohta avalikes kohtades	154

ПРАВИЛА ДВИЖЕНИЯ ПО УЛИЦАМ И
ДОРОГАМ ЭСТОНСКОЙ ССР.

На эстонском языке.

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярну маантеэ 10

*

Toimetaja A. Korba

Tehniline toimetaja A. Sepp.

Korrektorid: M. Amon ja S. Aron.

Ladumisele antud 9. VII 1955. Trükkimisele antud 5. VIII 1955. Paber 60×92, 1/32. Trükipoognaid 5 + 1 lisa. Arvutuspoognaid 5,51. Trükiarv 30 000. MB-15748. Tell. nr. 1076. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn. Pikk tän. 54/58.

Hind rbl, 2.15

3—8、

LIIKLUSMÄRGID

HOIATAVAD MÄRGID

1. Raudtee-
ülesõidukoht.

2. Risttee.

3. Looklev tee.

4. Pööre pare-
male.

5. Pööre vasa-
kule.

6. Järsk tee-
lang.

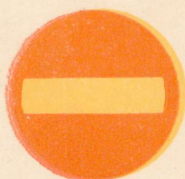

7. Muud ohud.

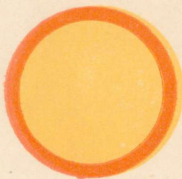

8. Peatee.

KEELAVAD MÄRGID

1. Sissesõit
keelatud.

2. Läbisõit
keelatud.

3. Autode liikle-
mine keelatud.

4. Veokite liik-
lemine keela-
tud.

5. Mootorrataste
liiklemine
keelatud.

6. Veolooma-
dega liiklemine
keelatud.

7. Jalgratastega
läbisõit
keelatud.

8. Piiratud
koormus.

9. Piiratud
kõrgus.

10. Peatamine
keelatud.

11. Parkimine
keelatud.

12. Piiratud
kiirus.

13. Möödasõit
keelatud.

14. Möödasõit
veoautodele
keelatud.

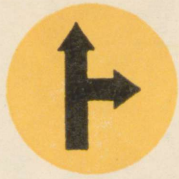

15. Helisignaali
andmine keela-
tud.

OSUTAVAD MÄRGID

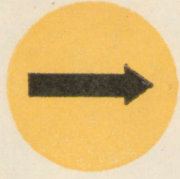
1. Liiklemine
lubatud ainult
otsesuunas.

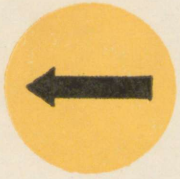
2. Liiklemine
lubatud ainult
otse ja pare-
male.

3. Liiklemine
lubatud ainult
otse ja vasa-
kule.

4. Liiklemine
lubatud ainult
paremale.

5. Liiklemine
lubatud ainult
vasakule.

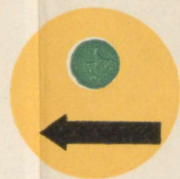
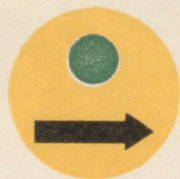
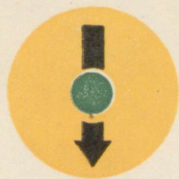
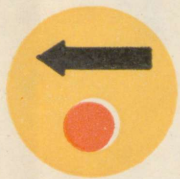
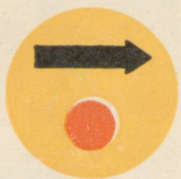
6. Liiklus-
vahendite
tagasisuunas
pööramise koht.

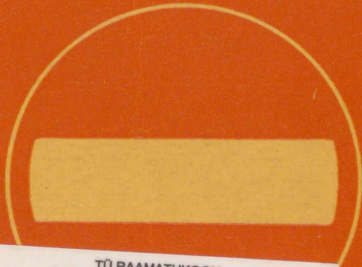
7. Jalakäijad.

8. Liiklusvahn-
dite parkimise
koht.

A
20640

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00816016 2

Rbl. 2.15